

คู่มือปฏิบัติงานหลัก

เรื่อง การผลิตสโปตวิทยุเพื่อการประชาสัมพันธ์

จัดทำโดย

นางสาวรัชตรี ธนรัตน์พิมลกุล

ตำแหน่ง นักประชาสัมพันธ์

สังกัด กองประชาสัมพันธ์ สำนักงานอธิการบดี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คู่มือปฏิบัติงานหลัก

เรื่อง การผลิตสโปตวิทยุเพื่อการประชาสัมพันธ์

จัดทำโดย นางสาวรัชตรี ธนรัตน์พิมลกุล

ตำแหน่ง นักประชาสัมพันธ์

สังกัด กองประชาสัมพันธ์ สำนักงานอธิการบดี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ตรวจสอบการจัดทำ ครั้งที่ 2/2568

(ลงชื่อ).....

(นายวิทยา กวีวิทยากรณ์)

นักประชาสัมพันธ์ ชำนาญการ

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์

วันที่ 4 เดือน ธันวาคม พ.ศ.2568

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงานหลักเล่มนี้จัดทำตามประกาศ ก.พ.อ.เรื่อง มาตรฐานการกำหนดตำแหน่งและการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น พ.ศ.2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2554 ซึ่ง ก.พ.อ. ได้ให้คำนิยามของคู่มือปฏิบัติงานหลักไว้ว่า เป็นเอกสารแสดงถึงเส้นทางการทำงานหลัก ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ โดยระบุขั้นตอนและรายละเอียดของกระบวนการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานดังกล่าว โดยคู่มือปฏิบัติงานหลักมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้หน่วยงานมีคู่มือปฏิบัติงานหลักไว้ใช้ในการปฏิบัติงาน และช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานใหม่สามารถศึกษางานได้อย่างรวดเร็ว ทำให้งานของหน่วยงาน มีระบบ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานหลักเรื่อง การจัดทำสปอตวิทยุ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานในส่วนงานสถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา สามารถจัดทำสปอตวิทยุ ซึ่งหมายถึงการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ผ่านข้อความสั้นๆ ได้ ซึ่งเป็นช่องทางหนึ่ง ที่จะทำให้นักศึกษาภายนอกมหาวิทยาลัยได้รับข่าวสารทันเวลา และยังถือเป็นการสร้างกลุ่มผู้รับสารใหม่ให้แก่มหาวิทยาลัยด้วย โดยในคู่มือเล่มนี้ได้รวบรวมขั้นตอน และตัวอย่างที่ต้องทำในการผลิต สปอตวิทยุเพื่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้ที่รับผิดชอบหน้าที่นี้ได้ดำเนินการผลิตได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การดูแลของกองประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารความรู้ กิจกรรมของมหาวิทยาลัยไปสู่ชุมชน ถือเป็นส่วนอีกช่องทางหนึ่งที่จะช่วยเผยแพร่งานบริการวิชาการต่างๆ ของคณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาไปสู่วงกว้างได้

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน และคำแนะนำด้วยดีตลอดมา รวมถึงเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่ได้ผลักดัน สนับสนุนและส่งเสริมให้การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานหลักเล่มนี้สำเร็จด้วยดี

ธรัชตรี ธนรัตน์พิมลกุล

นักประชาสัมพันธ์

มิถุนายน 2568

สารบัญ

คำนำ.....	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ง
ส่วนที่ 1 บริบทมหาวิทยาลัย	2
ประวัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	2
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่	6
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก.....	7
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน	8
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก.....	9
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง.....	10
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย.....	11
โครงสร้างการบริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (ORGANIZATION CHART).....	12
ส่วนที่ 2 บริบทของกองประชาสัมพันธ์	14
บริบทสำนักงานอธิการบดี.....	19
โครงสร้างการบริหาร สำนักงานอธิการบดี.....	20
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (ORGANIZATION CHART).....	20
ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	22
การทำสปอตวิทยุ (SPOT) เพื่อการประชาสัมพันธ์.....	22
การเปรียบเทียบสื่อวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์.....	23
กลุ่มเป้าหมายของผู้ฟัง	24
วัตถุประสงค์ของการผลิตสปอตวิทยุ.....	24
องค์ประกอบของสปอตวิทยุ.....	25
ประเภทของสปอตวิทยุ	26
หลักการเลือกใช้เสียงเพื่อผลิตสปอตวิทยุ	29

แผนภูมิขั้นตอนการทำสปอตวิทยุ.....	31
ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนจัดทำแผนงานสปอตวิทยุประจำปี.....	32
ขั้นตอนที่ 2 การติดตาม รวบรวมข่าวสาร จากแหล่งต่างๆ รวมถึงหนังสือขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงาน อื่นๆ.....	36
ขั้นตอนที่ 3 การเขียนสคริปต์สปอตประชาสัมพันธ์.....	39
ขั้นตอนที่ 4 การส่งสคริปต์ให้หัวหน้างาน หรือผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์พิจารณา	42
ขั้นตอนที่ 5 การเลือกดนตรีประกอบ.....	44
ขั้นตอนที่ 6 การบันทึกเสียงและตัดต่อ	47
อุปกรณ์ที่ใช้ในการบันทึกเสียง	47
ขั้นตอนที่ 7 การนำเสนอหัวหน้างานหรือผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์	65
ขั้นตอนที่ 8 การเผยแพร่สปอตวิทยุประชาสัมพันธ์	66
ประวัติผู้เขียน.....	ฉ
บรรณานุกรม.....	ช
ภาคผนวก	ซ

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 ตราสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัย	4
ภาพที่ 2 สีประจำมหาวิทยาลัย	4
ภาพที่ 3 ต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัย.....	5
ภาพที่ 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่	6
ภาพที่ 5 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก.....	7
ภาพที่ 6 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน	8
ภาพที่ 7 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก.....	9
ภาพที่ 8 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง	10
ภาพที่ 9 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย.....	11
ภาพที่ 10 โครงสร้างการบริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.....	12
ภาพที่ 11 โครงสร้างการบริหารงานของกองประชาสัมพันธ์.....	16
ภาพที่ 12 โครงสร้างการบริหาร สำนักงานอธิการบดี	20
ภาพที่ 13 แผนภูมิขั้นตอนการผลิตสโปตวิทยุ	31
ภาพที่ 14 การวางแผนการจัดทำสโปตวิทยุ.....	33
ภาพที่ 15 หน้าเว็บไซต์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา www.rmutl.ac.th	36
ภาพที่ 16 หน้าเพจเฟซบุ๊ก (Facebook) ของเขตพื้นที่พิษณุโลก.....	37
ภาพที่ 17 หน้าเพจเฟซบุ๊ก (Facebook) ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	37
ภาพที่ 18 ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์จัดทำสโปตวิทยุ เพื่อประชาสัมพันธ์	38
ภาพที่ 19 การเขียนสคริปต์เพื่อการประชาสัมพันธ์.....	40
ภาพที่ 20 การแจ้งเพื่อเปลี่ยนแปลงรายละเอียดสโปตวิทยุ	42
ภาพที่ 21 ภาพแสดงเว็บไซต์ YouTube Audio Library ที่สามารถดาวน์โหลดเสียงดนตรีประกอบได้โดยไม่ ติดลิขสิทธิ์.....	44
ภาพที่ 22 ทดสอบฟังเสียงเพลงประกอบโดยกดปุ่มเล่นแทร็กเสียง (Play).....	45
ภาพที่ 23 แสดงวิธีการกดปุ่มดาวน์โหลดไฟล์เสียงเพลง	45
ภาพที่ 24 ไมโครโฟนคอนเดนเซอร์ สำหรับบันทึกเสียง	47
ภาพที่ 25 ไมโครโฟน USB (USB MICROPHONE).....	48

ภาพที่ 26 โปรแกรมตัดต่อเสียง Adobe Audition.....	49
ภาพที่ 27 แสดงการเริ่มต้นการบันทึกเสียง.....	50
ภาพที่ 28 หน้าต่าง New Audio file ให้ตั้งค่าต่าง ๆ ก่อนเริ่มบันทึกเสียง.....	50
ภาพที่ 29 การทำงานของโปรแกรม เมื่อเริ่มบันทึกเสียง.....	52
ภาพที่ 30 การเลือกเสียงส่วนที่ผิดเพื่อลบและแก้ไขใหม่.....	52
ภาพที่ 31 ภาพแสดงเสียง Noise ในกรอบสีแดง.....	53
ภาพที่ 32 การเลือกคำสั่งเพื่อให้โปรแกรมจำเสียง Noise.....	54
ภาพที่ 33 การเลือกคำสั่ง Noise Reduction.....	54
ภาพที่ 34 หน้าต่างแสดงกราฟเสียง noise.....	55
ภาพที่ 35 เสียงบันทึกที่นำ Noise ออกแล้ว.....	55
ภาพที่ 36 ปุ่ม multitrack.....	56
ภาพที่ 37 การตั้งค่า New Multitrack Session.....	57
ภาพที่ 38 ภาพแสดงช่องเสียง Track.....	57
ภาพที่ 39 การใส่เสียงพูดและเสียงดนตรีประกอบ.....	58
ภาพที่ 40 เส้นระดับเสียง (Volume).....	58
ภาพที่ 41 การบันทึกไฟล์เสียง.....	59
ภาพที่ 42 การจัดเก็บสเปคของแต่ละหน่วยงานตามปี พ.ศ.ที่จัดกิจกรรม.....	60
ภาพที่ 43 การจัดเรียงไฟล์เตอร์ของสเปคตริอัมแบ่งตามหมวดหมู่.....	60
ภาพที่ 44 การตรวจสอบไฟล์เสียง.....	62
ภาพที่ 45 การตั้งชื่อและค่าต่างๆ ในการบันทึกไฟล์เสียงสเปคตริอัม.....	62
ภาพที่ 46 การบันทึกโปรเจกต์ (2).....	63
ภาพที่ 47 การบันทึกโปรเจกต์.....	63
ภาพที่ 48 การส่งไฟล์เสียงสเปคตริอัมที่เสร็จเรียบร้อยแล้วให้หัวหน้างานตรวจสอบ ก่อนเผยแพร่.....	65
ภาพที่ 49 ไฟล์เสียงสเปคตริอัมที่บันทึกไว้ใน ONE DRIVE.....	67
ภาพที่ 50 การส่งลิงก์ไฟล์เสียงให้ประชาสัมพันธ์พื้นที่อื่น.....	67

ส่วนที่ 1

บริบทมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 บริบทมหาวิทยาลัย

ประวัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา แรกเริ่มจัดตั้งจากการเป็นสถาบันอุดมศึกษาในนาม “วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา” เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518 ต่อมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 พระราชทานนามว่า “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” อันหมายถึง “สถาบันอันเป็นมงคลแห่งพระราชา” เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2531 และยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เป็น 1 ใน 9 ของมหาวิทยาลัยกลุ่มราชมงคลซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่เน้นการปฏิบัติ ทำการสอน ทำการวิจัย ผลิตครูวิชาชีพ ให้บริการทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จัดการศึกษาใน 4 คณะ 1 สถาบัน 1 วิทยาลัย ครอบคลุม 6 จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง น่าน ตาก และพิษณุโลก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ได้หลอมรวมเอาวิทยาเขต และสถาบันวิจัย จำนวน 7 แห่ง เข้าด้วยกัน ประกอบด้วย วิทยาเขตภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ วิทยาเขตน่าน วิทยาเขตตาก วิทยาเขตลำปาง วิทยาเขตพิษณุโลก วิทยาเขตเชียงราย และสถาบันวิจัยและฝึกอบรมการเกษตรลำปาง ต่อจากนั้นในเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 ได้มีการจัดตั้งส่วนราชการภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย 4 คณะ 1 วิทยาลัย 4 สำนัก/สถาบัน และ 5 สำนักงานบริหารฯ (เขตพื้นที่) โดยวิทยาเขตภาคพายัพ มีฐานะเป็นศูนย์กลางมหาวิทยาลัย ต่อมาสภามหาวิทยาลัย ได้มีมติให้จัดตั้งสำนักงานบริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพเชียงใหม่ ส่งผลให้ภาคพายัพเชียงใหม่ มีฐานะเป็นเขตพื้นที่เช่นเดียวกับเขตพื้นที่อื่น จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2547 จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงสถานะของเขตพื้นที่ภาคพายัพ ให้เป็นศูนย์กลางของมหาวิทยาลัยดั้งเดิม

ปรัชญา

“มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน”

ปรัชญาการศึกษา

“มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติวิชาชีพ เพื่อสร้างสรรค์เทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่ชุมชนอย่างยั่งยืน”

วิสัยทัศน์

“มหาวิทยาลัยชั้นนำด้านวิชาชีพ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ นวัตกรรม และผู้ประกอบการ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคม ชุมชน ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

1. ผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติมืออาชีพที่มีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการ
2. สร้างงานวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมและนวัตกรรมตอบสนองต่อความต้องการของสังคม ชุมชน ท้องถิ่น
3. บริการวิชาการโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
4. สืบสาน รักษาต่อยอดศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน

อัตลักษณ์

“บัณฑิตนักปฏิบัติมืออาชีพที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน”

เอกลักษณ์

ภาพลักษณ์ที่ดีเป็นสิ่งสำคัญของทุกองค์กร การกำหนดเอกลักษณ์ที่ชัดเจน สามารถใช้เป็นกรอบสำหรับการพัฒนามหาวิทยาลัย เอกลักษณ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ประกอบด้วย ล้านนา สร้างสรรค์ เพื่อเศรษฐกิจนวัตกรรมและเศรษฐกิจฐานราก เกษตรอุตสาหกรรม เกษตรปลอดภัย ความหลากหลายทางชีวภาพ ความมั่นคงทางนวัตกรรมเกษตรและอาหารล้านนา เทคโนโลยีและการจัดการ เพื่อชุมชน โครงข่ายคมนาคมขนส่ง และระบบโลจิสติกส์ การค้าชายแดนและบริการจัดการเทคโนโลยี วัฒนธรรมท้องถิ่นและนวัตกรรมอาหารสุขภาพและพันธุกรรมพืช เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและสร้างความเข้าใจ ให้มีเป้าหมายเดียวกันสู่การเป็น “มหาวิทยาลัยวิชาชีพ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม”

“ค่านิยม” มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ค่านิยม (Value) เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ที่จำเป็นจะต้องสื่อสารให้บุคลากรภายในองค์กร มีการปฏิบัติอย่างต่อเนืองและชัดเจน จนเป็นเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เพื่อจดจำง่ายและสะดวกต่อการปฏิบัติ จึงกำหนดจากอักษรย่อภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยฯ (Rajamangala University of Technology Lanna)

R: Responsibility - รับผิดชอบต่อการกิจต่อชุมชนสังคมประเทศชาติ

M: Morality - ยึดมั่นในคุณธรรมความงามความดี

U: Unity - เป็นหนึ่งเดียว

T: Technology - เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นฐานการพัฒนา

L: Learning society - สังคมแห่งการเรียนรู้

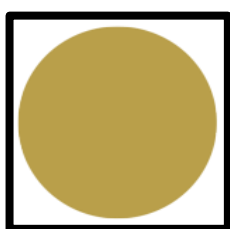
ตราสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ภาพที่ 1 ตราสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัย

ตราสัญลักษณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เป็นตรารูปวงกลมมีดอกบัว 8 กลีบล้อมรอบ ดอกบัว 8 กลีบหมายถึงทางแห่งความสำเร็จ คือมรรค 8 และความสดชื่น เบิกบาน ก่อให้เกิดปัญญาแผ่ขจรไปทั่วสารทิศ ภายในดอกบัวเป็นดวงตรา พระราชลัญจกรบรรจอยู่ อันเป็นสัญลักษณ์และเครื่องหมายประจำองค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ซึ่ง พระองค์ทรงพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล” บนตรารูปวงกลม มีพระมหาพิชัยมงกุฎครอบ และมีเลข ๙ บรรจอยู่ หมายถึงรัชกาลที่ ๙ ด้านล่างของตราวงกลม ทำเป็นกรอบโค้งรองรับมีชื่อมหาวิทยาลัย บรรจอยู่ภายในว่า “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา” คั่นปิดหัวท้ายของกรอบด้วยสวดลายดอกไม้ทิพย์ประจำยามทั้งสองข้าง

สีประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ภาพที่ 2 สีประจำมหาวิทยาลัย

สีน้ำตาลทอง เป็นสีประจำของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา อันหมายถึงความเจริญรุ่งเรืองที่ยั่งยืนเปรียบได้กับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ที่ตั้งอยู่ในดินแดนที่เจริญรุ่งเรือง ทางด้านการศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม อันเป็นฐานความพร้อมในการเสริมสร้างบัณฑิตนักปฏิบัติที่มี คุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนามหาวิทยาลัย ให้เจริญก้าวหน้า เป็นศูนย์แห่งนวัตกรรมการเรียนรู้

ต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ภาพที่ 3 ต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัย

ต้นกาสะลอง (ปีบขาว) หรือต้นปีบ เป็นต้นไม้ที่รู้จักกันแพร่หลายในถิ่นล้านนา มีลำต้นแข็งแรง สูงโปร่ง มีช่อดอกสีขาว บานสะพรั่ง ดอกมีกลิ่นหอม เปรียบประดุจคุณลักษณะของนักบัณฑิตพร้อมด้วย คุณธรรม จริยธรรมความรู้ ความเชี่ยวชาญ ที่จะไปพัฒนาสังคมประเทศชาติพร้อมทั้งเผยแพร่ชื่อเสียง และเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสังคม

หลักการขับเคลื่อน

“สร้างการยอมรับของสังคม ชุมชน ท้องถิ่น ในคุณค่าและบทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ในการ พัฒนาวิทยาการและพัฒนากำลังคนฐานรากให้กับท้องถิ่นโดยทำงานแบบมีพันธสัญญาาร่วมกัน กับสังคม ร่วมกันคิด สร้างนวัตกรรม ร่วมกันค้นหาโจทย์และหาทางออกแบบหุ้นส่วนร่วมทุน”

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่

ภาพที่ 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่

ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2500 โดยใช้ชื่อว่า วิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ ต่อมาปี พ.ศ.2512 เปลี่ยนเป็น วิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ ปี พ.ศ.2518 เป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคภาคพายัพ ปี พ.ศ.2531 เป็นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ และในปี พ.ศ.2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ จัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใน 4 คณะ 1 วิทยาลัย ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และวิทยาลัยเทคโนโลยีและสหวิทยาการ โดยมุ่งเน้นพัฒนาและบริหารจัดการด้วยการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและการเรียนรู้แก่ชุมชนด้วยการสร้างนักศึกษาเป็นบัณฑิตนักปฏิบัติ มีทักษะด้านวิชาชีพในหลากหลายสาขา โดยมีเอกลักษณ์ คือ “วัฒนธรรมท้องถิ่นและนวัตกรรม”

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

ภาพที่ 5 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2481 โดยใช้ชื่อว่า โรงเรียนประถมอาชีพช่างไม้ ปี พ.ศ.2500 ได้รับการยกฐานะเป็นโรงเรียนการช่างตาก ปี พ.ศ.2510 เป็นวิทยาลัยเทคนิคตาก ปี พ.ศ. 2518 เป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคตาก ปี พ.ศ.2531 เป็นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก และในปี พ.ศ.2548 ได้รับการสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก มทร.ล้านนา ตาก มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาชุมชน โดยมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรี ใน 4 คณะ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร โดยมุ่งเน้นงาน วิศวกรรมศาสตร์และบริหารธุรกิจ ซึ่งเป็นภารกิจของมหาวิทยาลัยฯ เพื่อนำสู่ชุมชน โดยมีเอกลักษณ์คือ “เทคโนโลยีและการจัดการเพื่อชุมชน”

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

ภาพที่ 6 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

โรงเรียนเกษตรกรรมน่าน ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พุทธศักราช 2481 ตามนโยบายการศึกษาของรัฐบาลในสมัยนั้นซึ่งกำหนดให้มีการศึกษาวิชาชีพให้เหมาะสมกับภูมิประเทศ ต่อมาในปี พุทธศักราช 2517 โรงเรียนเกษตรกรรมน่านจึงได้รับการยกฐานะให้เป็นวิทยาลัยเกษตรกรรม พุทธศักราช 2518 วิทยาลัยเกษตรกรรม ได้แยกตัวจากกรมอาชีวศึกษาและจัดตั้งเป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรน่าน ตามพระราชบัญญัติ “วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา” พ.ศ. 2518 และในปี พ.ศ. 2548 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาน่าน วิทยาเขตน่าน จึงได้รับการสถาปนาเป็น “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน” จัดการศึกษาและพัฒนากำลังคนด้านปฏิบัติการ ให้มีความชำนาญในวิชาชีพและเทคโนโลยี มีคุณภาพมาตรฐานสากล ภายใต้การบริหารจัดการที่เป็นอิสระ สร้างคุณค่าให้กับสังคม เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใน 3 คณะ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร โดยมีความโดดเด่นในภูมิภาคมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางเทคโนโลยีการเกษตร ก้าวสู่องค์กรที่สร้างสรรค์วิศวกรและการพัฒนานวัตกรรมและการวิจัยเพื่อสังคม โดยมีเอกลักษณ์คือ “ความหลากหลายทางชีวภาพและความมั่นคงทางอาหาร”

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก

ภาพที่ 7 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก

ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2496 โดยใช้ชื่อว่า โรงเรียนเกษตรกรรมพิษณุโลกปี ต่อมาปี พ.ศ.2509 ได้รับการยกฐานะเป็นวิทยาลัยเกษตรกรรมพิษณุโลก ปี พ.ศ.2518 เป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรพิษณุโลก ปี พ.ศ.2531 เป็นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก และในปี พ.ศ.2548 ได้รับการสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก จัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาชีพ วิจัยและบริการสู่ชุมชนมุ่งสร้างคนดี มีคุณธรรม มีคุณภาพ สู้งาน เชี่ยวชาญเทคโนโลยี” เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใน 3 คณะ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างให้เป็นศูนย์ความเป็นเลิศที่บริการการวิเคราะห์ และตรวจสอบมาตรฐานการผลิตทางการเกษตรที่ดี รวมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในด้านการผลิตทางการเกษตรและอาหารปลอดภัยแก่ชุมชน โดยมีเอกลักษณ์คือ "ศูนย์ความเป็นเลิศด้านเกษตรปลอดภัย"

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

ภาพที่ 8 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2515 โดยใช้ชื่อว่า โรงเรียนเกษตรกรรมลำปาง และในปี พ.ศ.2518 ได้รับการยกฐานะเป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรลำปาง ต่อมาในปี พ.ศ.2531 ยกฐานะขึ้นเป็น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตลำปาง และในปี พ.ศ.2548 ได้รับการสถาปนาเป็น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปางเป็น “มหาวิทยาลัยชั้นนำด้านการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ บนฐาน สร้างสรรค์ นวัตกรรม วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อชุมชน สู่สากล” จัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระดับปริญญาตรี จำนวน และระดับปริญญาโท ใน 3 คณะ และ 1 สถาบัน ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร ซึ่งมีการพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย และการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยจากต้นน้ำสู่ปลายน้ำ ตั้งแต่กระบวนการผลิตทางการเกษตร และการนำผลผลิตเข้าสู่การแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ภายใต้การสร้างเครื่องมือและดูแลระบบจากวิศวกร รวมทั้งกระบวนการบริหารทางธุรกิจและบริการที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับนานาชาติ โดยมีเอกลักษณ์คือ “อุตสาหกรรมเกษตร”

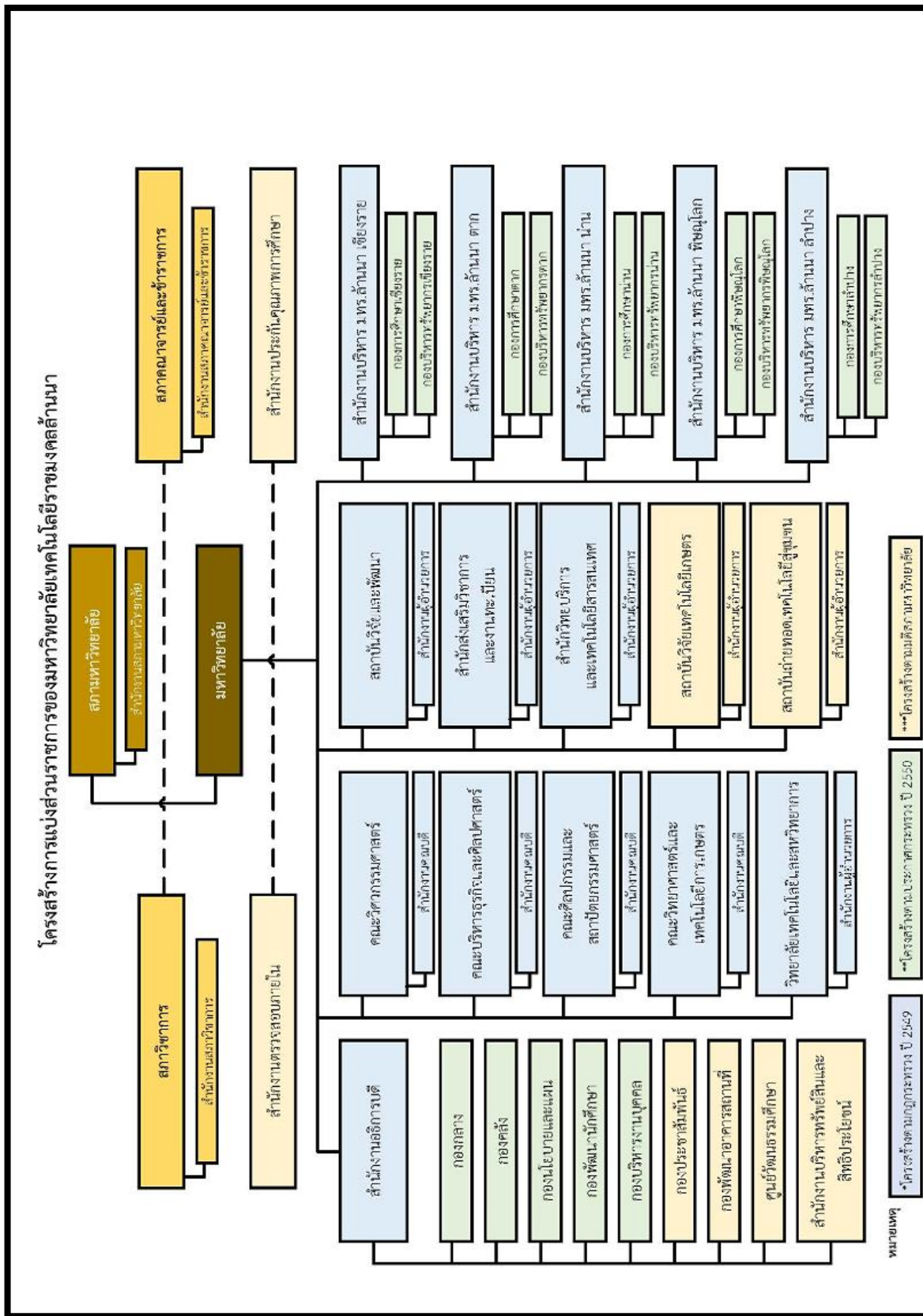
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

ภาพที่ 9 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย เป็นสถาบันการศึกษาจัดการศึกษาด้านวิชาชีพด้านเทคโนโลยี ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งขึ้น โดยได้รับการสถาปนาและวางศิลาฤกษ์ ในวันที่ 3 มกราคม 2538 เพื่อเฉลิมฉลองในวโรกาส "กาญจนาภิเษก" พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชทรงครองราชย์ครบ 50 ปี เพื่อเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษา และพัฒนาสู่ท้องถิ่นชนบท โดยมีพื้นที่เป้าหมายดำเนินงานในเขตภาคเหนือตอนบน และในเขตเศรษฐกิจพิเศษ 4 ชาติ ที่เรียกว่า "เขตสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ" โดยการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านบริการเพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และสังคมภูมิภาค เป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและศิลปะ วัฒนธรรม และในปี พ.ศ.2548 ได้รับการสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

โครงสร้างการบริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (Organization Chart)

ภาพที่ 10 โครงสร้างการบริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ส่วนที่ 2

บริบทกองประชาสัมพันธ์

ส่วนที่ 2

บริบทของกองประชาสัมพันธ์

ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน

ชื่อหน่วยงาน ที่ตั้ง ประวัติความเป็นมา และสภาพปัจจุบัน

กองประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดสำนักงานอธิการบดี มีหน้าที่เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารข้อมูล กิจกรรม ชี้แจงข้อเท็จจริง ให้ข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา รวมทั้งการดำเนินการด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อรองรับภารกิจ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ฯ ให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัย โดยมีภาระหน้าที่ ในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เชิงรุก (Proactive Public Relations : PPR) เพื่อประชาสัมพันธ์ความเป็นมหาวิทยาลัย ซึ่งมีมาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการ เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ รวมทั้งให้กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบถึงกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ได้ดำเนินการในทุกภารกิจอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ทั้งในระดับภายในมหาวิทยาลัย ภายในประเทศ และระดับนานาชาติ และประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เรื่อง การแบ่งส่วนราชการและส่วนงานภายใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พ.ศ. 2563 ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 ให้แบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เป็นงาน โดยกองประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 2 กลุ่มงาน คือ

1. งานบริหารและผลิตสื่อประชาสัมพันธ์
2. งานสื่อสารองค์กรและข่าว

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมองค์กร

วิสัยทัศน์

“เป็นผู้นำการสื่อสารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์อย่างมีคุณภาพ
เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและยั่งยืนของมหาวิทยาลัย”

พันธกิจ

“กองประชาสัมพันธ์มุ่งสื่อสารเชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี
และสนับสนุนการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน”

ค่านิยมองค์กร

“ใส่ใจการสื่อสาร บริการดี มีคุณภาพ”

กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานประชาสัมพันธ์

ดำเนินงานอย่างมีระบบภายใต้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษา เจ้าหน้าที่ ศิษย์เก่า สื่อมวลชน สถานประกอบการ และชุมชนที่มีส่วนได้เสียของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มาร่วมสร้างภาพลักษณ์องค์กร ให้จับต้องได้ จดจำได้ สัมผัสได้จนเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

- (1) มีบุคลากรปฏิบัติงานที่เหมาะสมและพอเพียงกับกรอบภาระงาน
- (2) มีงบประมาณและเครื่องมือ ครุภัณฑ์ รวมทั้งซอฟต์แวร์ อุปกรณ์ สนับสนุนการดำเนินงาน อย่างเพียงพอ
- (3) มีระบบการบริหารและจัดการที่ดี โดยมีการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบติดตาม และการประเมินผล
- (4) มีระบบการประสานงานที่ดีทั้งจากผู้บริหารสำนักประชาสัมพันธ์ จากนักประชาสัมพันธ์สู่ผู้บริหาร จากผู้บริหารในระดับเดียวกัน และการสื่อสารองค์กรร่วม 6 พื้นที่
- (5) มีโครงสร้างและระบบการบริหารงานประชาสัมพันธ์เชิงรุกที่มุ่งสร้างการเปลี่ยนแปลง สร้างความท้าทายและสร้างโอกาส ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อน 3 ประการ คือ การเปลี่ยนแปลง ความท้าทาย และการกำหนดทิศทาง (Change Challenge Chance) ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

โครงสร้างการบริหารงานของกองประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 11 โครงสร้างการบริหารงานของกองประชาสัมพันธ์

บริบทกลุ่มงานสื่อสารองค์กรและข่าว

กลุ่มงานสื่อสารองค์กรและข่าวเป็นหน่วยงานภายใต้กองประชาสัมพันธ์ ซึ่งได้รับการจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563 ตามประกาศเรื่อง "การแบ่งส่วนราชการและส่วนงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พ.ศ. 2563" โดยมีบทบาทหลักในการบริหารจัดการด้านสื่อสารองค์กรทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัย สร้างความเข้าใจในบทบาทของมหาวิทยาลัยต่อทุกภาคส่วน รวมถึงเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัยในระดับประเทศและระดับสากล

กลุ่มงานนี้มีหน้าที่ในการเผยแพร่ข่าวสารและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้แก่กลุ่มเป้าหมายผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชน เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย สื่อสิ่งพิมพ์ และกิจกรรมประชาสัมพันธ์ รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป เพื่อสนับสนุนวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยให้บรรลุตามเป้าหมาย

เป้าหมายหลักของกลุ่มงานสื่อสารองค์กรและข่าว

1. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัยอย่างเป็นระบบ ผ่านช่องทางสื่อที่ทันสมัยและเข้าถึงได้ง่าย
2. สร้างความร่วมมือที่แน่นแฟ้นกับสื่อมวลชนและองค์กรภายนอก เพื่อสนับสนุนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
3. พัฒนากลยุทธ์การสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
4. ส่งเสริมภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ให้เป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและระดับนานาชาติ
5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสาร ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สูงสุด

ขอบเขตบทบาทหน้าที่หลัก

1. งานสื่อสารองค์กร

- 1) วางแผนกลยุทธ์ด้านการสื่อสารองค์กรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับนโยบายของมหาวิทยาลัย
- 2) ผลิตและเผยแพร่ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยให้แก่สื่อมวลชนและประชาชนทั่วไป
- 3) ดำเนินการประชาสัมพันธ์ผ่านกิจกรรมรณรงค์ (PR Campaign) และสร้างแคมเปญประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ

- 4) ถ่ายทอดบทบาทของมหาวิทยาลัยไปยังกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล
- 5) สนับสนุนและพัฒนากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารองค์กรเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับมหาวิทยาลัย

2. งานข่าว

- 1) รายงานข่าวสาร กิจกรรม และความเคลื่อนไหวของมหาวิทยาลัยอย่างถูกต้องและทันเหตุการณ์
- 2) รวบรวมข้อมูลและนำเสนอข่าวในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ติดตามข่าวสารจากแหล่งภายนอกเพื่อนำมาวิเคราะห์และปรับกลยุทธ์ด้านการสื่อสารของมหาวิทยาลัย
- 4) สร้างฐานข้อมูลข่าวสารมหาวิทยาลัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่

3. งานสื่อมวลชนสัมพันธ์

- 1) พัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีกับสื่อมวลชนทุกแขนงเพื่อส่งเสริมการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัย
- 2) จัดการข้อมูลและสื่อข่าวประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ผ่านสื่อภายนอก
- 3) สนับสนุนการสื่อสารระหว่างมหาวิทยาลัยกับสื่อมวลชน เพื่อให้ข่าวสารที่ถูกต้องและรวดเร็ว
- 4) จัดกิจกรรมหรือการประชุมสื่อมวลชน (Press Conference) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่สำคัญ

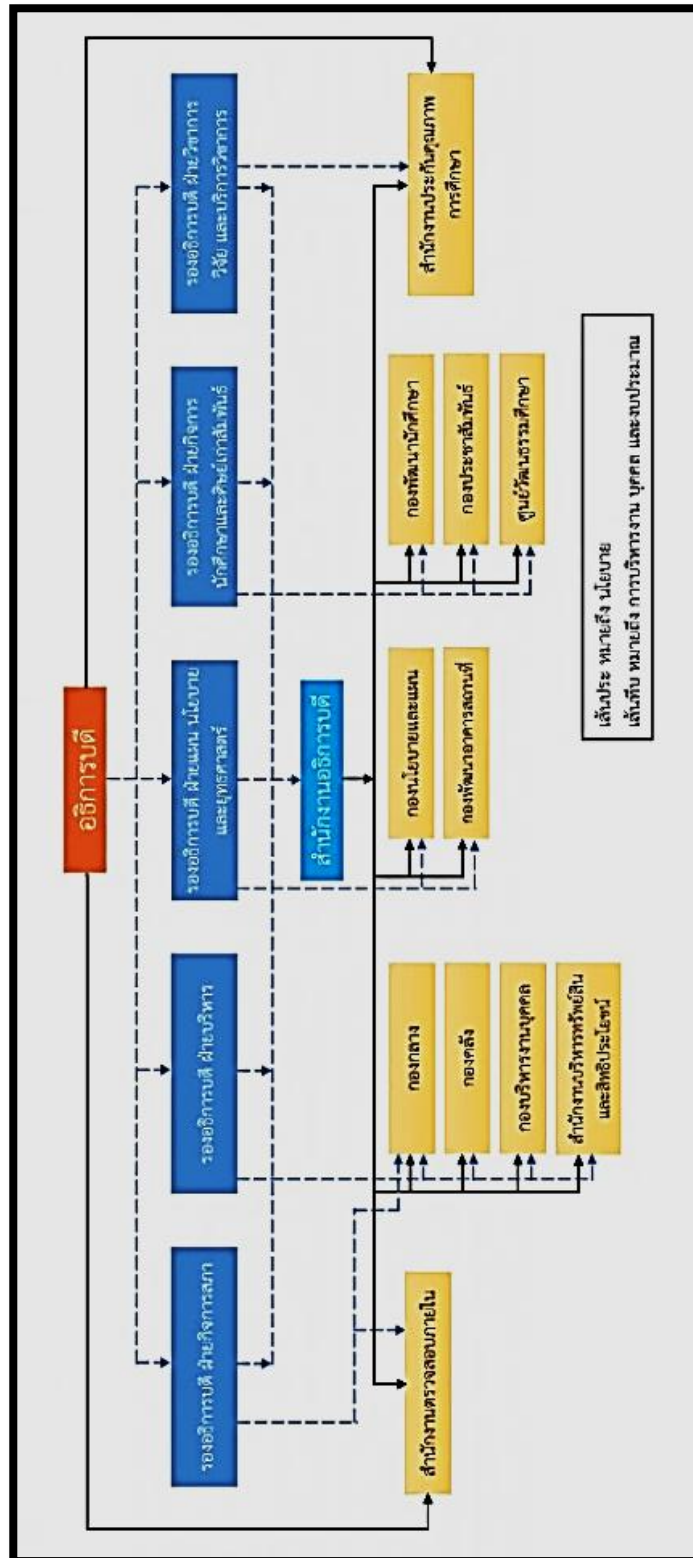
4. งานวิทยุกระจายเสียง

- 1) ผลิตและเผยแพร่เนื้อหาผ่านสื่อกระจายเสียงและแพลตฟอร์มดิจิทัลที่เกี่ยวข้อง
- 2) ถ่ายทอดข่าวสาร สารความรู้ บทสัมภาษณ์ และเนื้อหาที่ส่งเสริมภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
- 3) สนับสนุนการผลิตรายการที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย

บริบทสำนักงานอธิการบดี

สำนักงานอธิการบดีเป็นหน่วยงานที่เกิดขึ้นตามกฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2549 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2549 ตามความในมาตรา 6 และมาตรา 9 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ.2548 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงให้จัดตั้งส่วนราชการ ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา และจากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พ.ศ.2550 ลงวันที่ 24 เมษายน 2550 ตามความในมาตรา 6 และมาตรา 9 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ.2548 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกประกาศให้แบ่งส่วนราชการในสำนักงานอธิการบดี ประกอบด้วย กองกลาง กองคลัง กองนโยบายและแผน กองบริหารงานบุคคล และกองพัฒนานักศึกษา ต่อมามหาวิทยาลัยได้เสนอต่อ สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ขอตตั้งหน่วยงานภายในโดยใช้ประกาศของมหาวิทยาลัยเพิ่มเติม ในส่วนของสำนักงานอธิการบดี คือ กองประชาสัมพันธ์ กองพัฒนาอาคารสถานที่ หน่วยทรัพย์สินและสิทธิประโยชน์ หน่วยตรวจสอบภายใน หน่วยประกันคุณภาพ ศูนย์วัฒนธรรมการศึกษา ซึ่งหน่วยงานในสังกัดสำนักงานอธิการบดีก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อประสานนโยบายของมหาวิทยาลัยสู่หน่วยงานที่ปฏิบัติโดยผ่านหน่วยงานในสำนักงาน และประสานงานกับเขตพื้นที่ เพื่อให้เกิดการบริหารงานภายใต้นโยบายบริหารแบบกระจายอำนาจความรับผิดชอบ การบริหารงานแบบเบ็ดเสร็จ มุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเรียบง่าย ถูกต้องตามกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ให้ก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยเสมือน บรรลุผลตามที่ตั้งไว้ นอกจากนี้สำนักงานอธิการบดียังมีหน้าที่ในการดูแลและพัฒนาหน่วยงานในสำนักงานอธิการบดี ให้เพิ่มพูนศักยภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสามารถรองรับการบริหาร มหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี สำนักงานอธิการบดีมีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักงานอธิการบดี ตามภารกิจหลักของสำนักงานอธิการบดี

โครงสร้างการบริหาร สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (Organization Chart)

ภาพที่ 12 โครงสร้างการบริหาร สำนักงานอธิการบดี

ส่วนที่ 3

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

การทำสปอตวิทยุ (Spot) เพื่อการประชาสัมพันธ์

การจัดทำสปอตวิทยุเพื่อการประชาสัมพันธ์ ต้องใช้วิธีการเรียบเรียงข้อมูล ข้อความ ให้สามารถเข้าใจได้ในทันที เพราะผู้รับสารจะจดจ่อกับการฟังได้ไม่นาน หากข้อมูลนั้นไม่น่าสนใจมากพอ และในกรณีเผยแพร่ผ่านคลื่นวิทยุ ผู้รับสารสามารถเปลี่ยนคลื่นวิทยุเพื่อหลีกเลี่ยงข้อมูลที่ไม่ต้องการฟังได้ ดังที่ อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต (2545:131)¹ กล่าวว่า “สปอตวิทยุเป็นงานเขียนรูปแบบหนึ่งที่ได้รับคามนิยมในการนำไปใช้ในการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากใช้เวลาในการออกอากาศไม่นาน และสามารถเรียกร้องความสนใจผู้ชมได้ เช่นเดียวกับ สปอตโฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์ แต่แตกต่างกันที่วัตถุประสงค์ กล่าวคือ สปอตวิทยุโทรทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์นั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อจูงใจให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกเห็นแก่ประโยชน์ส่วนร่วมหรือคล้อยตามไปด้วย เป็นการให้ข่าวสารเกี่ยวกับหน่วยงาน เป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์เชิงบวก เป็นการแก้ไขภาพลักษณ์เชิงลบ หรือเพื่อเป็นการรณรงค์เฉพาะกิจ” และที่สำคัญการเขียนสคริปต์ต้องมีความละเอียดในเรื่องข้อมูล สถานที่ วัน เวลา ใจความสำคัญที่ต้องการสื่อสาร ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะสื่อสารให้มากที่สุด เพราะมิฉะนั้นองค์กรจะไม่ได้รับประโยชน์จากการทำสปอตประชาสัมพันธ์ได้เต็มที่

การใช้ภาษาในการเขียนบทวิทยุกระจายเสียงต้องใช้ภาษาสามัญที่ง่าย ชัดเจน ไม่ยกย่อนวนวน ไม่มีคำยากหรือยุ่งจนเกินไป ไม่มีตัวเลขมาก ๆ ชวนให้สับสน ไม่มีคำแสลง ต้องเป็นภาษาที่สุภาพ ประโยคสั้น กระชับรัดกุมได้ความสมบูรณ์ หลีกเลี่ยงคำสันธานทั้งหลายที่ทำให้ประโยคยืดเยื้อ วกวนไม่รู้จบ ฟังแล้วไม่เข้าใจ และน่าเบื่อหน่าย การเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุกระจายเสียงที่เป็นที่นิยม คือ การเขียนสปอต เนื่องจากใช้เวลาในการนำเสนอไม่นาน แต่ได้เนื้อหาใจความตามที่ผู้ส่งสารต้องการ รวมทั้งยังสามารถดึงดูดใจผู้รับสารเป้าหมายได้ดี

องค์ประกอบอีกหนึ่งของการผลิตสปอตวิทยุ คือ เสียงประกอบ มีหน้าที่หลายประการ คือ บอกเวลา บอกทั้งสถานที่และช่วงเวลา เสียงบอกการกระทำหรือบอกผลของการกระทำ เสียงประกอบช่วยสร้างบรรยากาศ เสียงประกอบแสดงสัญลักษณ์ถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใด และเสียงประกอบสร้างมิติแปลก ๆ การใช้เสียงประกอบควรมีข้อที่ควรระมัดระวัง คือ อย่าใช้นานเกินไป นึกถึงหลักของความเป็นจริง และเสียงบางเสียงไม่ได้บอกผู้ฟังอย่างชัดเจนว่าคืออะไรซึ่งอาจก่อให้เกิดความสงสัยจากผู้ฟัง

¹ อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต. (2545) .การเขียนสื่อต่าง ๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์. หน้า 131

สื่อวิทยุจะมีคุณสมบัติที่แตกต่างจากสื่ออื่น ๆ² ตามตารางดังต่อไปนี้

การเปรียบเทียบสื่อวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์	วิทยุกระจายเสียง	โทรทัศน์
1. เสียเวลามากในการผลิตและจำหน่ายกว่าจะถึงมือผู้รับกินเวลานาน	1. เสนอข่าวได้รวดเร็วได้ทันที	1. ไม่สามารถนำเสนอข่าวได้รวดเร็วเท่ากับวิทยุ เพราะมีข้อจำกัดเรื่องภาพและการตัดสัญญาณจากรายการปกติ
2. ไม่สามารถเสนอข่าวขณะที่เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น	2. สามารถเสนอข่าวได้ในขณะที่เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น และสามารถติดตามเหตุการณ์ได้ตลอดไปเท่าที่จำเป็น	2. เสนอข่าวได้เช่นเดียวกับวิทยุแต่อาจมีปัญหาในการติดตั้งอุปกรณ์
3. สามารถออกได้มากที่สุดวันละครั้ง แม้บางฉบับจะออกหลายครั้งในหนึ่งวัน แต่คนทั่วไปมักจะอ่านหนังสือพิมพ์วันละครั้ง	3. เสนอข่าวได้บ่อยครั้ง อย่างน้อยที่สุดทุกต้นชั่วโมง	3. เสนอข่าวได้น้อยกว่ารายการวิทยุ
4. สามารถเสนอข่าวได้ละเอียดและลึกซึ้งกว่า	4. เสนอข่าวเพียงย่อหน้า	4. แม้จะให้รายละเอียดได้มากกว่าวิทยุแต่ก็น้อยกว่าหนังสือพิมพ์
5. มีการนำเสนอภาพในขณะที่วิทยุไม่มี	5. ได้รับความสนใจมากกว่าหนังสือพิมพ์	5. ได้รับความสนใจผู้ชมมากที่สุดเพราะมีทั้งภาพและเสียง
6. สามารถย้อนกลับไปอ่านซ้ำได้เมื่อไม่เข้าใจ	6. ฟังได้ครั้งเดียวไม่สามารถย้อนกลับได้	6. ฟังได้ครั้งเดียวไม่สามารถย้อนกลับทั้งภาพและเสียง
7. อ่านเมื่อไหร่ก็ได้แล้วแต่ความสะดวกของผู้อ่าน	7. ต้องฟังตามเวลาที่กำหนด	7. ต้องชมตามเวลาที่กำหนด
8. ต้องการความตั้งใจในการอ่าน	8. ขณะฟังวิทยุสามารถทำกิจกรรมอย่างอื่นไปด้วยได้	8. ต้องตั้งใจชมและฟัง ยกเว้นต้องการเพียงรับฟังอย่างเดียว
9. มีข้อจำกัดเฉพาะผู้ที่สามารถอ่านหนังสือได้	9. สามารถรับฟังได้ทุกเพศทุกวัย	9. สามารถรับชมได้ทุกเพศทุกวัย

² ศรีพิไล ทองพรม. (2531). เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

กลุ่มเป้าหมายของผู้ฟัง

กลุ่มเป้าหมายหลักของการสื่อสารผ่าน “สปอตวิทยุ” ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาได้ กำหนดกลุ่มเป้าหมายหลักๆ ดังนี้

1) **นักศึกษา**ที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เป็นกลุ่มที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกับมหาวิทยาลัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ จำเป็นต้องได้รับทราบข่าวสาร กิจกรรมต่างๆ

2) **บุคลากร**ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เป็นกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่จะต้องทราบความเคลื่อนไหว การจัดกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย เนื่องจากถือเป็นช่องทางประชาสัมพันธ์อีกช่องทางหนึ่ง

3) **กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6)** เป็นกลุ่มที่กำลังต้องการเลือกมหาวิทยาลัย เพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ดังนั้น จะมีความสนใจในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กิจกรรม Open House ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อประชาสัมพันธ์หลักสูตรการเรียน การสอนในแต่ละสาขา ของแต่ละคณะ เป็นต้น

4) **ผู้ปกครอง** (อายุ 35-55 ปี) เป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญในการร่วมตัดสินใจ เลือกสถานศึกษาให้แก่บุตรหลาน ซึ่งมักจะสนใจเรื่องกิจกรรมของมหาวิทยาลัย หรือหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการผลิตสปอตวิทยุ

1) เพื่อสร้างการรับรู้ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

สปอตวิทยุจะช่วยสื่อสารตัวตน จุดเด่น วิสัยทัศน์ หรือความน่าเชื่อถือของมหาวิทยาลัย ให้ผู้ฟังรู้จักในวงกว้าง เช่น มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงด้านใด คุณภาพการเรียนการสอนหรือผลงานวิจัย สิ่งแวดล้อมการเรียนที่ปลอดภัย เหมาะกับทั้งนักเรียนที่กำลังเลือกที่เรียน และผู้ปกครองที่ต้องการข้อมูลความน่าเชื่อถือ

2) เพื่อประชาสัมพันธ์หลักสูตรและโอกาสทางการศึกษา

สปอตวิทยุสามารถเน้นหลักสูตรใหม่ จุดเด่นเฉพาะทาง หรือสาขาที่ตลาดต้องการ เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักศึกษา เช่น หลักสูตรทันสมัย (AI, Digital Business, Health Science ฯลฯ) ทุนการศึกษา โครงการเรียนร่วมต่างๆ ผู้ปกครองมักจะให้ความสนใจเรื่องคุณภาพหลักสูตร และอนาคตของบุตรหลาน จึงเป็นจุดสื่อสารที่สำคัญ

3) เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสมัครเรียนหรือเข้าร่วมกิจกรรม

สปอตวิทยุใช้เพื่อชวนลงทะเบียน สมัครเรียน เข้าดูงาน เช่น รับสมัครนักศึกษาใหม่ เปิดบ้านมหาวิทยาลัย (Open House) แชนแนลออนไลน์ การสอบหรือกิจกรรมเตรียมความพร้อมผู้สมัคร Call to Action (CTA) ชัดเจน เช่น “สมัครวันนี้-รับสิทธิ์...” ช่วยเพิ่มอัตราการเข้าร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

4) เพื่อให้ข้อมูลสำคัญที่ง่ายต่อการจดจำ

สปอตวิทยุถูกออกแบบให้ สั้น กระชับ ฟังแล้วจำง่าย เหมาะกับการสื่อข้อมูลที่จำเป็น เช่น ช่องทางสมัครเรียน วันเวลาและสถานที่กิจกรรม ช่องทางสื่อออนไลน์ของมหาวิทยาลัย เหมาะกับผู้ฟังที่อยู่ระหว่างเดินทางหรือทำกิจกรรมอื่น

5) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครอง

กลุ่มผู้ปกครองต้องการข้อมูลเรื่อง ความปลอดภัยในมหาวิทยาลัย ระบบสนับสนุนการเรียน โอกาสมีงานทำหลังเรียนจบ สปอตวิทยุจึงใช้สื่อสาร “ความน่าไว้วางใจ” และ “ความคุ้มค่าของการศึกษา” ได้อย่างรวดเร็ว

6) เพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้ฟังในวงกว้างและพื้นที่ต่างจังหวัด

เหมาะกับการประชาสัมพันธ์ไปยังโรงเรียนมัธยม ชุมชน พื้นที่ที่อินเทอร์เน็ตไม่ครอบคลุม ช่วยให้มหาวิทยาลัยเข้าถึงผู้สมัครจากหลายจังหวัดได้มากขึ้น

7) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความภาคภูมิใจในสถาบัน

สามารถสื่อสารความสำเร็จ เช่น รางวัลของนักศึกษา ผลงานวิจัย ความร่วมมือกับต่างประเทศ สร้าง Engagement ทั้งนักศึกษาเก่า-ใหม่ รวมถึงผู้ปกครอง

องค์ประกอบของสปอตวิทยุ

สปอตวิทยุ จะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นสปอตวิทยุที่ดีได้ควร สั้น ชัดเจน ดึงดูด ฟังแล้วจำง่าย และกระตุ้นให้เกิดการกระทำตามที่ต้องการ โดยต้องออกแบบให้สอดคล้องกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือองค์กรที่ประชาสัมพันธ์ โดยควรมีองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1) ข้อความ (Message) ชัดเจน

บอกสาระสำคัญ ตรงประเด็น ไม่ยาวเกินไป มีจุดมุ่งหมายชัด เช่น เชิญสมัครเรียน แจ้งกิจกรรม หรือประชาสัมพันธ์บริการ และข้อความต้อง “เข้าใจในครั้งแรกที่ได้ฟัง” เพราะวิทยุไม่มีการย้อนอ่านเหมือนสื่ออื่น

2) โครงสร้างเนื้อหา (Structure) กระชับ สปอตที่ดีมักประกอบด้วย

Hook เปิดเรื่อง ดึงความสนใจ เช่น เสียงสถานการณ์ คำถาม หรือดนตรีโดนใจ มีเนื้อหาหลัก บอกข้อมูลสำคัญ Call to Action (CTA) เช่น เบอร์โทร เว็บไซต์ หรือสถานที่ติดต่อ ปิดท้ายด้วยย้ำแบรนด์ ชื่อมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่ต้องการให้จำ

3) ระยะเวลาเหมาะสม

ส่วนใหญ่ 15–30 วินาที หากยาวกว่านี้ผู้ฟังจะเริ่มเบื่อหรือจดจำเนื้อหาได้น้อยลง สปอตที่ดีต้อง “สั้นแต่ครบใจความ”

4) เสียงบรรยาย (Voice Over) มีเอกลักษณ์และเหมาะกับเนื้อหา

เสียงผู้ประกาศต้องชัดเจน ไม่ถูกกลบด้วยดนตรี โทนเสียงสอดคล้องกับภาพลักษณ์ขององค์กร เช่น สปอตที่จัดทำเพื่อเฉลิมพระเกียรติต่างๆ ของมหาวิทยาลัย จะต้องใช้ผู้ประกาศที่มีน้ำเสียงน่าเชื่อถือ นุ่มนวล สุภาพ หากเป็นสปอตเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ให้แก่นักศึกษา ผู้ประกาศจะใช้โทนเสียงที่เน้นความเป็นกันเอง หรือความทันสมัย โดยทั้งหมดจะต้องอ่านบทสปอตอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่เร็วเกินไป และไม่ช้าเกินไป

5) ดนตรีและเอฟเฟกต์เสียง (Music & Sound Effects)

ควรใช้แต่พอดี จะช่วยสร้างบรรยากาศและอารมณ์ ไม่ควรเยอะจนรบกวนข้อความ ต้องเลือกแนวเสียงที่ตรงกับประเภทของสปอตที่จัดทำ เช่น สดใส ทันสมัย ท้าทาย หรือชุมชน

6) การเน้นข้อมูลสำคัญ (Key Information Highlighting)

ผู้ฟังวิทยุอาจไม่ได้ตั้งใจฟังอย่างจดจ่อเต็มร้อย ดังนั้นการทำสปอตวิทยุจึงต้องเน้นสิ่งสำคัญ ที่ต้องการจะสื่อสารจริงๆ เช่น ชื่อมหาวิทยาลัย วันที่จัดกิจกรรม ช่องทางติดต่อเพิ่มเติม รวมถึง จุดเด่นหรือประโยชน์ที่ฟังแล้วอยากค้นคว้า ทารายละเอียดเพิ่มเติม

7) ภาพลักษณ์และเอกลักษณ์ขององค์กรสอดคล้องกัน (Brand Consistency)

สปอตวิทยุจะต้องสะท้อนความเป็นตัวตนขององค์กร ซึ่งความสอดคล้องช่วยเสริมการจดจำแบรนด์ เช่น มหาวิทยาลัยด้านเทคโนโลยี จะควบคุมโทนต่างๆ ให้ออกมาเป็นแบบทันสมัย มหาวิทยาลัยด้านศิลปะ โทนการสื่อสารจะเป็นแบบสร้างสรรค์ เป็นต้น สำหรับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ได้นำเสนอในโทนทันสมัย เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย

ประเภทของสปอตวิทยุ

การผลิตสปอตวิทยุ สามารถเลือกทำได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่ต้องการสื่อสาร ว่าต้องการให้ผู้ฟังรู้สึกอย่างไร และต้องการให้ได้รับการจดจำมากน้อยเพียงใด โดยสามารถแบ่งประเภทได้ ดังนี้

1) จิงเกิ้ล เพลงติดหู (Jingle)

จิงเกิ้ลจะเป็นสปอตประเภทการใช้ทำนอง เพลง หรือจังหวะสั้น ๆ ที่จำง่าย มีชื่อรายการ หรือชื่อมหาวิทยาลัย สโลแกน หรือข้อความสำคัญร้องประกอบ อาจใช้เสียงร้องประกอบดนตรี เพื่อสร้างภาพจำและ

บรรยากาศการรับรู้ที่ผ่อนคลาย สนุกสนาน เหมาะสำหรับการสร้างการจดจำ เน้นความสดใส สนุก กระตุ้นความสนใจ

2) การเล่าเรื่อง เล่าประสบการณ์ (Narrative / Storytelling)

สล็อตแบบการเล่าเรื่องเป็นการเล่าเรื่องราวสั้น ๆ เช่น ความสำเร็จ ความประทับใจ โดยมีจังหวะการเล่าและมีดนตรีบรรเลงประกอบ ให้ผู้ฟังรู้สึกร่วมและเห็นภาพผ่านมุมมองของผู้ประกาศ เหมาะสำหรับงานประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ ให้ผู้ฟังรู้สึกความอบอุ่น ความปลอดภัย และรู้สึก “อยากเป็นส่วนหนึ่ง” เช่น สปอตงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ที่ให้ผู้สำเร็จการศึกษาพูดถึงความประทับใจในการเรียนในมหาวิทยาลัย หรือความรู้สึกของผู้ปกครองที่มีต่อการสำเร็จการศึกษาของบุตรหลาน

3) บทสนทนา (Dialogue / Conversation)

สล็อตแบบบทสนทนา จะเป็นการใช้ผู้ประกาศประมาณ 2-3 คนคุยกัน เช่น เพื่อนคุยกัน พ่อ-ลูก หรืออาจารย์-นักศึกษา สร้างความเป็นธรรมชาติ ทำให้เนื้อหาฟังง่าย มักมีมุขตลกเบา ๆ หรือความเป็นกันเอง เหมาะสำหรับแนะนำแนวการเรียนแบบเป็นกันเอง สื่อสารที่ต้องการความสนุก ทำให้ข้อมูลซับซ้อนเข้าใจง่าย เช่น “จะจบมัธยมแล้ว เรียนต่อที่ไหนดีนะ ?” “เราสมัครที่มหาวิทยาลัย... เค้าน่ามีทุนด้วยนะ!”

4) ประกาศตรง ๆ / ให้ข้อมูลชัดเจน (Straight Announcement)

สล็อตแบบประกาศตรง ๆ จะใช้เสียงประกาศแบบทางการ ชัดเจน กระชับ เน้นข้อมูลสำคัญ เช่น วัน เวลา ช่องทางสมัคร ไม่มีบทสนทนา ไม่มีดนตรีซับซ้อน เหมาะสำหรับ แจ้งกำหนดรับสมัคร แจ้งข่าวด่วน เช่น เลื่อนสอบ หรือเปลี่ยนสถานที่ สื่อสารกับผู้ฟังที่ต้องการข้อมูลสั้นและตรงประเด็น ซึ่งเป็นสปอตรูปแบบที่ใช้บ่อยที่สุดเนื่องจากสามารถผลิตได้อย่างรวดเร็ว ทันสถานการณ์

สรุปประเภทที่ใช้บ่อยที่สุดในงานมหาวิทยาลัย

รูปแบบ	จุดเด่น	เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย
Jingle	จำง่าย สดใส	นักเรียนมัธยม
เล่าเรื่อง	ซาบซึ้ง/มีความหมาย	ผู้ปกครอง + นักศึกษาใหม่
บทสนทนา	สนุก ไม่เป็นทางการ	วัยรุ่น
ประกาศตรง ๆ	สั้น แม่นยำ	ผู้ปกครอง

จากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า วิทยูเป็นสื่อที่เข้าถึงง่าย ต้นทุนต่ำ สื่อสารได้เร็ว การนำสปอตวิทยุมาใช้ในงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะการแจ้งข่าวสารต่างๆ เช่น การแจ้งกำหนดการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร การเปิดรับสมัครนักศึกษา การจัดกิจกรรมต่างๆ และเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับสังคมในวงกว้าง เนื่องจาก

1. เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากและหลากหลาย

วิทยูยังเป็นสื่อที่เข้าถึงคนได้กว้าง ทั้งในเมืองและต่างจังหวัด โดยเฉพาะผู้ปกครอง นักเรียนมัธยม กลุ่มชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของงานประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัย การใช้สปอตวิทยุจึงช่วยขยายการรับรู้ได้รวดเร็วและทั่วถึง

2. สร้างภาพลักษณ์และการจดจำแบรนด์ของมหาวิทยาลัย

สปอตวิทยุสามารถออกแบบโทนเสียง ดนตรี คำพูด และข้อความเพื่อสร้างภาพลักษณ์ (Brand Image) ให้มหาวิทยาลัย เช่น ความทันสมัย เป็นมิตร หรือมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ช่วยเพิ่ม “ความรู้สึกนึกถึง” เมื่อต้องเลือกสถานศึกษา

3. เข้าถึงผู้ฟังในเวลาสำคัญ

วิทยูมี “ช่วง Prime Time” เช่น เช้า-เย็น ระหว่างเดินทาง ซึ่งผู้คนเปิดฟังบ่อย การเผยแพร่สปอตวิทยุในช่วงนี้ เป็นการเพิ่มโอกาสให้ข่าวสารของมหาวิทยาลัยเผยแพร่ได้บ่อยครั้งมากยิ่งขึ้น ผู้ฟังจะได้รับฟังบ่อยขึ้น และเป็นไปได้สูงที่จะเกิดการตัดสินใจ เช่น สมัครเรียน เข้าร่วมกิจกรรม หรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

4. ประหยัดค่าใช้จ่ายเมื่อเทียบกับสื่ออื่น

สปอตวิทยุมีต้นทุนต่ำกว่าวิดีโอหรือสื่อโฆษณาบางประเภท แต่เข้าถึงคนจำนวนมาก ทำให้เหมาะสำหรับมหาวิทยาลัยที่ต้องการกระจายข้อมูล เช่น เปิดรับสมัครนักศึกษา กิจกรรมบริการวิชาการ หรือประชาสัมพันธ์งานวิจัย

5. เหมาะกับการสื่อสารข้อความสั้น กระชับ ชัดเจน

สปอตวิทยุสามารถสื่อข้อเท็จจริงสำคัญของกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างกระชับ รวดเร็ว เช่น กิจกรรมที่จัดจัดขึ้นในวันใด ณ สถานที่แห่งใด พร้อมมีช่องทางติดต่อได้โดยตรงและชัดเจน ช่วยลดความคลาดเคลื่อนของข้อมูล และทำให้ผู้ฟังเข้าใจสารหลักได้ทันที

6. สร้างความใกล้ชิดกับชุมชน

มหาวิทยาลัยหลายแห่งมีบทบาทด้านพัฒนาและบริการสังคม การประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุท้องถิ่นจะ ช่วยเชื่อมความสัมพันธ์กับคนในพื้นที่ สร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากชุมชนรอบมหาวิทยาลัย

7. สามารถเสริมสื่อออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Integrated Media)

จากที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นว่าสพตวิทยุเป็นหนึ่งในเครื่องมือประชาสัมพันธ์ ที่อาจมีความสำคัญ น้อยกว่าสื่อชนิดอื่นๆ แต่สพตวิทยุ จะเป็นจุดเล็กๆ ที่ทำหน้าที่เชิญชวนผู้ฟังให้เข้าไปดูข้อมูลเพิ่มเติมใน เว็บไซต์หรือเพจของมหาวิทยาลัย นำไปสู่การค้นหาเพิ่มเติมในสื่อออนไลน์ เสริมกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ให้มี พลังมากขึ้น

จากการดำเนินการของสถานีวิทยุมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาที่ผ่านมา นั้น จะพบว่า มี ผู้ฟังโทรเข้ามาที่สถานี เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจของตนเองเพิ่มเติม หลังจากได้รับฟังสพต ประชาสัมพันธ์ของรายการ “คู่คิดมิตรชุมชน” ซึ่งจัดโดยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา แสดงให้เห็นว่าสื่อวิทยุ ยังคงสามารถสร้างประโยชน์แก่ชุมชน และเป็นเครื่องมือที่ได้รับการตอบ รับจากผู้ฟังได้เป็นอย่างดี

หลักการเลือกใช้เสียงเพื่อผลิตสพตวิทยุ

1) เลือกเสียงให้ตรง “อารมณ์ของสพต”

เสียงเป็นตัวสร้างภาพลักษณ์ทันที เมื่อผู้ฟังได้รับฟัง เช่น ถ้าต้องการความน่าเชื่อถือเชิงข้อมูล จะต้อง เลือกใช้ ผู้ประกาศ เสียงหนัก แน่น ชัดเจน (ชายหรือหญิงก็ได้) ถ้าต้องการความอบอุ่น อ่อนโยน มักเลือกใช้ เสียง ผู้หญิง หรือเสียงผู้ชายโทนทุ้ม นุ่มนวล หรือถ้าต้องการความสนุก กระฉับกระเฉง มักจะใช้เสียงวัยรุ่น น่ารักๆ – หญิง เพื่อสร้างพลัง

2) เลือกเสียงให้เหมาะกับ “กลุ่มเป้าหมาย”

การผลิตสพตวิทยุ ต้องพิจารณาเนื้อหา ว่าต้องการสื่อสารถึงกลุ่มเป้าหมายใด แล้วจึงเลือกใช้เสียงผู้ ประกาศที่เหมาะสมกับเนื้อหานั้นๆ เช่น สพตเชิญชวนร่วมกิจกรรมเปิดบ้านราชมงคลล้านนา มีกลุ่มเป้าหมาย ผู้ฟังคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมที่ต้องการหาสถานที่ศึกษาต่อ ควรเลือกใช้เสียงวัยรุ่น ฟังร่วมสมัย มีน้ำเสียง สดใส กระตือรือร้น โดยใช้จังหวะพูดเร็วปานกลาง เพราะช่วยให้ผู้ฟังรู้สึกเข้าถึงง่าย ไม่รู้สึกเหมือนฟังโฆษณา แข็งทางการ เป็นต้น

3) เลือกเสียงให้ตรง “ประเภทสปอต”

1. Jingle – เพลงสั้นแบบติดหู

ใช้เสียงผู้หญิง / ชาย หรือคู่ประสานเสียง ต้องฟังสดใสและจำง่าย มักใช้เสียงผู้หญิงบ่อย เพราะโทนเสียงชัดและเข้าถึงเร็ว

2. Narrative (เล่าเรื่อง)

ใช้เสียงที่อบอุ่น ฟังง่าย เช่น ผู้หญิงโทนกลาง หรือผู้ชายโทนอ่อนโยน ถ้าเป็นเรื่องแบบสร้างแรงบันดาลใจ ใช้เสียงผู้ชายทุ้มอาจเพิ่มพลังเสียงให้ผู้ฟังมีอารมณ์ร่วม

3. Dialogue (บทสนทนา)

เลือกใช้เสียงชาย-หญิงคู่กัน เพื่อให้ฟังมีจังหวะเสียงดังเบา มีอารมณ์ร่วมตามจริง หรือใช้เสียงวัยรุ่นเพื่อเข้าถึงกลุ่มนักเรียนก็ได้

4. Straight Announcement (ประกาศตรง ๆ)

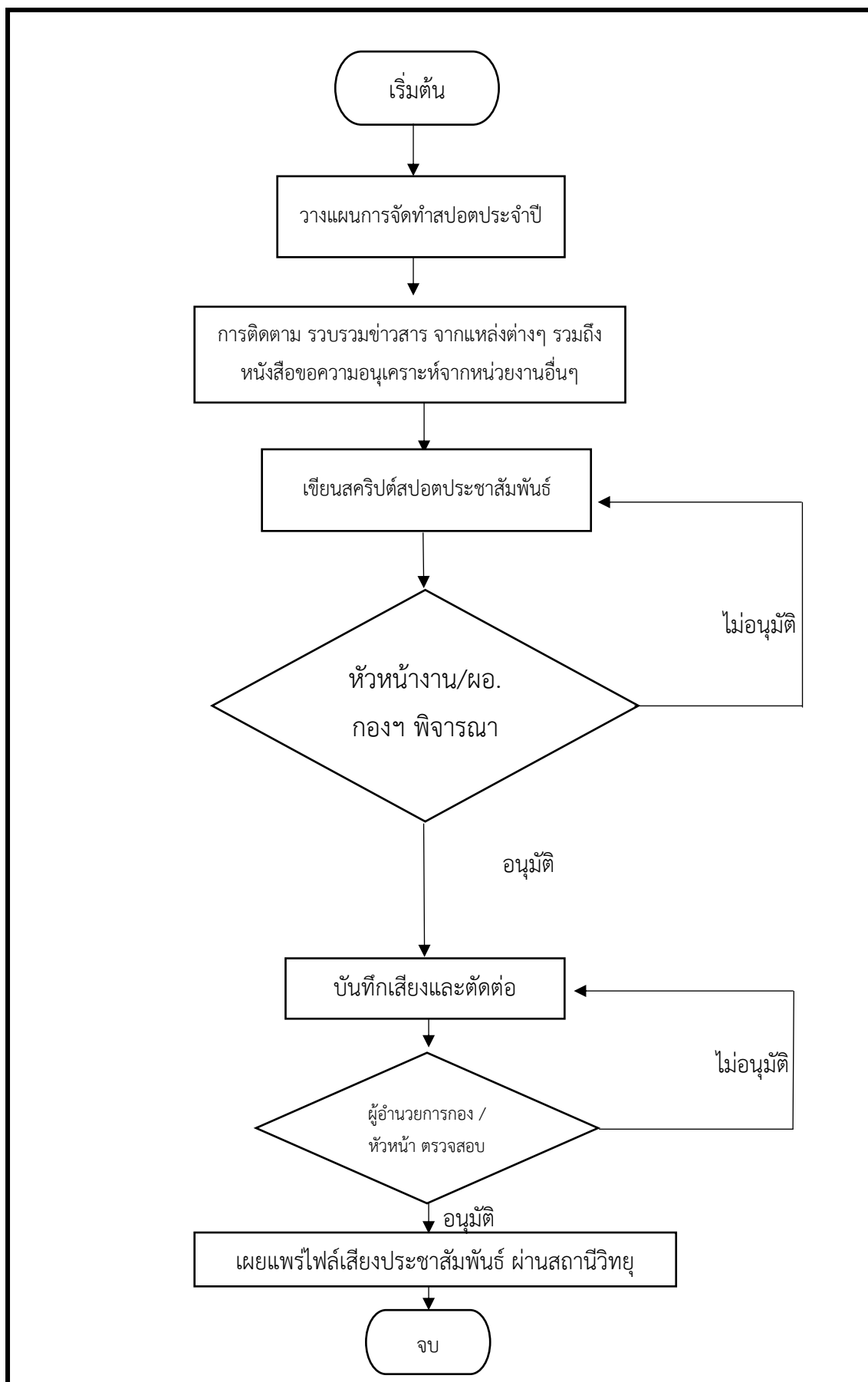
เลือกใช้เสียงทุ้ม-กลางของผู้ชายได้ดี เพราะให้ความชัดเจนทางสื่อสาร หรือใช้เสียงผู้หญิงในกรณีที่ต้องการความสุภาพ ความนุ่มนวล

4) หลักการด้านเทคนิคในการเลือกเสียง

1. ความชัดถ้อยชัดคำ (Diction) สำคัญมากในสปอตแบบสั้น
2. คุณภาพโทนเสียง (Tone) ต้องเหมาะกับอารมณ์ของสปอต
3. จังหวะการพูด (Pacing) ไม่เร็ว – ไม่ช้าจนเกินไป
4. น้ำเสียงมีชีวิตชีวา ไม่ราบเรียบ แต่ไม่เกินจริง จนผู้ฟังไม่เชื่อในเนื้อหาที่สื่อสาร
5. ความเข้ากันได้ของหลายเสียง (ถ้าใช้ผู้ประกาศมากกว่า 1 คน)

วัตถุประสงค์ของสปอต	เหมาะกับเสียงผู้ชาย	เหมาะกับเสียงผู้หญิง
ให้ข้อมูลทางการ	เสียงทุ้ม-กลาง น่าเชื่อถือ	ชัดเจน สุภาพ
สร้างความอบอุ่น ความไว้วางใจ	เสียงนุ่ม อ่อนโยน	ใช้ได้ดีมาก อบอุ่น
โฆษณาที่ต้องการความกระฉับกระเฉง	โทนสดใส	เสียงใส จังหวะเร็ว
สื่อสารกับวัยรุ่น	เสียงวัยรุ่น	เสียงสดใส คั่นหูง่าย
เล่าเรื่อง/สร้างแรงบันดาลใจ	ผู้ชายทุ้ม	ผู้หญิงโทนอ่อน

แผนภูมิขั้นตอนการทำสโปตวิทยุ

ภาพที่ 13 แผนภูมิขั้นตอนการผลิตสโปตวิทยุ

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนจัดทำแผนงานสปอตวิทยุประจำปี

การวางแผนจัดทำแผนงานสปอตวิทยุประจำปี ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เป็นกระบวนการที่ต้องมีการวางกลยุทธ์ การลำดับเวลา และเนื้อหาให้เหมาะสมกับเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงาน เพื่อให้การประชาสัมพันธ์มีประสิทธิภาพสูงสุด และต้องพร้อมรับมือบอหมายคำสั่งจากผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์ หรือหนังสือขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานภายใน สำหรับการจัดทำสปอตเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งอาจเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นแบบเร่งด่วน โดยสามารถทำตามขั้นตอนหลัก ๆ ได้ดังนี้

1.1 วิเคราะห์สถานการณ์และกำหนดวัตถุประสงค์

1) ศึกษากิจกรรมของหน่วยงานภายใน และกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ที่เกิดขึ้นเป็นประจำในทุก ๆ ปี หรือตรวจสอบบันทึกข้อความ หนังสือขอความอนุเคราะห์จัดทำสปอตวิทยุ จากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยพิจารณาจากข้อมูลในหนังสือที่ส่งมา เพื่อตรวจสอบชื่อหน่วยงาน/บุคคลผู้รับบริการ เบอร์โทรศัพท์ผู้ประสานงานหรือหน่วยงานที่รับบริการ ข้อมูลกิจกรรมสำหรับใช้ในการประชาสัมพันธ์ วัน เวลาและสถานที่ที่จัดกิจกรรม

ในกรณีที่หน่วยงานขอความอนุเคราะห์ให้จัดทำสปอตวิทยุเพื่อการประชาสัมพันธ์ จะต้องระบุวันที่ที่ต้องการใช้สปอตวิทยุเพื่อการประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจนเพื่อการวางแผนการจัดทำสปอต

2) วิเคราะห์สิ่งที่ต้องการประชาสัมพันธ์

3) กำหนดวัตถุประสงค์ของสปอต เช่น ให้ความรู้ เปลี่ยนพฤติกรรม สร้างการรับรู้ หรือประชาสัมพันธ์กิจกรรม

4) ระบุเป้าหมายผู้ฟัง เช่น นักศึกษา บุคลากร หรือบุคคลทั่วไป

1.2 วางแผนประจำปี

1) วางแผนตามรอบการประเมินผลงาน ทุก 6 เดือน เพื่อให้สามารถเพิ่มเติม แก้ไขแผนการผลิตสปอตได้ทันสถานการณ์ หรือช่วงเวลาของกิจกรรม ที่อาจมีการปรับเปลี่ยน

2) กำหนดประเด็นหลักที่ต้องการสื่อสารในแต่ละช่วง เช่น

- เดือนมกราคม : วันสถาปนามหาวิทยาลัย 18 มกราคม
- เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม : พิธีพระราชทานปริญญาบัตร
- เดือนมิถุนายน : เปิดเทอม งานปฐมนิเทศ

แผนการจัดทำสัปดาห์วิทยุ ในรอบ 1 ปี
นางสาวจริษตรี รัตนพิมพ์กุล

ที่	สัปดาห์	2567												หมายเหตุ		
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
1.	สัปดาห์กิจกรรมหลักประจำปีของมหาวิทยาลัย															
	วันสถาปนามหาวิทยาลัย 18 มกราคม	↔														
	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร กุมภาพันธ์	↔	↔										↔	↔		
	สงกรานต์ พิธีสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์, คำขวัญ, กิจกรรม				↔											
	เปิดภาคเรียน					↔										
	งานเกษียณ												↔			
	ชมรมกระพง พ.ย.													↔		
	วันขึ้นปีใหม่														↔	สัปดาห์ของขวัญปีใหม่จากคณะผู้บริหาร
2.	สัปดาห์กิจกรรมทางการศึกษา															
	รับสมัครนักศึกษา	↔	↔												↔	
	พิธีปฐมฤกษ์ น.ย.					↔										
	พิธีไหว้ครู 6 ก.ค.							↔								
	นมัสการครูบาศรีวิชัย ก.ค.							↔								
	สมัครทหาร ก.ค.							↔								
	No-S No-L น.ย.					↔										
	RMUTL Open House ส.ค.									↔						
	RMUTL Star Contest น.ย.											↔				
	ปัจฉิมนิเทศ ส.ค.												↔			
	รับสมัครศึกษาใหม่ พ.ย.													↔		
	พิธีแจ้งกีฬากาฬพาศักดิ์สิทธิ์ พ.ย.													↔		

ภาพที่ 14 การวางแผนการจัดทำสัปดาห์วิทยุ

1.3 วางแผนเนื้อหา (Content Planning)

การวางแผนเนื้อหา จะเป็นการนำข้อมูลที่มีแยกประเด็นหลัก โดยแบ่งประเด็นสำคัญที่ต้องการสื่อสาร เป็นเนื้อหาที่ต้องครบถ้วนตามกระบวนการสื่อสาร ตามหลัก 5W 1H (What Where When Why Who How) ผู้ปฏิบัติงานต้องคำนึงเสมอว่า สัปดาห์ที่มีความยาวเพียง 30 วินาที – 1 นาทีนั้น สามารถออก รายละเอียดแก่ผู้ฟังได้ครบถ้วนหรือไม่ โดยสามารถเรียบเรียงตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1) เขียนหัวข้อสัปดาห์ที่สำคัญที่ต้องการแจ้งให้ผู้ฟังทราบ
- 2) ระบุรูปแบบ เช่น กำหนดความยาวสัปดาห์ความยาว 30 วินาที หรือ 1 นาที เป็นสัปดาห์ให้ความรู้ สัปดาห์ตรึงรงค์ หรือสัปดาห์ส่งเสริมพฤติกรรม เป็นต้น ขึ้นอยู่กับการเผยแพร่ในช่องทางใด
- 3) จัดลำดับความสำคัญ เช่น เป็นสัปดาห์ที่ต้องใช้แบบเร่งด่วน หรือเป็นสัปดาห์ที่เผยแพร่ได้อย่างต่อเนื่อง

โดยการเลือกความยาวของสัปดาห์วิทยุกระจายเสียง เวลา 30 วินาทีนั้น คือความยาวมาตรฐาน (Standard length) เวลา 45 วินาทีพบในงานวิชาการไทยและงานประชาสัมพันธ์ที่ต้องการความยืดหยุ่น เวลา 60 วินาทีใช้เฉพาะกรณีที่ต้องการข้อมูลมาก ³

³ คณะกรรมการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (n.d.). เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การผลิตสื่อเสียง.

1.4 วางแผนการผลิต

ในขั้นตอนการผลิตสโปตวิทยุ ผู้ปฏิบัติงานจะพิจารณาจากเนื้อหาที่ต้องการสื่อสารก่อนเป็นอันดับแรก ว่าต้องการผลิตให้กลุ่มเป้าหมายใดรับฟัง จากนั้นจะเขียนบท ควบคุมไปกับการเตรียมเสียง ดนตรีประกอบ และส่งบทให้แก่ผู้ประกาศได้มีโอกาสศึกษา และฝึกซ้อมในการอ่านออกเสียงสคริปต์ล่วงหน้า จากนั้นจะนัดหมายเวลาในการเข้าบันทึกเสียง พร้อมตัดต่อสโปตวิทยุ และตรวจสอบคุณภาพ โดยทั้งหมดใช้เวลาอย่างน้อย 8 ชั่วโมง แต่ไม่เกิน 16 ชั่วโมง

1.5 วางแผนการเผยแพร่ (Media Scheduling)

- 1) ระบุสถานีวิทยุที่จะออกอากาศ (สถานีวิทยุของมหาวิทยาลัย / เสียงตามสาย / สถานีวิทยุอื่นๆ) ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ต้องการประชาสัมพันธ์
- 2) เวลาที่เหมาะสมในการเผยแพร่ เช่น ช่วงเช้า / เย็น / เที่ยง
- 3) กำหนดความถี่ (วันละกี่รอบ / สัปดาห์ละกี่วัน)

1.6 การติดตามผลและประเมินผล

- 1) ตรวจสอบว่ามีการเผยแพร่ตามแผนหรือไม่
- 2) สํารวจความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมาย เช่น การทำแบบสอบถาม
- 3) ปรับปรุงสปอตหรือแผนงานตามข้อเสนอแนะหรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

หลังจากวางแผนทั้งหมดเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องดำเนินการผลิตสปอตวิทยุให้แล้วเสร็จอย่างน้อยภายใน 1 สัปดาห์ เพื่อให้สามารถเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุ หรือเสียงตามสายให้กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบล่วงหน้าก่อนถึงกำหนดการจัดกิจกรรม

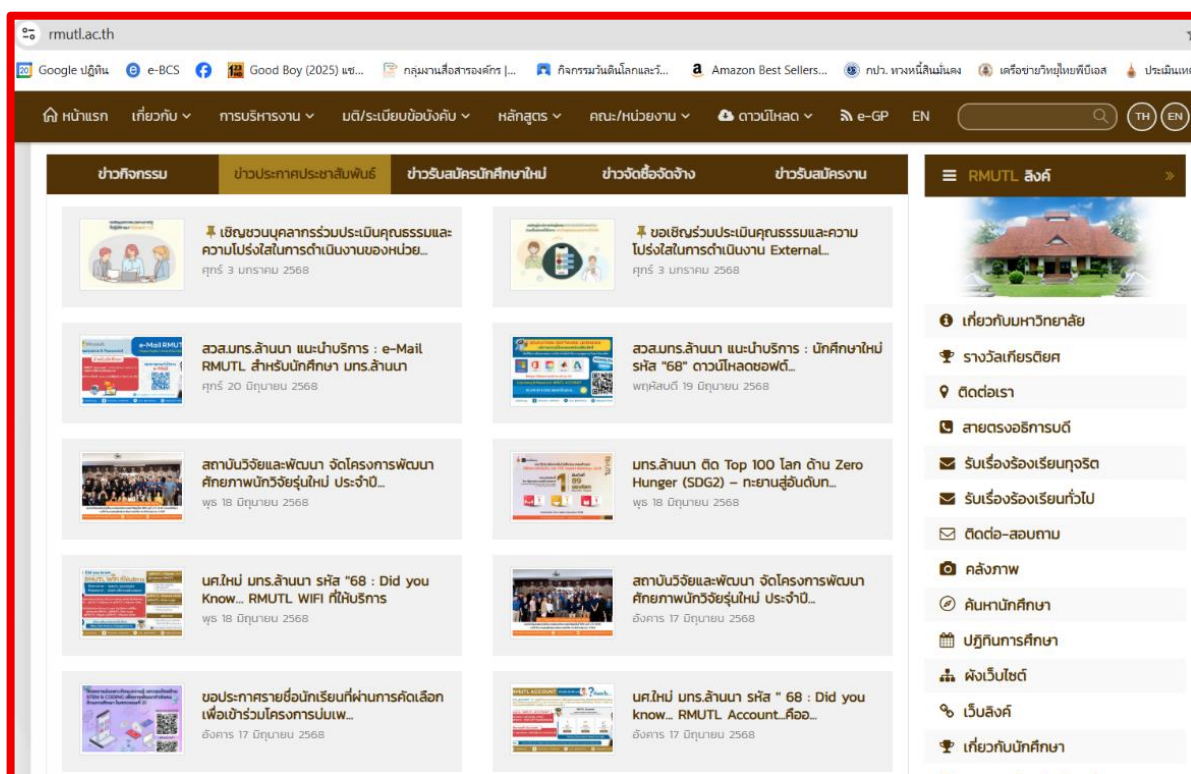
ปัญหา : ในบางครั้งมีการเลื่อนการจัดกิจกรรม ทำให้ระยะเวลา หรือกำหนดการมีการเปลี่ยนแปลง เช่น ถูกเลื่อนให้เร็วขึ้น หรือเลื่อนออกไปอย่างไม่มีกำหนด

แนวทางการแก้ไขปัญหา : ประสานงานกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบกิจกรรมนั้น เพื่อติดตามข่าวสารจากหน่วยงานอย่างใกล้ชิด และดำเนินการปรับแก้สปอตให้ทันก่อนถึงเวลาการจัดงาน เพื่อจะได้จัดทำสปอตแจ้งผู้ที่สนใจเข้าร่วมงานให้ทราบทันท่วงที

ข้อเสนอแนะ : หากมีการเลื่อนการจัดกิจกรรม จะต้องมีการติดต่อผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อแจ้งให้ทราบในหลากหลายช่องทาง นอกเหนือจากสถานีวิทยุ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ข่าวหน้าเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ข้อความสั้น (SMS) เพื่อความรวดเร็วในการรับข้อมูลข่าวสาร

ขั้นตอนที่ 2 การติดตาม รวบรวมข่าวสาร จากแหล่งต่างๆ รวมถึงหนังสือขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานอื่นๆ

นอกจากแผนการผลิตสปีดวิทย์ประจำปีแล้ว ผู้ปฏิบัติงานต้องติดตามการจัดกิจกรรมพิเศษอื่นๆ ที่เพิ่มเติมขึ้นมาในระหว่างปี เช่น การแข่งขันทักษะของนักศึกษา การได้รับรางวัลงานวิจัยของคณาจารย์ หรือการจัดกิจกรรมพิเศษกะทันหันของแต่ละเขตพื้นที่ เช่น การเปิดรับบริจาคสิ่งของเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ การเปิดรับบริจาคเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในกรณีต่าง ๆ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องติดตามข่าวสารทุกช่องทาง ทั้งเว็บไซต์ www.rmutl.ac.th เฟซบุ๊ก (Facebook) และกลุ่มไลน์ของนักประชาสัมพันธ์ มทร.ล้านนา ทุกเขตพื้นที่ เพื่อประสานงานขอข้อมูลเพิ่มเติม และสามารถจัดทำสปีดวิทย์ได้ทันเวลา โดยข่าวสารทั้งหมดนี้จะถูกนำมาวิเคราะห์ แยกประเด็นที่สำคัญ สำหรับใช้ผลิตสปีดวิทย์ในความยาวไม่เกิน 30 วินาที – 1 นาที เป็นการสรุปเนื้อหาสาระสำคัญเท่านั้น โดยแจ้งช่องทางที่สามารถติดตามรายละเอียดเพิ่มเติมให้ผู้ฟังได้ทราบ และหาข้อมูลต่อได้ เช่น แจ๊งเบอร์โทร เว็บไซต์ เป็นต้น

ภาพที่ 15 หน้าเว็บไซต์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา [WWW.RMUTL.AC.TH](http://www.RMUTL.AC.TH)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก · ติดตาม
23 สิงหาคม 2024 · 🌐

👉 ขอเชิญร่วมบริจาคสิ่งของและเงิน
เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย
ในพื้นที่ จังหวัดน่าน และ จังหวัดเชียงราย

📦 สิ่งของที่รับบริจาค
-... ดูเพิ่มเติม

ภาพที่ 16 หน้าเพจเฟซบุ๊ก (FACEBOOK) ของเขตพื้นที่พิษณุโลก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
9 มิถุนายน เวลา 09:00 น. · 🌐

👉 แจ้งกำหนดสำหรับนักศึกษาใหม่ 2568
"กำหนดการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ ปีการศึกษา 2568 "
📅 วันที่ 19 มิถุนายน 2568
🕒 ตั้งแต่เวลา 07.30 น. ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
🔥 อย่่าลืม แต่งกายชุดนักศึกษา พกบัตรนักศึกษาชั่วคราว เพื่อสแกนเข้าร่วมกิจกรรม
👉 สอ... ดูเพิ่มเติม

ภาพที่ 17 หน้าเพจเฟซบุ๊ก (FACEBOOK) ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

นอกจากนี้จะมีหนังสือขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานภายใน เพื่อจัดทำสปอตวิทยุสำหรับบริการ
ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ โดยสามารถขอความอนุเคราะห์ผ่านกองประชาสัมพันธ์ได้โดยตรง

	บันทึกข้อความ	กองประชาสัมพันธ์ เลขที่รับ 597 วันที่ 20 มิ.ย. 65 เวลา 10.20 น.
ส่วนราชการ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน กลุ่มงานบริการการศึกษา โทร. ๑๒๓๒		
ที่ อว ๐๖๕๔.๐๘/ ๙๒๓ วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๕		
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์จัดทำสปอตวิทยุประชาสัมพันธ์การรายงานตัวเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร		
เรียน ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์		
ตามประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา กำหนดให้บัณฑิตที่แจ้งความประสงค์เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ครั้งที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ ให้เข้ารายงานตัวเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรผ่านระบบออนไลน์ แล้วนั้น		
สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ขอความอนุเคราะห์หน่วยงานท่าน จัดทำสปอตวิทยุประชาสัมพันธ์การรายงานตัวเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร โดยมีข้อความดังนี้ “ขอให้บัณฑิตทุกเขตจังหวัดที่แจ้งความประสงค์จะเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ครั้งที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ ให้เข้าดำเนินการเข้ารายงานตัวผ่านระบบทะเบียนกลาง ที่เมนู 5๒๔ รายงานตัวเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ตั้งแต่วันที่ ๑-๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕ หากไม่ดำเนินการรายงานตัวจะไม่สามารถเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรได้” หากต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อได้ที่ นายจิรวัฒน์ แก้วรามุข นักวิชาการคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ๐๙๓-๑๕๑๙๔๕๖		
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา		
ว่าที่ร้อยโท (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณัฐรัตน์ ปาณานนท์) ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน		

ภาพที่ 18 ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์จัดทำสปอตวิทยุ เพื่อประชาสัมพันธ์

ปัญหา : ในการผลิตสปอตวิทยุบางครั้ง มีกิจกรรมหรือเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติต่าง ๆ เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ไม่สามารถคาดเดาได้ เช่น ปัญหาอุทกภัย ซึ่งทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาได้ลงพื้นที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทันที เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ ทำให้การเปิดรับความช่วยเหลือจากประชาชนทุกภาคส่วน มีระยะเวลาที่สั้นมาก ทำให้การผลิตสปอตวิทยุไม่สามารถใช้ได้ทันเวลานั้น ๆ

แนวทางการแก้ไขปัญหา : จัดทำสคริปต์เพื่อให้นักจัดรายการวิทยุ นำข้อมูลประชาสัมพันธ์ไปเผยแพร่ในรายการที่ตนเองจัดในแต่ละช่วงเวลา หรือเพิ่มการประกาศสดทุกต้นชั่วโมงแทนการผลิตสปอตวิทยุ จะทำให้สามารถกระจายข่าวสารได้ทันทั่วทั้ง และมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ : ผู้ปฏิบัติงานควรประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ๆ ว่าเป็นเหตุการณ์ที่เร่งด่วน หรือจำเป็นต้องประชาสัมพันธ์ข่าวสารในวงกว้างเพียงใด เพื่อจะได้เลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้ง หรือหากต้องการประชาสัมพันธ์ผ่านสถานีวิทยุ ควรขอความอนุเคราะห์สถานีอื่น ๆ ที่สามารถกระจายเสียงได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การเขียนสคริปต์สปอตประชาสัมพันธ์

การเขียนสคริปต์สปอตวิทยุเพื่อการประชาสัมพันธ์ เป็นกระบวนการที่ต้องใช้ความกระชับ เข้าใจง่าย และน่าดึงดูดภายในระยะเวลาสั้น ๆ โดยสปอตวิทยุในงานประชาสัมพันธ์และสื่อวิทยุของประเทศไทยนิยมใช้ความยาว 30 วินาที ถึง 1 นาที เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีหลักการเขียนสคริปต์สปอตวิทยุที่ดี คือ

1. ดึงความสนใจตั้งแต่ต้น ใช้คำถาม ท่อนเพลง หรือประโยคกระแทกใจ
2. ให้ข้อมูลสำคัญ ชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย
3. กระตุ้นให้เกิดการตอบสนอง เช่น เชิญชวนให้ร่วมกิจกรรม โทรสอบถาม หรือเข้าเว็บไซต์
4. จบด้วยเสียงจำหรือสโลแกน สร้างความจดจำ เช่น โลโก้เสียง หรือวลีเด็ด

สำหรับข้อมูลกิจกรรมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนานั้น ส่วนใหญ่กิจกรรมที่จัดขึ้นต้องการให้ผู้ฟังได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน และสามารถใช้เวลาในการออกอากาศได้ มากกว่า 30 วินาที ดังนั้นการเรียบเรียงเนื้อหากิจกรรมที่ได้รับมาจึงต้องปรับภาษาทางการให้เป็นภาษากึ่งทางการ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่ายที่สุด โดยควรมีข้อความสั้นกระชับ ฟังแล้วเข้าใจทันทีโดยไม่ต้องคิด พร้อมทั้งหาข้อมูลสนับสนุนอธิบายเพิ่มเติม หากมีศัพท์เฉพาะ หรือข้อมูลใหม่ ต้องขยายใจความให้เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้ฟัง ฟังแล้วเข้าใจในทันที และตรวจทานข้อมูล การออกเสียง ชื่อคน สถานที่ คำถูก คำผิด ตัวสะกด และลงบันทึกเสียงเพื่อไม่ให้เกินเวลาที่กำหนดไว้คือ ไม่เกิน 1 นาที

สรุปแล้วในการเขียนสคริปต์เพื่อจัดทำสปอตวิทยุ สิ่งที่สำคัญนั้น คือ

1. ใช้ภาษาพูดที่เข้าใจง่าย
2. หลีกเลี่ยงประโยคยาวหรือศัพท์เทคนิค
3. ทดลองอ่านออกเสียงดูว่าใช้เวลากี่วินาที
4. หากใช้เสียงคนจริง ให้ระบุโทนเสียง เช่น “หญิงสาววัยรุ่น น้ำเสียงร่าเริง สดใส”

บทสพอตวิทยุ BALA RUN 2564 ความยาวประมาณ 1 นาที		
ลำดับ	เสียง	หมายเหตุ
1	ดนตรี	
2	<p>เนื่องในโอกาสครบรอบ 65 ปี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ขอเชิญชวนทุกท่านเข้าร่วมงานวิ่ง “CM BALA virtual RUN 2021” งานวิ่งที่พิเศษสุดๆ ให้ทุกท่านได้ร่วมกิจกรรมแบบ New Normal อยู่ที่ไหนก็วิ่งได้ เลือกสมัครตามที่ใจต้องการโดยไม่บังคับส่งผลการวิ่ง</p> <p>ส่งใจไปวิ่ง ค่าสมัคร 299 บาท รับเสื้อที่ระลึก</p> <p>วิ่งทิพย์ ค่าสมัคร 299 บาท รับเหรียญที่ระลึก</p> <p>วิ่งปันรัก ค่าสมัคร 450 บาท ได้รับเสื้อและเหรียญที่ระลึก พิเศษ 100 ท่านแรกสลักชื่อบนเหรียญฟรี</p> <p>วิ่งปันสุขแบบ VIP ค่าสมัคร 1,000 บาท ได้รับโล่ เหรียญ เสื้อที่ระลึก</p> <p>ทุกการวิ่งจะได้รับ E-CERTIFICATE เพิ่ม เมื่อส่งผลวิ่งครบระยะ 42 กิโลเมตร ภายใน 65 วัน</p> <p>เปิดรับสมัครพร้อมเริ่มวิ่งเก็บระยะได้ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน - 31 กรกฎาคม 2564 สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ เฟสบุ๊คแฟนเพจ CM BALA RUN</p> <p>รายได้หลังหักค่าใช้จ่าย มอบเป็นทุนสนับสนุนการศึกษาและพัฒนาคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์</p> <p>ได้ทั้งบุญ ได้ทั้งสุขภาพที่ดี ย้ำอีกที เปิดรับสมัคร 15 มิถุนายน - 31 กรกฎาคมนี้ รีบมาสมัครกันเยอะ ๆ นะคะ</p>	

ภาพที่ 19 การเขียนสคริปต์เพื่อการประชาสัมพันธ์

ปัญหา : บางครั้งหน่วยงานภายในที่ต้องการจัดกิจกรรม ได้ส่งเนื้อหากิจกรรมทั้งหมดที่มีความยาวและรายละเอียดมาก มาให้จัดทำสพอตวิทยุ ซึ่งหน่วยงานกำกับให้สพอตวิทยุนั้นต้องมีรายละเอียดครบถ้วน ซึ่งเมื่อนำมาเขียนสคริปต์และทดลองอ่านออกเสียงแล้ว ทำให้มีความยาวมากกว่า 1 นาที

แนวทางการแก้ไขปัญหา : เรียบเรียงเนื้อหาใหม่ ให้กระชับ ประสานงานกับหน่วยงานนั้น ๆ เพื่อให้ตรวจสอบเนื้อหาในสคริปต์ว่ามีข้อความในส่วนใดบ้างที่สามารถที่ตัดทอนออกไปได้ หากหน่วยงานยืนยันว่าไม่สามารถตัดทอนข้อความใด ๆ ออกได้ ทางสถานีจะจัดทำสปอตวิทยุออกมาใน 2 รูปแบบ คือ

1. จัดทำสปอตวิทยุในรูปแบบที่มีความยาวไม่เกิน 30 วินาที เพื่อส่งสปอตวิทยุให้สถานีวิทยุอื่น ๆ ภายนอกมหาวิทยาลัย เนื่องจากสถานีวิทยุอื่น ๆ โดยส่วนใหญ่จะกำหนดเวลาออกอากาศสปอตวิทยุได้ไม่เกิน 30 วินาที

2. จัดทำสปอตวิทยุในรูปแบบตามที่หน่วยงานนั้น ๆ ต้องการ เพื่อเผยแพร่และเปิดสปอตวิทยุประชาสัมพันธ์ในสถานีวิทยุกระจายเสียงของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา และเสียงตามสาย

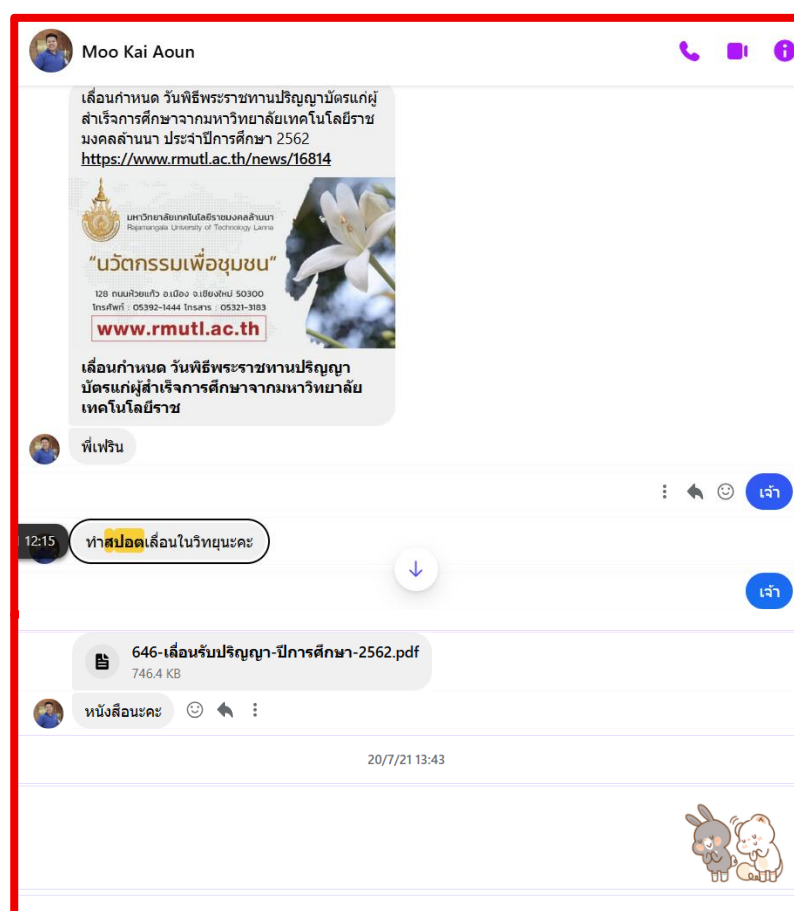
ข้อเสนอแนะ : ชี้แจงทำความเข้าใจกับหน่วยงานที่ต้องการทำสปอตวิทยุที่มีความยาวเกิน 30 วินาที ทราบว่า หากต้องการสปอตวิทยุในรูปแบบที่มีความยาวเกิน 30 วินาที จะไม่สามารถนำออกอากาศผ่านทางสถานีวิทยุอื่น ๆ ได้ จำเป็นต้องมีการตัดทอนเนื้อหาบางส่วนออก โดยยังคงรักษาเนื้อหาสำคัญหลักไว้ เมื่อชี้แจงแล้วและหน่วยงานนั้น ๆ รับทราบ จึงจะจัดทำสปอตวิทยุออกเป็น 2 รูปแบบ

ขั้นตอนที่ 4 การส่งสคริปต์ให้หัวหน้างาน หรือผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์พิจารณา

เมื่อจัดทำสคริปต์สพตวิทยุเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งไฟล์ผ่านทางออนไลน์หรือพิมพ์ออกมาเป็นเอกสาร เพื่อให้หัวหน้างานพิจารณาเนื้อหาประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว ในขั้นตอนนี้ไม่เหมาะกับการส่งทาง One Drive เนื่องจากใช้เวลาดาวน์โหลดไฟล์นานกว่าวิธีที่กล่าวไปเบื้องต้น เป็นการตรวจสอบก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการในการผลิตสพตวิทยุต่อไป

4.1 กรณีที่ต้องแก้ไข ไม่เห็นชอบ หรือไม่อนุมัติ

เมื่อส่งสคริปต์สพตวิทยุ ให้หัวหน้างานตรวจสอบแล้ว พบว่ามีข้อแก้ไข หรือสคริปต์ไม่สมบูรณ์ เช่น รายละเอียดเรื่องวัน เวลา สถานที่ไม่ถูกต้อง หรือมีการเปลี่ยนแปลงกำหนดการต่าง ๆ ของการจัดกิจกรรม หัวหน้างานจะแจ้งผู้ปฏิบัติงานให้นำสคริปต์ไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อเพิ่มเติมรายละเอียดให้ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมาพบกรณีที่ต้องดำเนินการแก้ไข เช่น ในช่วงปี พ.ศ.2562 เกิดการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ส่งผลให้พิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เลื่อนกำหนดการออกไป ซึ่งเดิมได้จัดทำสคริปต์เรียบร้อยแล้ว เมื่อมีกำหนดการใหม่เข้ามา หัวหน้างานจึงแจ้งให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงข้อมูลและแก้ไขสคริปต์ทันที

ภาพที่ 20 การแจ้งเพื่อเปลี่ยนแปลงรายละเอียดสพตวิทยุ

4.2 กรณีเห็นชอบ อนุมัติ

เมื่อส่งสคริปต์สเปคตวิทย์ ให้หัวหน้างานตรวจสอบแล้วไม่มีข้อแก้ไข ผ่านการตรวจสอบแล้ว หัวหน้างานจะมอบหมายให้ปฏิบัติงานในขั้นตอนการผลิตสเปคตประชสัมพันธ์ต่อไป

ปัญหา : เมื่อเรียบเรียง เขียนสคริปต์เรียบร้อยแล้ว เกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด หรือมีมิติต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรมออกมากะทันหัน ทำให้เนื้อหาเดิมไม่สามารถเผยแพร่ได้

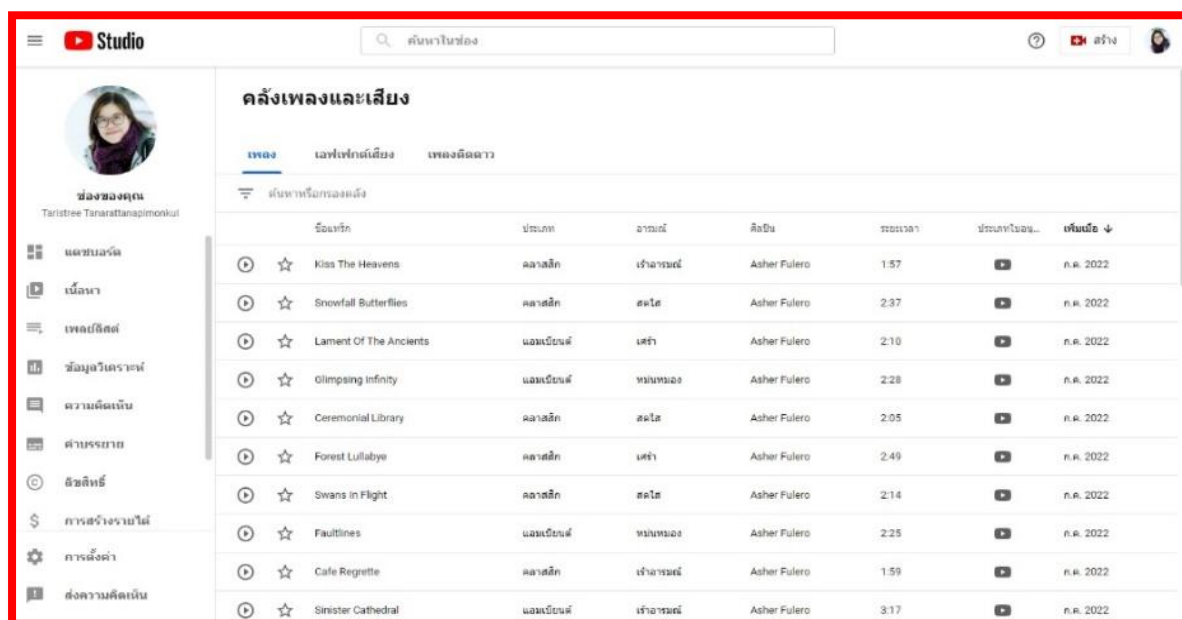
แนวทางการแก้ไขปัญหา : ประสานงาน และจัดส่งสคริปต์ให้หน่วยงานที่จัดกิจกรรมตรวจสอบข้อมูลเป็นประจำทุกครั้ง ก่อนนำเสนอหัวหน้างาน หรือผู้อำนวยการกองประชสัมพันธ์พิจารณา

ข้อเสนอแนะ : ปรับปรุง ตรวจสอบข้อมูลกับหน่วยงานที่จัดกิจกรรมก่อนทุกครั้งเมื่อทำสคริปต์เสร็จ และตรวจสอบข้อมูลกับหัวหน้างานซ้ำอีกครั้ง ก่อนบันทึกเสียง เนื่องจากอาจมีการประชุมเพื่อแก้ไข รายละเอียดในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งหัวหน้างานจะได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนกว่า เพื่อป้องกันการทำงานซ้ำซ้อน และลดเวลาในการผลิตสเปคตวิทย์

ขั้นตอนที่ 5 การเลือกดนตรีประกอบ

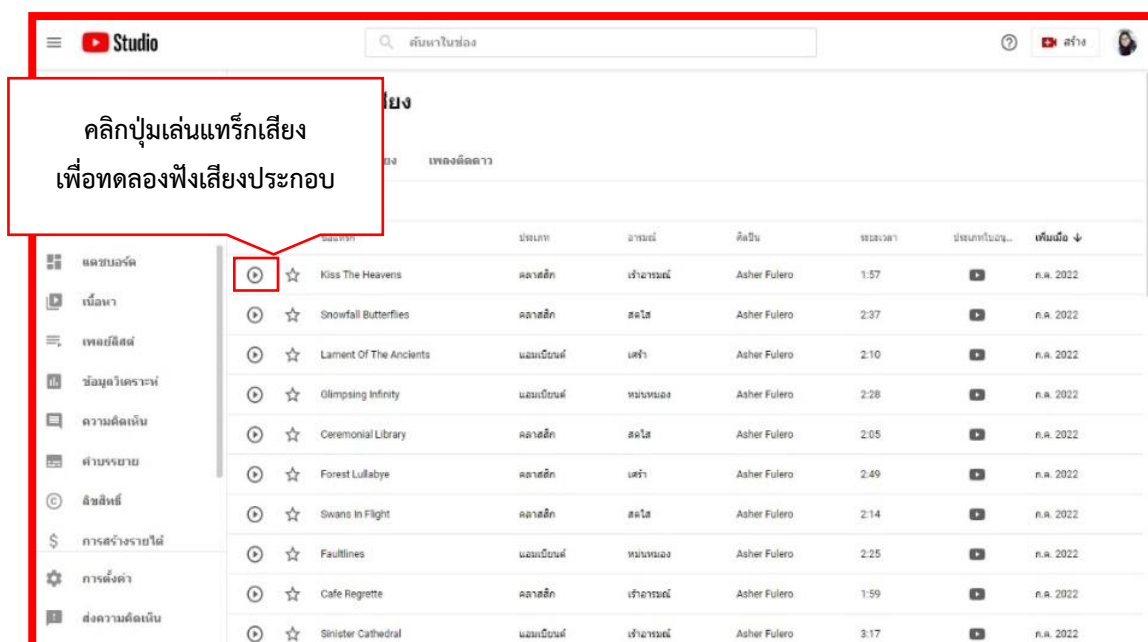
การเลือกดนตรีประกอบในการทำสพตวิทย์ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยสร้างอารมณ์ ดึงดูดความสนใจ และเสริมให้ข้อความประชาสัมพันธ์มีพลังมากยิ่งขึ้น โดยมีหลักการพิจารณา คือ การเลือกให้เหมาะกับเนื้อหา วัตถุประสงค์ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายที่รับฟัง เช่น หากเป็นนักศึกษาต้องเลือกเพลงที่มีจังหวะสดใส ร่าเริง ที่สำคัญคือต้องให้ดนตรีประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการจะสื่อสารด้วย เช่น สพตเฉลิมพระเกียรติ จะเลือกดนตรีที่มีจังหวะไม่ช้าหรือเร็วเกินไป ฟังแล้วมีบรรยากาศแห่งความเป็นสุข นอบน้อม เป็นต้น โดยมีขั้นตอนการเลือกใช้ดนตรีประกอบ ดังต่อไปนี้

5.1 ค้นหาดนตรีบรรเลงประกอบให้เหมาะสมกับเนื้อหาของสพตประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีแหล่งเพลงที่สามารถใช้ได้โดยไม่ติดลิขสิทธิ์ คือ YouTube Audio Library

ภาพที่ 21 ภาพแสดงเว็บไซต์ YOUTUBE AUDIO LIBRARY ที่สามารถดาวน์โหลดเสียงดนตรีประกอบได้โดยไม่ติดลิขสิทธิ์

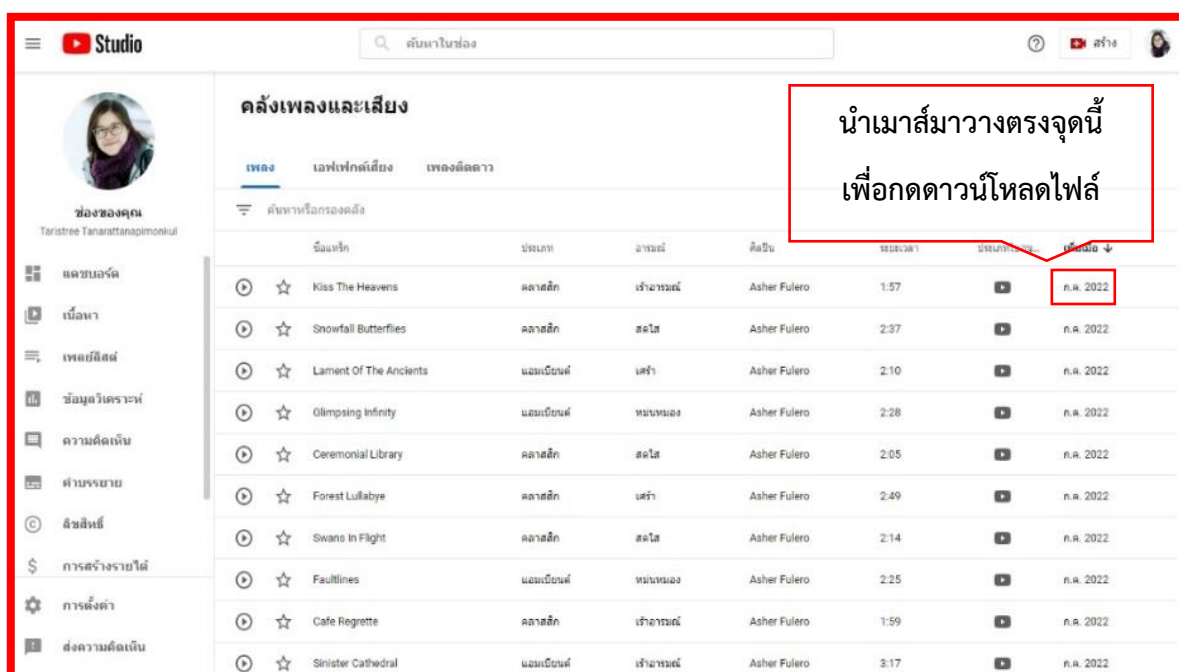
5.2 ทดสอบฟังเพลงบรรเลง โดยเพื่อทดลองฟังว่าเสียงประกอบนั้นเข้ากับสพตที่จะทำหรือไม่ เช่น สพตรับสมัครนักศึกษาใหม่ ควรใช้เพลงที่มีอารมณ์สดใส ฟังแล้วไม่รู้สึกละอาย น่าเบื่อหน่าย ชวนง่วงนอน ควรเลือกดนตรีประกอบที่เป็นทำนองที่ฟังแล้วตื่นตัว กระปรี้กระเปร่า โดยสามารถเลือกฟังเพลงก่อนดาวน์โหลดได้ด้วย การคลิกที่ปุ่ม เล่นแทร็กเสียง (PLAY)

ภาพที่ 22 ทดสอบฟังเสียงเพลงประกอบโดยกดปุ่มเล่นแทร็กเสียง (PLAY)

5.3 ทดสอบอ่านสคริปต์ปากเปล่า พร้อมเปิดเสียงดนตรีประกอบที่เลือก และพิจารณาว่าเสียงดนตรีประกอบมีความเหมาะสม ส่งเสริมเนื้อหา ทำให้บรรยากาศของสื่อดิจิทัลตรงตามความต้องการหรือไม่

5.4 ดาวน์โหลดไฟล์เสียงดนตรีประกอบที่ต้องการใช้ และบันทึกเก็บไว้ในโฟลเดอร์ที่ต้องการเพื่อเตรียมไว้สำหรับใช้ตัดต่อในขั้นตอนต่อไป

ภาพที่ 23 แสดงวิธีการกดปุ่มดาวน์โหลดไฟล์เสียงเพลง

ปัญหา : ดนตรีประกอบที่เลือกใช้ ในหนึ่งไฟล์บางครั้งจะมีช่วงดนตรีที่ใช้ประกอบได้เพียงสั้น ๆ เนื่องจากอารมณ์เพลงจะเปลี่ยนไปเมื่อดนตรีบรรเลงถึงกลางเพลง เช่น ดนตรีเริ่มต้นด้วยจังหวะช้า และปรับจังหวะเป็นเร็วเมื่อถึงกลางเพลง เป็นต้น ทำให้อารมณ์ของดนตรีประกอบเปลี่ยนไป

แนวทางการแก้ไขปัญหา : เลือกช่วงของเสียงดนตรีประกอบที่ต้องการใช้ แล้วตัดต่อ เรียบเรียง ปรับเสียงดนตรีให้เหมาะสม จากนั้นทำให้เสียงดนตรีเชื่อมโดยต่อเนื่องกัน (Loop) จึงจะสามารถนำไปใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ : ในการเลือกดนตรีประกอบ ให้พยายามเลือกเพลงที่มีท่อนดนตรีบรรเลง ตรงตามอารมณ์ที่ของสปอตวิหุที่จัดทำ และมีความยาวมากพอที่จะสามารถตัดต่อให้มีความพอดีกับเสียงที่จะบันทึกมากที่สุด เช่น ดนตรีประกอบที่มีความยาว 30 วินาที จะเหมาะสมกับการทำสปอต โดยไม่ต้องแก้ไขตัดต่อในส่วนของดนตรีประกอบ เป็นการลดขั้นตอนการทำงานลง

ขั้นตอนที่ 6 การบันทึกเสียงและตัดต่อ

การบันทึกเสียงสปอตประชาสัมพันธ์ เป็นกระบวนการที่สำคัญในการผลิตสปอตวิทยุ มีหลายองค์ประกอบสำคัญด้วยกันดังนี้

ผู้บันทึกเสียง หรือผู้ประกาศ

ผู้บันทึกเสียงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดข้อมูล เสียง หรืออารมณ์ไปสู่ผู้ฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมือน้ำเสียงที่ชัดเจน น่าฟัง ก้องกังวาน ไม่แหบพร่า สามารถออกเสียงอักษรภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง ทั้งสระ พยัญชนะและวรรณยุกต์ รู้จักควบคุมระดับเสียงให้เหมาะสมกับอารมณ์ของเนื้อหา พูดจาฉะฉาน มีจังหวะ ไม่พูดเร็วหรือช้าเกินไป รู้จักการเว้นจังหวะ การเว้นวรรค และการเน้นคำสำคัญ มีความต่อเนื่องของประโยค ทำให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย สามารถปรับโทนเสียงให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น เด็กวัยรุ่น ผู้สูงอายุ โดยคุณสมบัติทั้งหมดนี้จะส่งเสริมให้สปอตวิทยุนั้นมีพลัง สามารถสื่อสารให้กลุ่มเป้าหมายรับทราบและเข้าใจได้อย่างชัดเจน

อุปกรณ์ที่ใช้ในการบันทึกเสียง

อุปกรณ์ที่ใช้บันทึกเสียงเพื่อจัดทำสปอตวิทยุ ประกอบด้วย

1. ไมโครโฟนสำหรับบันทึกเสียง สามารถเลือกใช้ตามสถานการณ์ที่จำเป็นได้ ดังนี้

ไมโครโฟนประเภทคอนเดนเซอร์ (Condenser Microphone) เหมาะสำหรับการบันทึกในสตูดิโอที่ต้องการเสียงคุณภาพสูง เช่น การบันทึกเสียงร้อง เสียงเครื่องดนตรี และพอดแคสต์ ซึ่งมีลักษณะที่ไวต่อเสียง สามารถเก็บรายละเอียดเสียงได้ดีเยี่ยม และครบถ้วน แต่มีข้อควรระวังในเรื่องเสียงรบกวนจากภายนอก ที่จะถูกบันทึกไปพร้อมเสียงพูดด้วย จึงจำเป็นต้องใช้ในห้องสตูดิโอบันทึกเสียงโดยเฉพาะ และจำเป็นต้องมีเครื่องผสมสัญญาณเสียง (Mixer) ในการปรับคุณภาพของเสียงให้ตรงตามความต้องการ

ภาพที่ 24 ไมโครโฟนคอนเดนเซอร์ สำหรับบันทึกเสียง

ไมโครโฟนประเภท USB (USB Microphone) เหมาะสำหรับการบันทึกเสียงพอดแคสต์ สามารถบันทึกเสียงนอกสตูดิโอได้ ใช้งานง่ายสะดวก เพียงเสียบสายเชื่อมต่อกับแท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์ โดยตรงก็สามารถใช้งานได้ทันที ซึ่งในปัจจุบันคุณภาพของไมค์ประเภทนี้ได้ถูกพัฒนาให้มีการบันทึกเสียงที่คมชัดมากขึ้น สามารถตัดเสียงรบกวนในตัวได้ จึงถือเป็นไมโครโฟนที่สามารถใช้เพื่อจัดทำสพอดวิทย์ได้

ภาพที่ 25 ไมโครโฟน USB (USB MICROPHONE)

2. คอมพิวเตอร์

สามารถใช้คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ หรือคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ ที่มีโปรแกรมบันทึกเสียง เพื่อเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งถ้าหากใช้ไมโครโฟนประเภทคอนเดนเซอร์ จะต้องใช้คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะที่เชื่อมต่อกับเครื่องผสมสัญญาณเสียง (Mixer) เท่านั้น แต่ถ้าหากใช้ไมโครโฟนประเภท USB สามารถเชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ได้เลย

3. โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือแท็บเล็ต

ในกรณีที่อยู่นอกสถานที่ ไม่มีห้องบันทึกเสียงหรือไมโครโฟนประเภทคอนเดนเซอร์ ก็สามารถใช้อไมโครโฟนประเภท USB เชื่อมต่อกับแท็บเล็ตเพื่อบันทึกเสียงได้ หรือใช้โปรแกรมบันทึกเสียงที่มีในโทรศัพท์หรือแท็บเล็ต บันทึกเสียงก็ได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากเทคโนโลยีภายในโทรศัพท์และแท็บเล็ตในปัจจุบันได้รับการพัฒนาให้ลดเสียงรบกวนในขณะใช้งานได้เป็นอย่างดี

4. สถานที่บันทึกเสียง

การเลือกใช้สถานที่บันทึกเสียง หากอยู่ในการปฏิบัติงานปกติ สามารถใช้ห้องบันทึกเสียงได้ เพื่อคุณภาพของเสียงที่ชัดเจน เนื่องจากห้องบันทึกเสียงถูกสร้างขึ้นมาเพื่อลดเสียงสะท้อน รวมถึงเสียงรบกวน

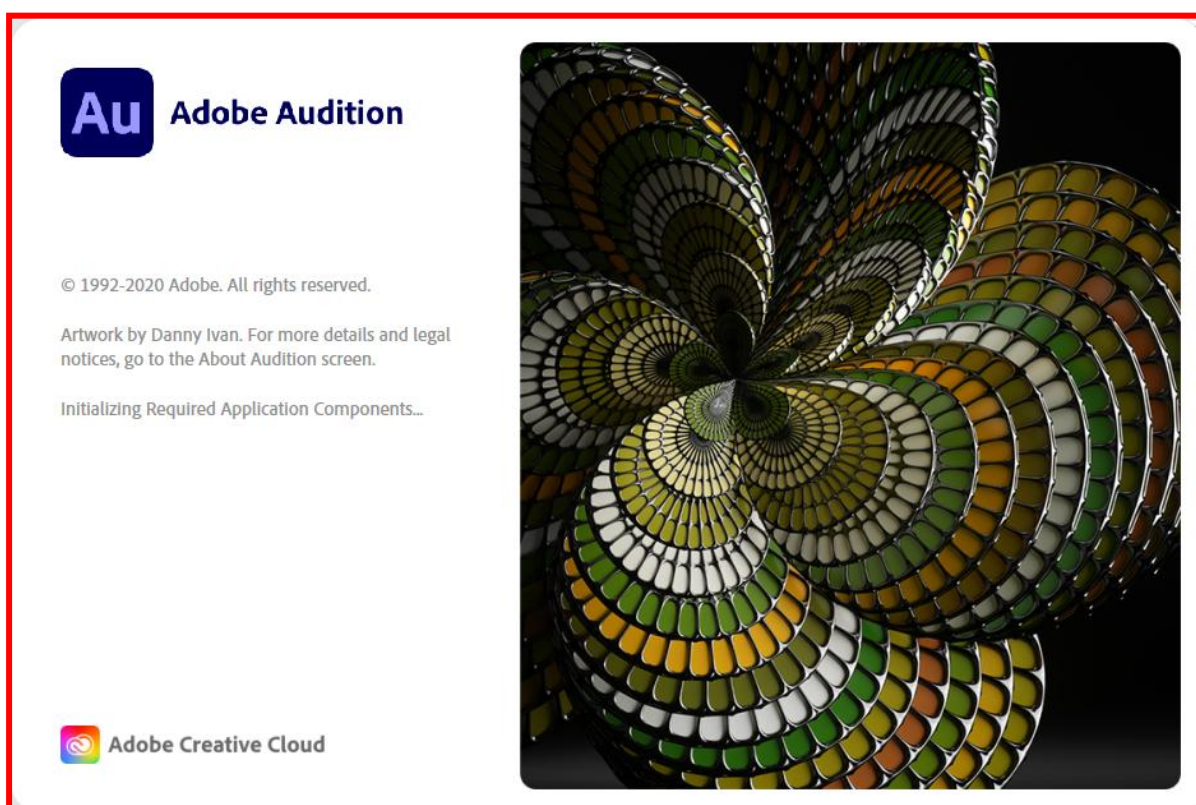
ต่างๆ เพื่อให้การบันทึกเสียงที่ดีที่สุด แต่ถ้าหากอยู่นอกสถานที่ที่สามารถใช้รถยนต์(ที่ไม่ติดเครื่องยนต์)เป็นห้องบันทึกเสียงเฉพาะกิจชั่วคราวได้ เนื่องจากภายในห้องโดยสารจะป้องกันเสียงรบกวนจากภายนอกได้ดีในระดับหนึ่ง

โปรแกรมที่ใช้ในการบันทึกเสียงและตัดต่อ

ในขั้นตอนการบันทึกเสียงต่อไปนี้จะใช้โปรแกรม Adobe Audition และตัดต่อเสียงพร้อมดนตรีประกอบให้อยู่ภายใน 30 วินาที – 1 นาที (ไม่ควรเกิน 1.30 นาที) โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

6.1 เปิดโปรแกรม Adobe Audition เพื่อบันทึกเสียง

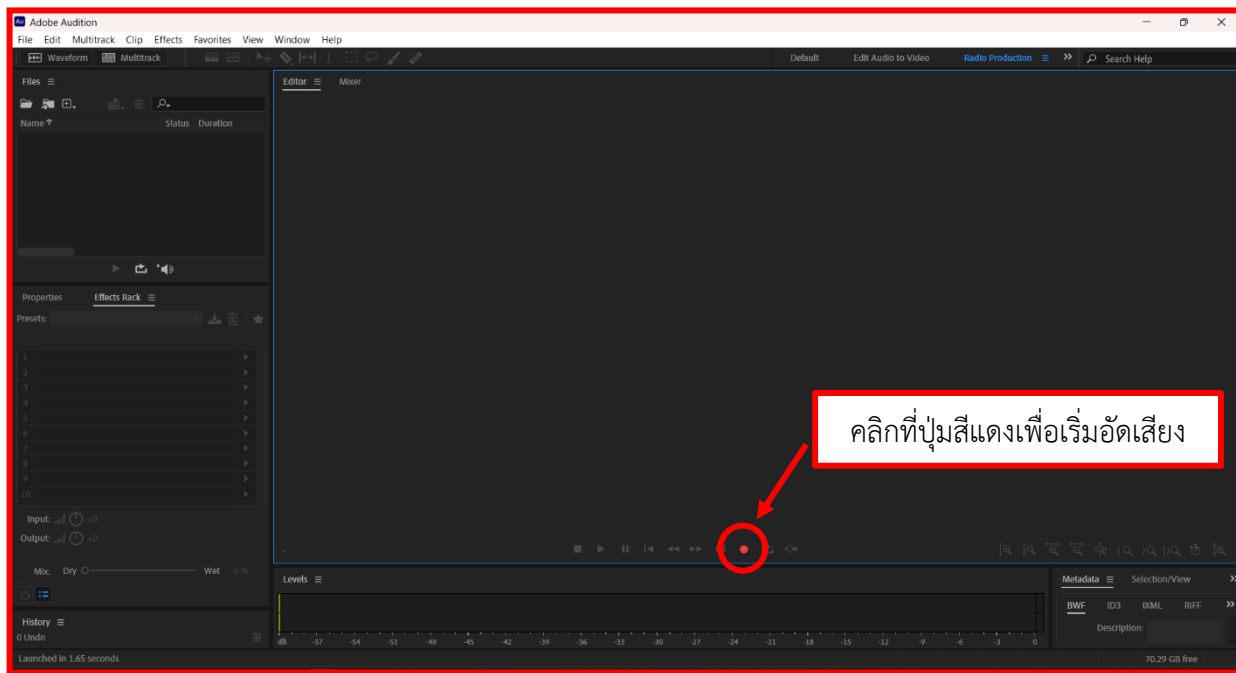
โปรแกรม Adobe Audition เป็นโปรแกรมสำหรับบันทึกเสียง ตัดต่อเสียง ปรับแต่งเสียง และผสมเสียง เป็นโปรแกรมจัดการเสียงที่ได้รับความนิยมในการใช้ตัดต่อเสียง เนื่องจากใช้งานง่าย สามารถปรับแต่งเอฟเฟกต์เสียง (Sound Effect) ได้มาก และสามารถส่งออกไฟล์ไปใช้ได้หลากหลายรูปแบบ เหมาะสำหรับงานสโปตวิทยุ พอดแคสต์ สัมภาษณ์ หรือบรรยายเสียงประกอบวิดีโอ

ภาพที่ 26 โปรแกรมตัดต่อเสียง ADOBE AUDITION

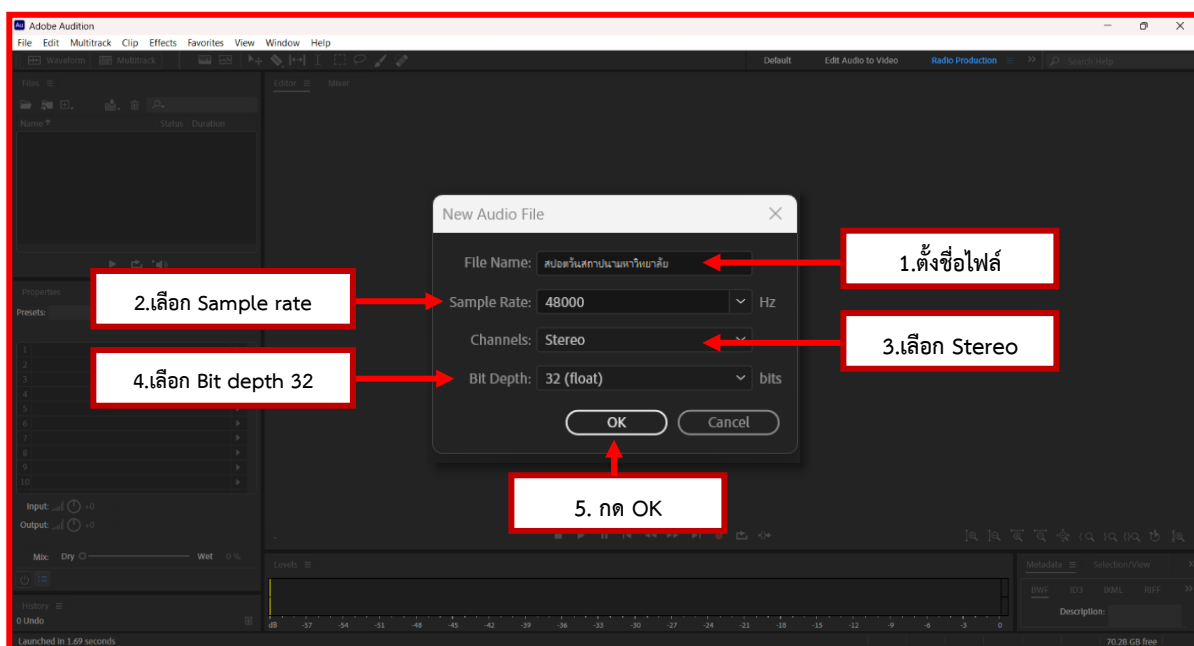
6.2 เริ่มต้นการใช้งานบันทึกเสียง

6.2.1 เมื่อเปิดโปรแกรม Adobe Audition ขึ้นมาแล้ว ให้ผู้ปฏิบัติงานกดที่ปุ่มสีแดง ซึ่งเป็นปุ่มบันทึกเสียง จะอยู่ตรงบริเวณด้านล่างของโปรแกรม เพื่อเริ่มบันทึกเสียง พร้อมตรวจสอบการเชื่อมต่อของอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้แก่ ไมโครโฟน หูฟัง สคริปต์ ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงาน

ภาพที่ 27 แสดงการเริ่มต้นการบันทึกเสียง

6.2.2 หลังจากกดปุ่มบันทึกเสียงสีแดง ในข้อ 6.2.1 แล้ว จะปรากฏหน้าต่าง New Audio File ขึ้นมา ให้ตั้งค่าต่าง ๆ ดังนี้

ภาพที่ 28 หน้าต่าง NEW AUDIO FILE ให้ตั้งค่าต่าง ๆ ก่อนเริ่มบันทึกเสียง

อ

ตั้งชื่อให้สั้น กระชับ เห็นแล้วทราบว่าเป็นสปอตวิทยุ เกี่ยวกับกิจกรรมใด

(2) ในช่อง **Sample Rate** ตั้งตามค่ามาตรฐานที่โปรแกรมกำหนดให้คือ 48000 Hz ซึ่ง Sample Rate คือ ค่าที่บอกว่าการเก็บตัวอย่างเสียง กี่ครั้ง ต่อ 1 วินาที โดยจะมีหน่วยเป็น Hertz (Hz)

ตัวอย่างเช่น 44.1 kHz = จะมีการเก็บตัวอย่างเสียง 44,100 ครั้งต่อ วินาที ค่า Sample Rate มากจะดีกว่า เนื่องจากเสียงที่ได้จะมีความใกล้เคียงกับเสียงจริง

ค่า Sampling Rate ⁴ ที่นิยมใช้งานเป็นประจำ มีดังนี้ **44.1 kHz** : เป็นค่า Sampling Rate ที่ถูกใช้อย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นค่ามาตรฐานสำหรับการบันทึกเสียงบนแผ่น ซีดี ซึ่งต้องเรียกว่า Sampling Rate 44.1 kHz เป็นค่ามาตรฐานหลักของอุตสาหกรรมเพลงโลก **48 kHz** : มักจะพบได้ในงาน Video Production หรือพวกอุตสาหกรรมภาพยนตร์ เนื่องจาก Sampling Rate 48 kHz เป็นค่าที่พอดี และลงตัวกับอัตราเฟรมเรตของวิดีโอมากที่สุด **96 kHz ขึ้นไป**: Sampling Rate ตั้งแต่ 96 kHz ขึ้นไป มักจะพบได้ในงานระดับ Professional หรืองานบันทึกเสียงระดับออดิโอไฟล์ ซึ่งต้องการความเที่ยงตรง และความแม่นยำของเสียง

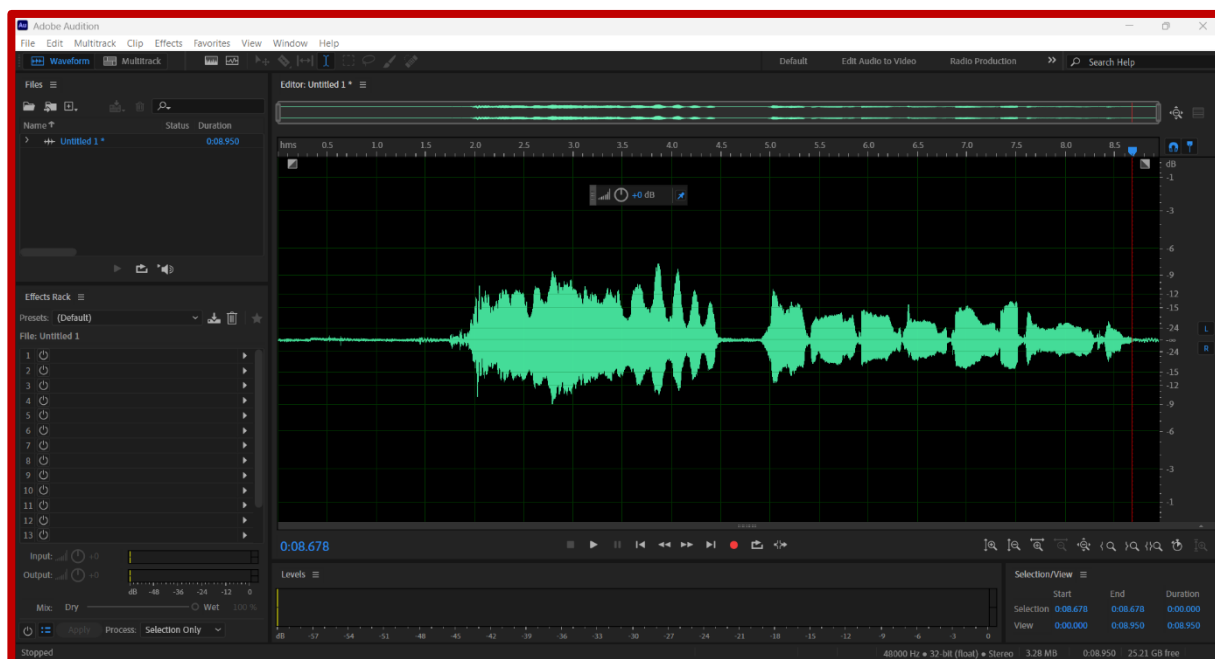
(3) ในช่อง **Channels** ให้ตั้งค่ามาตรฐานที่โปรแกรมกำหนดให้ คือ Stereo ซึ่งระบบเสียงสเตอริโอ (stereo phonic sound system) หมายถึง การขยายเสียงที่ขยายเสียงตั้งแต่ 2 ช่องเสียงขึ้นไป ขยายเสียงผิดเพี้ยนไปจากต้นกำเนิดเสียงในทางไพเราะ เหมาะที่จะนำไปใช้ในการขยายเสียงเพลง เสียงดนตรี ระบบเสียงสเตอริโอ นั้น อาจสร้างขึ้นมาเป็นชนิด 2 ช่องเสียง (2 CH) คือช่องเสียงทางซ้าย (left channel) และช่องเสียงทางขวา (right channel) ซึ่งระบบนี้มนุษย์เรานิยมใช้ฟังกันมากเพราะตรงตามธรรมชาติของผู้ฟังคือ มี 2 หู หูซ้ายและหูขวา

(4) ในช่อง **Bit Depth** ให้ตั้งค่ามาตรฐานที่โปรแกรมกำหนดให้ คือ 32 (Float) Bit Depth คือ ค่าที่บอกระดับความดัง เบาของแต่ละจุด Sampling Rate โดยจะมีหน่วยเป็น Bit ยิ่ง Bit Depth มีค่ามากยิ่งทำให้ Dynamic Range มีค่ามากตามไปด้วย ซึ่งจะทำให้ Headroom ของการบันทึกเสียงสูงตามไปด้วย โดยที่ 16 Bit จะมี Dynamic Range อยู่ที่ 96 dB และ 24 Bit จะมี Dynamic Range อยู่ที่ 144 dB หมายความว่ายิ่ง Bit Depth มีค่ามาก ย่อมดีกว่า เพราะจะมีระดับความดังของเสียงเบาที่สุดไปถึงเสียงดังที่สุด ที่กว้างกว่า

(5) กดปุ่ม OK เพื่อเริ่มต้นการบันทึกเสียง

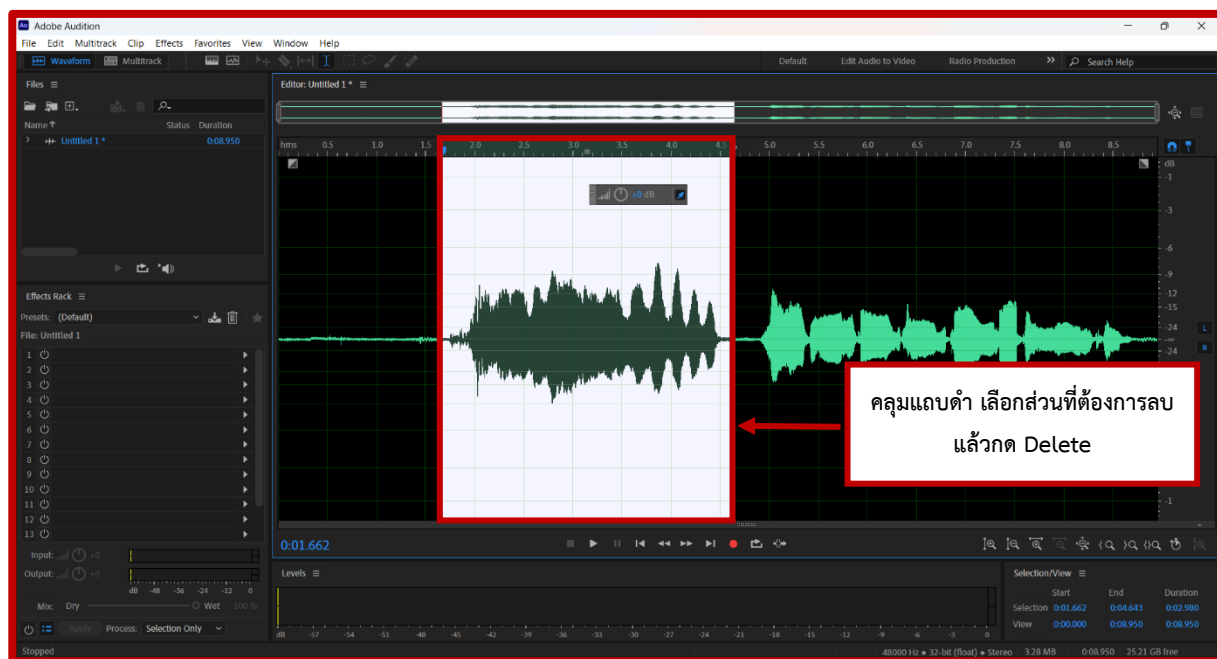
⁴ M. Ratthapoom. (2565).เบสิกระบบเสียงดิจิทัล Sampling Rate และ Bit Depth. (ออนไลน์).

6.2.3 เมื่อกดปุ่ม OK หลังจากตั้งค่าเรียบร้อยแล้ว จะปรากฏหน้าต่างบันทึกเสียงที่เริ่มทำงาน โดยจะมีคลื่นเสียงสีเขียว เคลื่อนไหวตามเสียงที่บันทึก

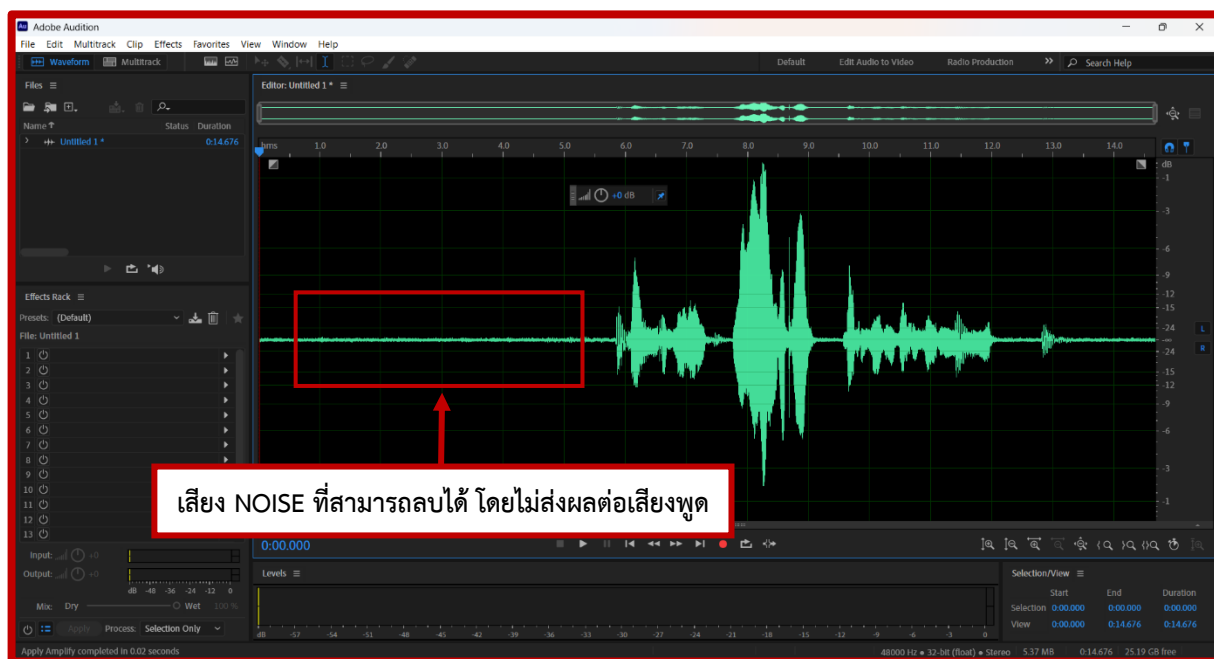
ภาพที่ 29 การทำงานของโปรแกรม เมื่อเริ่มบันทึกเสียง

6.2.4 หากพุดผิด หรือต้องการบันทึกเสียงส่วนใดใหม่ให้คลิกซ้ายลากเมาส์เพื่อคลุมแถบเสียงที่ต้องการลบแล้วกดปุ่มลบ (Delete) บนคีย์บอร์ด จากนั้นกดปุ่มสีแดง เพื่อเริ่มบันทึกเสียงได้ใหม่

ภาพที่ 30 การเลือกเสียงส่วนที่ผิดเพื่อลบและแก้ไขใหม่

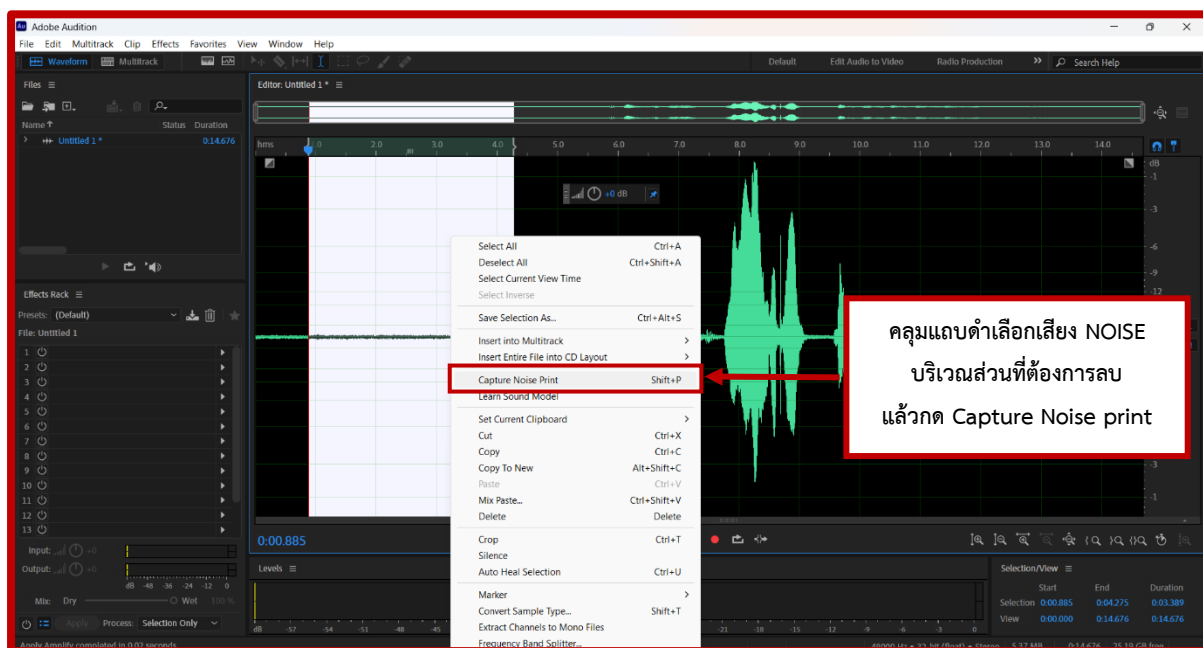
6.2.5 หลังจากบันทึกเสียงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ตรวจสอบเสียงรบกวนหรือเสียงนอยซ์ (Noise) ซึ่งเสียงนอยซ์ (Noise) คือ เสียงรบกวนที่ไม่พึงประสงค์ในระบบเสียงหรือการบันทึกเสียง ซึ่งทำให้คุณภาพของเสียงหลักลดลง เช่น ทำให้เสียงพูดไม่ชัด เสียงดนตรีขุ่นมัว หรือทำให้ผู้ฟังรู้สึกรำคาญ เป็นต้น เนื่องจากในบางกรณีไมโครโฟนที่ใช้สำหรับบันทึกเสียงมีความไวต่อเสียงรอบข้าง อาจจะทำให้เสียงบันทึกหลักถูกรบกวนได้ เช่น เสียงเครื่องปรับอากาศ เสียงคนพูดคุย และเสียงสัตว์ต่าง ๆ

ภาพที่ 31 ภาพแสดงเสียง NOISE ในกรอบสีแดง

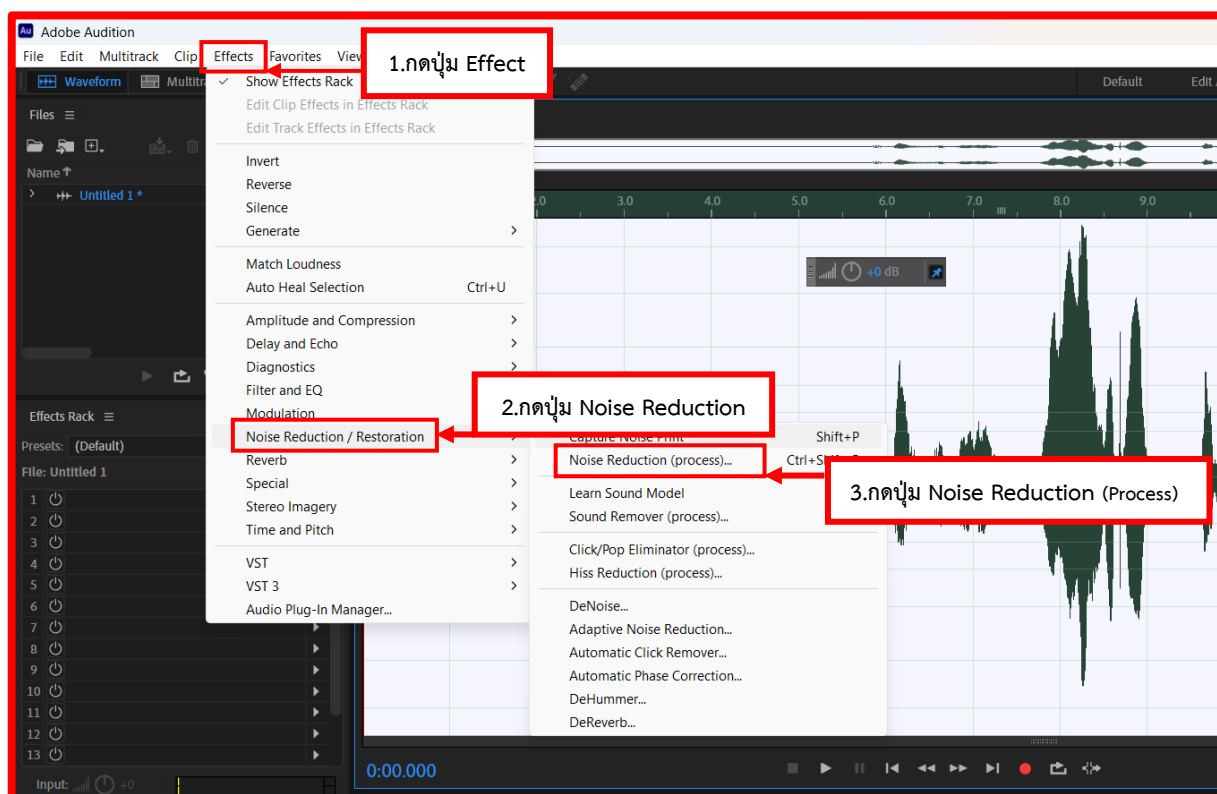
ในกรณีที่มีเสียงพูดคุย หรือเสียงสัตว์แทรกขึ้นมาในระหว่างที่บันทึกเสียง เมื่อลองฟังแล้วเสียงรบกวนนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อเสียงบันทึกหลัก สามารถแก้ไขได้โดยคลิกเมาส์คลุมแถบตรงคลื่นเสียงรบกวนนั้น ๆ แล้วกด Delete (ตามข้อ 6.2.4) แต่ถ้าหากมีเสียงแทรกทับเสียงหลักระหว่างที่บันทึก เช่น เสียงมอเตอร์ไซด์ขับผ่าน เสียงจรวดระเบิดปะปนกับข้อความที่กำลังบันทึก ให้ผู้ปฏิบัติงานบันทึกเสียงใหม่อีกครั้ง เนื่องจากไม่สามารถแก้ไขได้

6.2.6 สำหรับกรณีเสียงเครื่องปรับอากาศ หรือเสียงแทรกอื่น ๆ ที่เป็นเสียงที่มีความดังเสมอกันตลอดระยะเวลาการบันทึกเสียง สามารถใช้โปรแกรมลบเสียง Noise นั้นทิ้งได้ โดยคลิกเมาส์คลุมบริเวณเสียงรบกวน (Noise) จากนั้นคลิกขวา จะมีคำสั่งโผล่ขึ้นมา ให้เลือก Capture Noise Print เพื่อให้โปรแกรมจดจำว่า เสียงที่เลือกนั้นเป็นเสียงที่เราไม่ต้องการ ดังภาพที่ 32

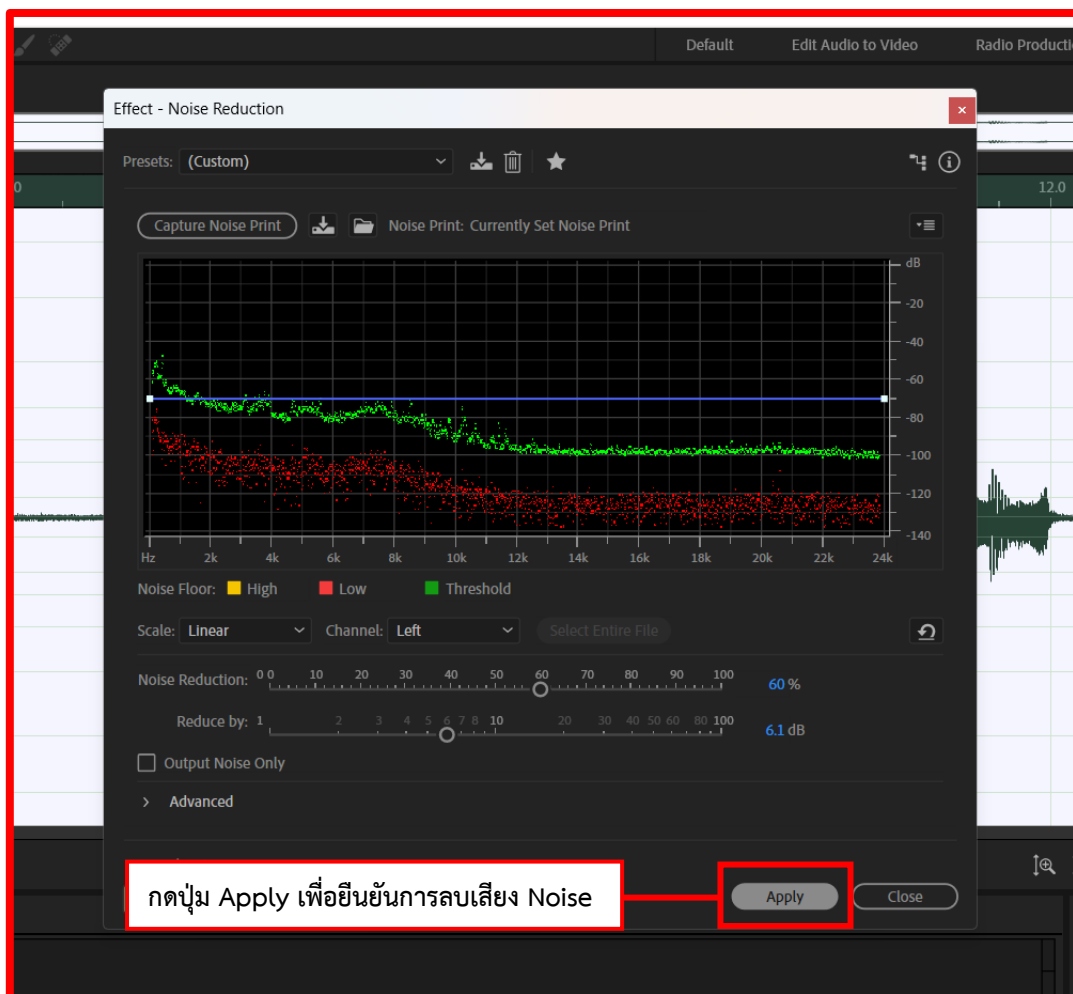
ภาพที่ 32 การเลือกคำสั่งเพื่อให้โปรแกรมจำเสียง NOISE

6.2.7 คลุมแถบคำเลือกพื้นที่ทั้งหมด หรือกด Ctrl+A แล้ว 1) เลือกแถบเครื่องมือ Effect จากนั้น
2) เลือก Noise Reduction และ 3) Noise Reduction (Process)

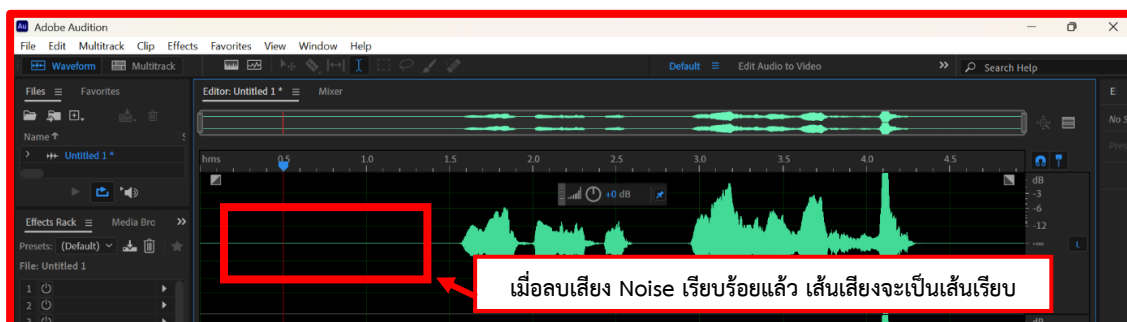
ภาพที่ 33 การเลือกคำสั่ง NOISE REDUCTION

6.2.8 เมื่อเลือกคำสั่ง Noise Reduction (Process) เรียบร้อยแล้วจะปรากฏหน้าต่าง Effect - Noise Reduction ขึ้น ให้กดปุ่ม Apply เพื่อลบเสียง Noise โดยสามารถปรับเสียง Noise ได้ตรงแถบ Noise Reduction และ Reduce by ซึ่งการปรับจะส่งผลต่อคุณภาพเสียงบันทึก หากปรับมากเกินไป อาจจะทำให้เสียงพูดถูกลดทอนความละเอียด ทำให้เนื้อเสียงเสียหาย ไม่ชัดเจนได้

ภาพที่ 34 หน้าต่างแสดงกราฟเสียง NOISE

6.2.9 เมื่อเสร็จสิ้นการลบเสียง Noise จากไฟล์เสียงบันทึก จะปรากฏว่าคลื่นเสียง Noise หายไป กลายเป็นเส้นเรียบตรง

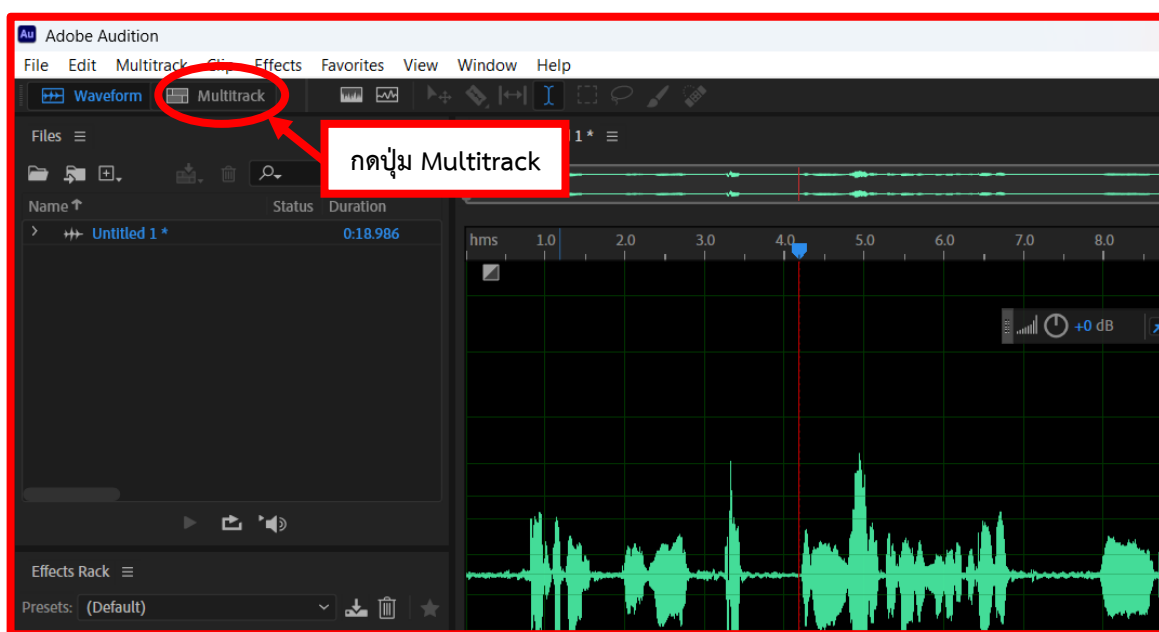

ภาพที่ 35 เสียงบันทึกที่นำ NOISE ออกแล้ว

6.3 การตัดต่อเสียงและดนตรีประกอบเข้าด้วยกัน

การตัดต่อเสียงและดนตรีประกอบเข้าด้วยกัน เป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างงานเสียงให้สมบูรณ์ ทำให้มีอารมณ์และความน่าสนใจมากขึ้น โดยมีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ 1.ไฟล์เสียงพูด 2.เสียงดนตรีประกอบ และ 3. เสียงประกอบ (Effect) ซึ่งอาจจะมีหรือไม่มีก็ได้

6.3.1 เมื่อบันทึกเสียงพูดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้กดปุ่ม Multitrack เพื่อดำเนินการในขั้นตอนตัดต่อเสียง

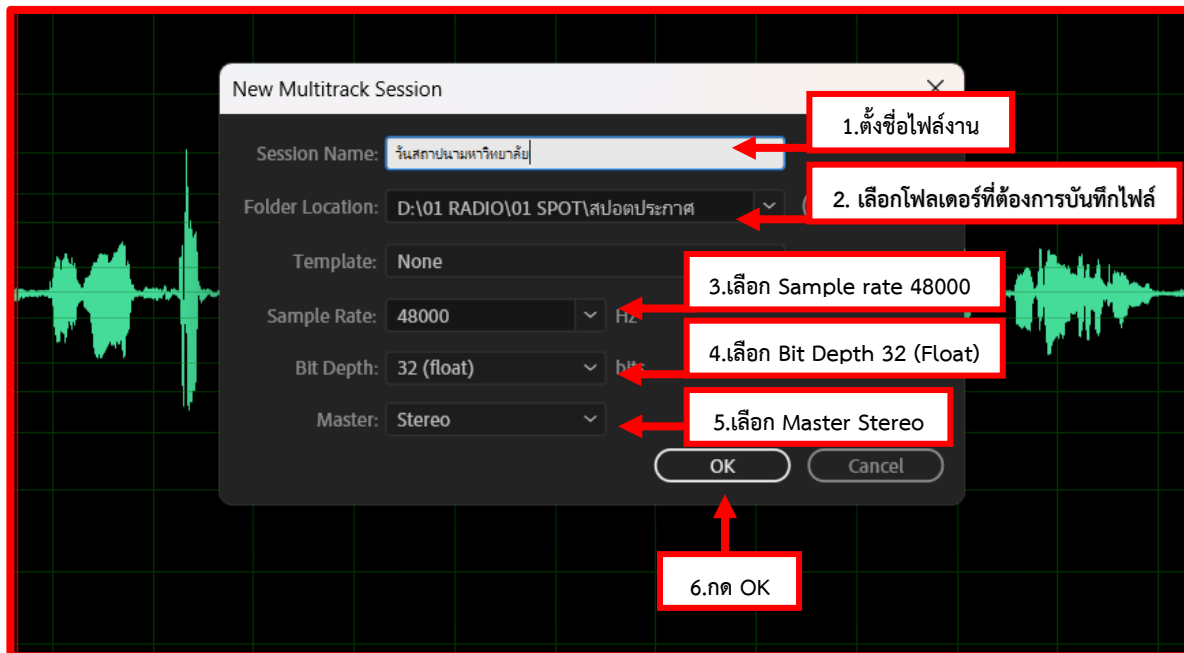

ภาพที่ 36 ปุ่ม MULTITRACK

6.3.2 เมื่อกดปุ่ม Multitrack ในข้อ 6.3.1 แล้ว จะปรากฏหน้าต่าง New Multitrack Session ขึ้นมา โดยให้ตั้งค่าต่างๆ ดังนี้

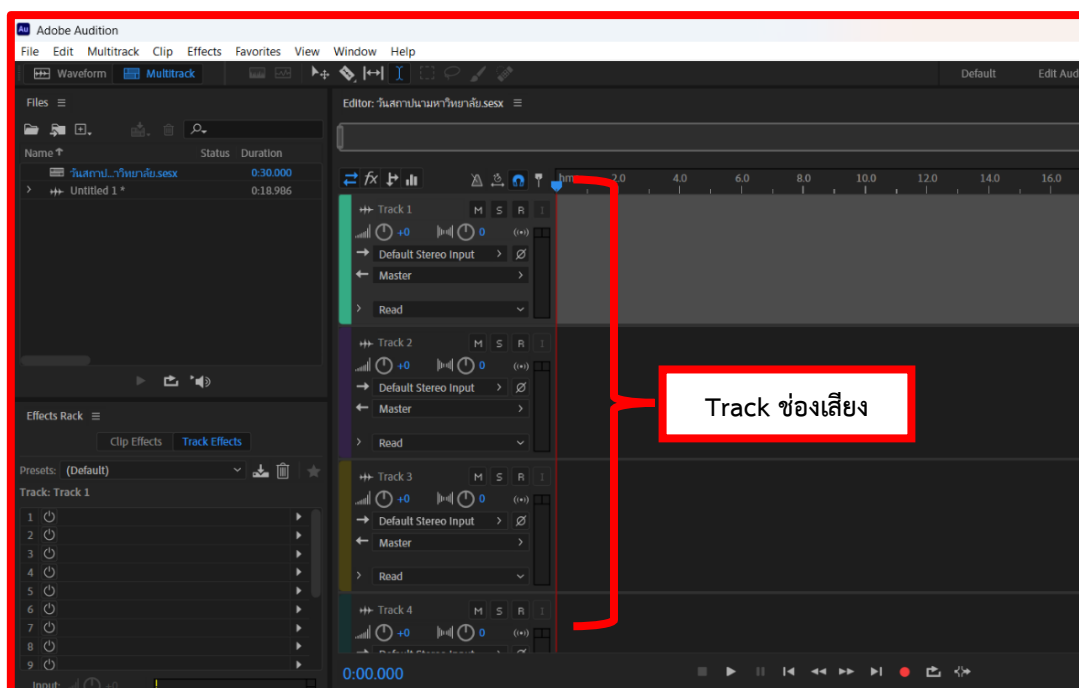
- (1) ในช่อง **Session Name** ให้ตั้งชื่อไฟล์งานที่จัดทำ เช่น สปอตวันสถาปนามหาวิทยาลัย หรือตั้งชื่อให้สั้น กระชับ เห็นแล้วทราบว่าเป็นสปอตวิทยุ เกี่ยวกับกิจกรรมใด
- (2) ในช่อง **Folder Location** ให้เลือกที่จะจัดเก็บไฟล์เตอร์ในการตัดต่อเสียงไว้ที่ใด เช่น ผู้ปฏิบัติงานจะเก็บไว้ใน Drive D โฟลเดอร์ Spot ประกาศ
- (3) ในช่อง **Sample Rate** ตั้งตามค่ามาตรฐานที่โปรแกรมกำหนดให้คือ 48000 Hz
- (4) ในช่อง **Bit Depth** ให้ตั้งค่ามาตรฐานที่โปรแกรมกำหนดให้ คือ 32 (Float) Bit Depth คือ ค่าที่บอกระดับความดัง เบาของแต่ละจุด ยิ่ง Bit Depth มีค่ามาก ย่อมดีกว่า เพราะจะมีระดับความดังของเสียงเบาที่สุดไปถึงเสียงดังที่สุด ที่กว้างกว่า

- (5) ในช่อง **Master** ให้ตั้งค่ามาตรฐานที่โปรแกรมกำหนดให้ คือ Stereo ซึ่งระบบนี้มนุษย์เรานิยมใช้ฟังกันมาก เพราะตรงตามธรรมชาติของหูผู้ฟังคือ มี 2 หู หูซ้ายและหูขวา
- (6) เมื่อตั้งค่าตามภาพเสร็จเรียบร้อยแล้วให้กดปุ่ม OK

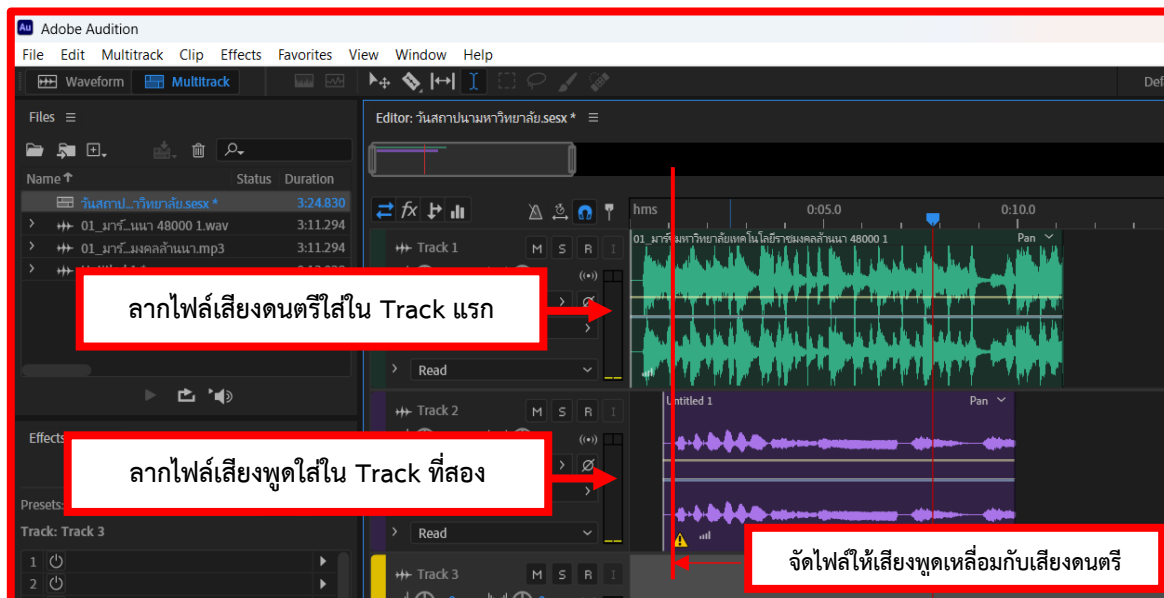
ภาพที่ 37 การตั้งค่า NEW MULTITRACK SESSION

6.3.3 เมื่อกดปุ่ม OK ในข้อ 6.3.2 เสร็จแล้ว จะปรากฏหน้าต่างที่มีช่องเสียง (Track) ขึ้นมา เพื่อให้สามารถนำเสียงบันทึก เสียงดนตรี และเสียงประกอบอื่นๆ มาเรียงต่อกันได้

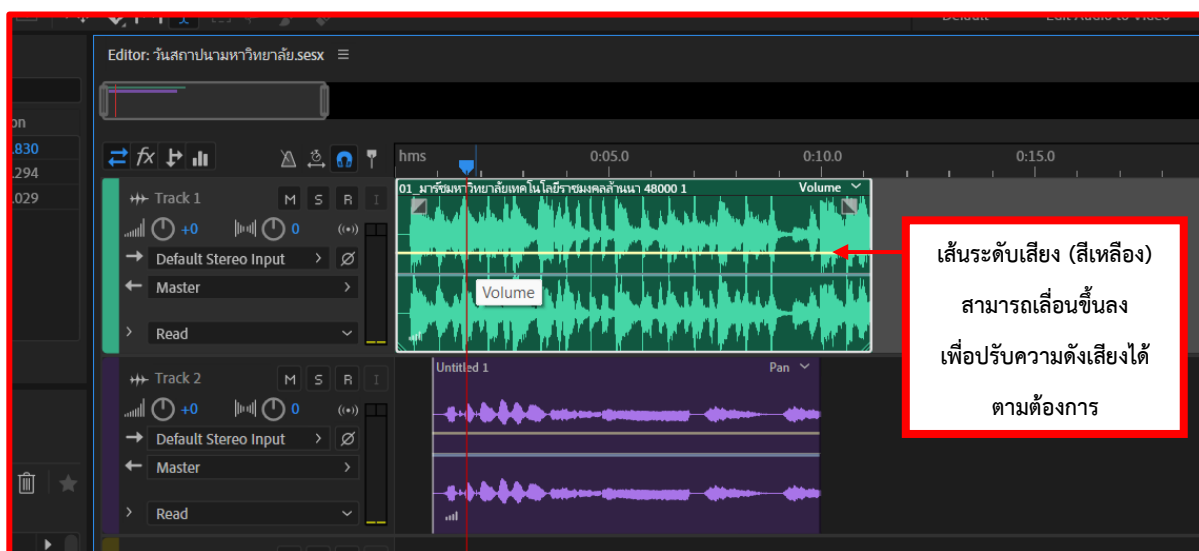
ภาพที่ 38 ภาพแสดงช่องเสียง TRACK

6.3.4 นำไฟล์เสียงที่บันทึกไว้ก่อนหน้านี้ และดนตรีที่ดาวน์โหลดไว้ ใส่ลงในช่องแต่ละช่อง โดยสามารถลากไฟล์จากโพลเดอร์ที่เก็บไว้ลงสู่โปรแกรม Adobe Audition ได้เลย จากนั้นให้ฟังเสียงดนตรี แล้วจัดให้ไฟล์เสียงพูดเริ่มต้นเหลื่อมกับเสียงดนตรีเล็กน้อย

ภาพที่ 39 การใส่เสียงพูดและเสียงดนตรีประกอบ

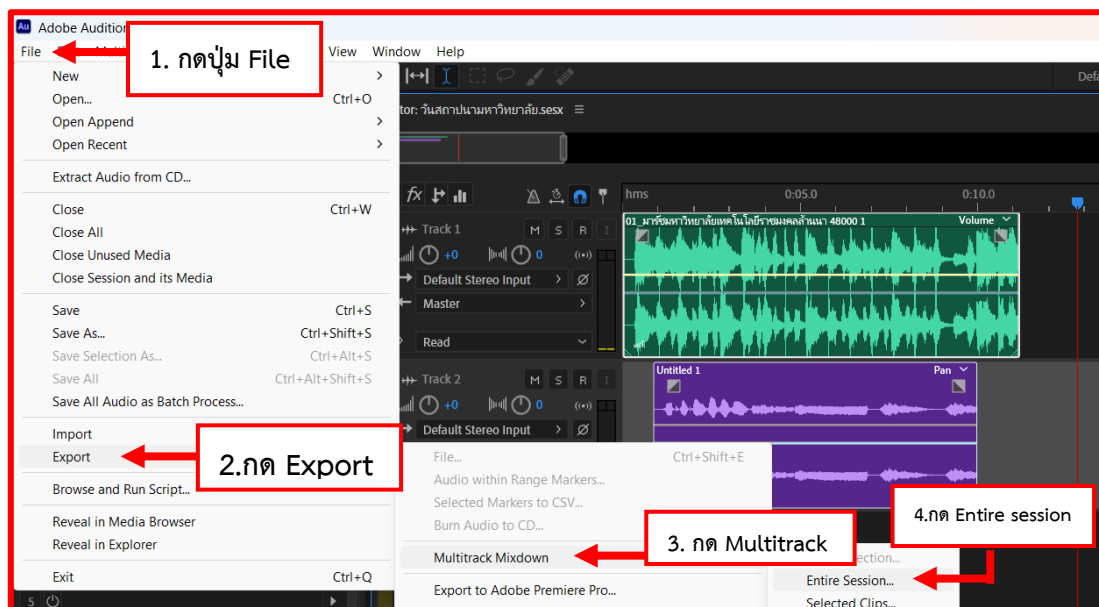
6.3.5 ฟังเสียงที่เรียบเรียงไว้ ว่าจังหวะเข้าการพูดขัดกับดนตรีหรือไม่ ถ้าจัดพอดีแล้ว สามารถปรับระดับเสียงดนตรี ด้วยการขยับเส้นระดับเสียง (Volume) ให้เสียงดนตรีประกอบคลอกับเสียงพูด ไม่ให้ดังเกินไปจนกลบเสียงพูด โดยมีข้อควรระวังคือ ดนตรีบรรเลงที่เลือกใช้ ควรเลือกเพลงที่ไม่ได้เป็นที่รู้จักมากนัก เนื่องจากผู้ฟังจะให้ความสนใจกับเสียงเพลงมากกว่า เช่น การนำดนตรีบรรเลงเพลงสบายสบาย ของธงไชย แมคอินไตย์ มาประกอบสพอต ผู้ฟังมีแนวโน้มว่าจะร้องเพลงตามมากกว่าจดจ่อกับเนื้อหาที่ต้องการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

ภาพที่ 40 เส้นระดับเสียง (VOLUME)

6.4 การส่งไฟล์ออก (Export File)

6.4.1 เมื่อเรียบเรียงเสียงบันทึกและปรับระดับเสียงต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว ให้บันทึกไฟล์เสียงทั้งหมด ด้วยการลากแถบคลุมดำไฟล์เสียงทั้งหมด หรือกด Ctrl + A บนแป้นพิมพ์ จากนั้นเลือกคำสั่ง (1) File (2) Export (3) Multitrack Mixdown และ (4) Entire Session ตามลำดับ ดังภาพที่ 26

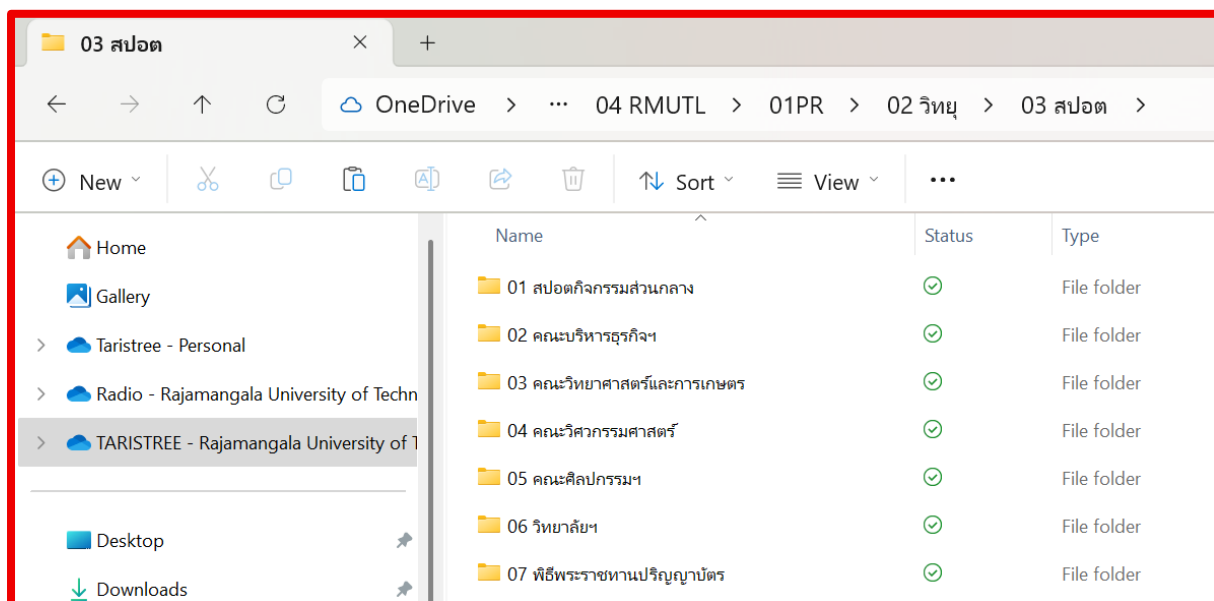

ภาพที่ 41 การบันทึกไฟล์เสียง

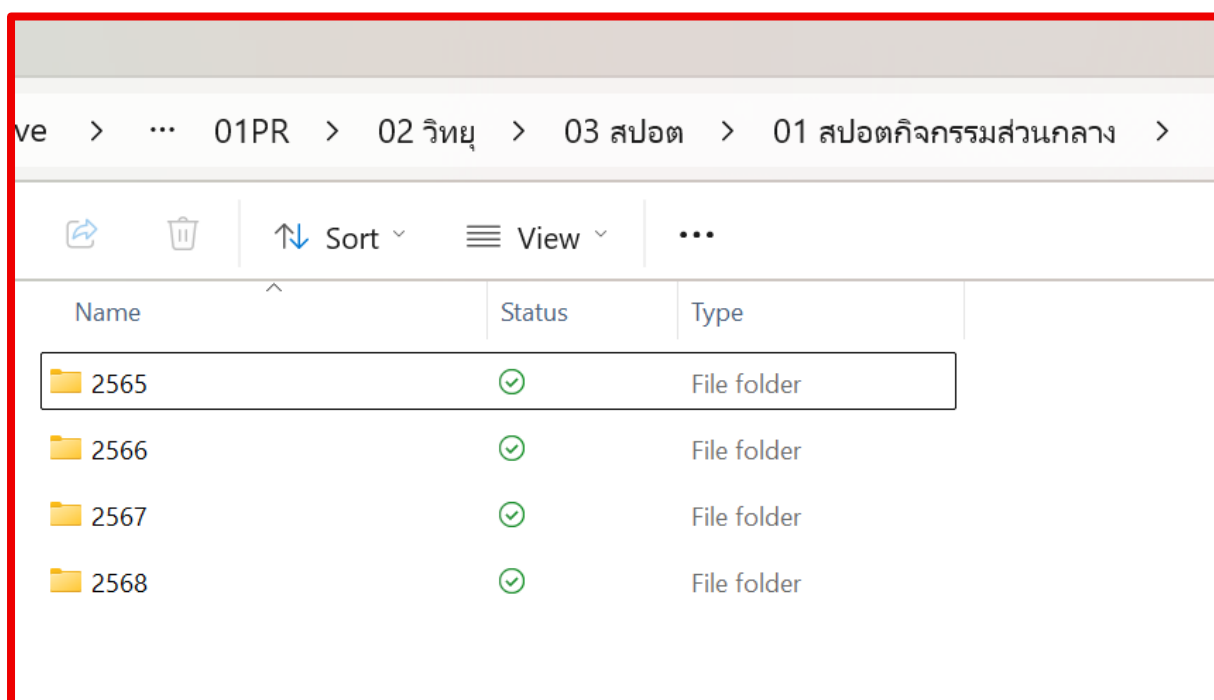
6.4.2 เมื่อทำตามขั้นตอนในข้อ 6.4.1 เรียบร้อยแล้ว จะปรากฏหน้าต่าง Export Multitrack Mixdown ขึ้นมา จากนั้น

(1) ให้ตั้งชื่อไฟล์ในช่อง File name เป็นชื่อกิจกรรม และบอกวันที่กิจกรรมสิ้นสุด เช่น วันสถาปนาฯ - 18 ม.ค.68.mp3 (ตั้งชื่อไฟล์แบบย่อได้ เพื่อไม่ให้ยาวจนเกินไป) จากชื่อไฟล์จะหมายความว่า สปอตวันสถาปนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาฯ นี้ เผยแพร่ทางสถานีวิทยุได้ตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2568 ซึ่งจะช่วยให้ผู้ควบคุมสถานีทราบว่ามีไฟล์เสียงสปอตวิทยุชิ้นนี้ สามารถเผยแพร่ได้ตั้งแต่วันที่

(2) เลือกตำแหน่งจัดเก็บไฟล์ในคอมพิวเตอร์ โดยตั้งโฟลเดอร์สำหรับจัดเก็บงานสปอตวิทยุโดยเฉพาะ และจัดเรียงเป็นหมวดหมู่ตามที่อยู่ปฏิบัติงานเข้าใจ เช่น จัดเรียงตามชื่อหน่วยงาน จัดเรียงตามประเภทกิจกรรม หรือจัดเรียงตามวัน เดือน ปี ที่จัดกิจกรรม เป็นต้น เพื่อให้สามารถค้นหาไฟล์สปอตวิทยุได้ง่าย โดยในที่นี้จะแบ่งตามหน่วยงานที่จัดกิจกรรม และภายในโฟลเดอร์หน่วยงานจะแยกจัดเก็บตามปี พ.ศ.ที่จัดกิจกรรม

ภาพที่ 43 การจัดเรียงโฟลเดอร์ของสปอตวิทยุแบ่งตามหมวดหมู่

ภาพที่ 42 การจัดเก็บสปอตของแต่ละหน่วยงานตามปี พ.ศ.ที่จัดกิจกรรม

(3) เลือกบันทึกไฟล์ Format เป็นนามสกุล .mp3 เพื่อให้สามารถส่งต่อทางอีเมลได้ง่าย เนื่องจากขนาดไฟล์เล็กกว่าไฟล์นามสกุล .WAV และยังคงมีรายละเอียดของเสียงที่ชัดเจน การตั้งค่าส่วนที่เหลือสามารถตั้งค่าตามที่โปรแกรมกำหนดให้ได้

โดยการเลือกไฟล์เสียงมีความแตกต่างกันดังนี้ ไฟล์เสียงแบบ WAV และ MP3 มีความแตกต่างกันชัดเจนทั้งด้านคุณภาพและการใช้งาน โดยไฟล์ WAV จะเป็นไฟล์เสียงที่ไม่บีบอัดขนาดไฟล์ หรือบีบอัดแบบไม่สูญเสียคุณภาพ ทำให้เก็บรายละเอียดเสียงได้ครบเหมือนต้นฉบับ คุณภาพสูง เหมาะสำหรับงานตัดต่อ งาน

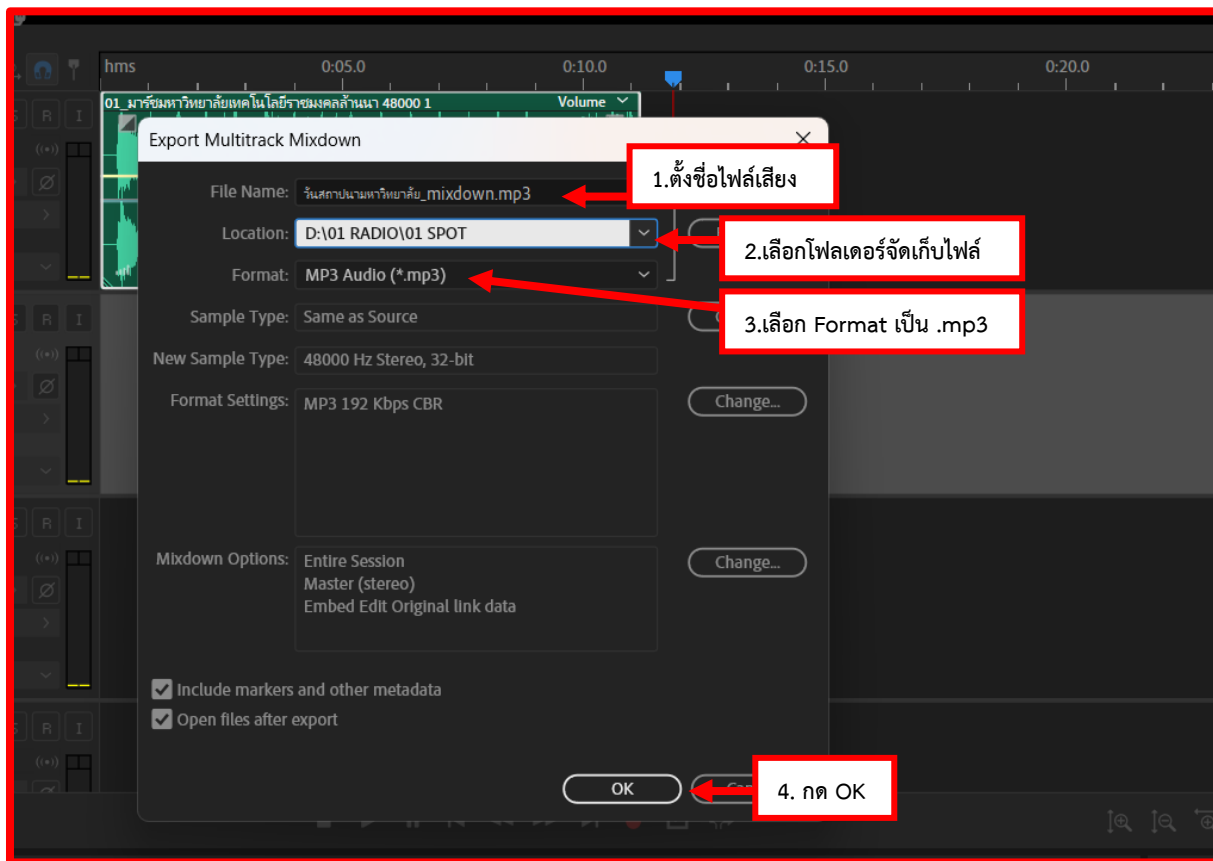
ผลิตสเปควิทยุ งานดนตรีในสตูดิโอ หรือการเก็บไฟล์ต้นฉบับ (Master) ข้อเสียคือขนาดไฟล์จะใหญ่กว่ามาก เช่น เพลงเพียงไม่กี่นาทีอาจมีขนาดหลายสิบบีบเมกะไบต์ ทำให้ไม่สะดวกต่อการส่งหรือนำไฟล์ส่งต่อในรูปแบบออนไลน์

ในทางกลับกันไฟล์ **MP3** เป็นไฟล์เสียงแบบบีบอัดที่มีการตัดข้อมูลบางส่วนออก เพื่อให้ไฟล์มีขนาดเล็กลง จึงประหยัดพื้นที่และใช้งานง่ายกว่า เหมาะกับการฟังเพลงทั่วไป การแชร์ไฟล์ หรือใช้งานบนอินเทอร์เน็ต แม้คุณภาพอาจลดลงจากต้นฉบับ แต่หากกำหนดค่า Bitrate สูง เช่น 320 kbps ก็จะได้คุณภาพที่ดีสำหรับการใช้งานทั่วไป อีกทั้งรูปแบบ MP3 ยังรองรับอุปกรณ์ได้หลากหลายมากกว่า

ดังนั้นหากผู้ปฏิบัติงานต้องการจัดเก็บไฟล์เสียงที่เน้นคุณภาพสูงและเหมาะกับงานมืออาชีพ ให้เลือกบันทึกเป็นไฟล์ WAV ส่วนไฟล์ MP3 นั้นจะเน้นความสะดวกในการส่งไฟล์ และมีขนาดไฟล์เล็ก เหมาะสำหรับการฟังและการเผยแพร่ทั่วไป⁵

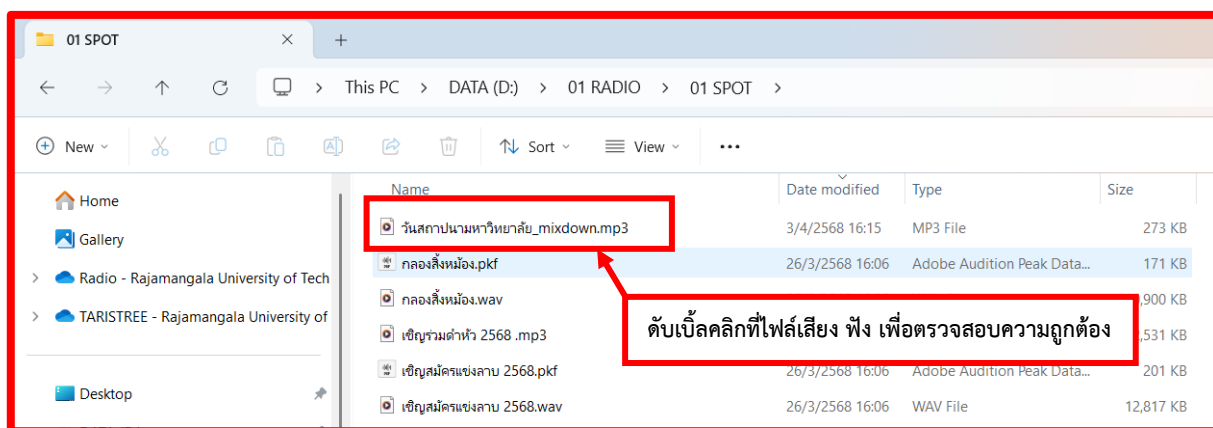
(4) กด OK เพื่อบันทึกเสียงที่ตัดต่อทั้งหมด

⁵ Throngpon Jamjaeng (2565). ไฟล์เสียงแบบ WAV และ MP3 แตกต่างกันอย่างไร. (ออนไลน์).

ภาพที่ 45 การตั้งชื่อและค่าต่างๆ ในการบันทึกไฟล์เสียงสพตวิทยุ

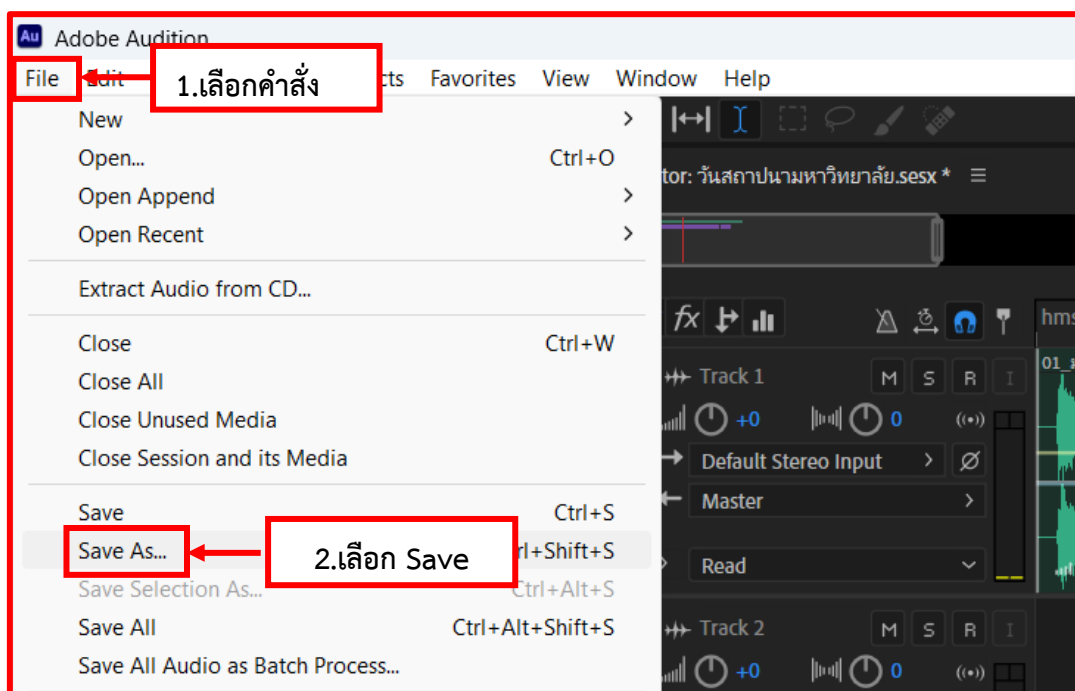
6.4.3 ตรวจสอบไฟล์เสียงสพตวิทยุที่บันทึกไว้ในโฟลเดอร์ปลายทาง โดยแนะนำให้เปิดฟังโดยใช้ลำโพง จะทำให้สามารถได้ยินรายละเอียดต่างๆ ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่มีเสียงรบกวน (Noise) เป็นปกติ หากฟังผ่านหูฟัง จะทำให้ได้ยินเพียงเสียงสพตจากโปรแกรมแบบชัดเจนเกินไป ซึ่งขาดเสียงภายนอกที่รบกวน ส่งผลกระทบต่อการนำไปใช้งานจริง เช่น เสียงพูดดังกลบเสียงดนตรีประกอบ เมื่อฟังแล้วคล้ายกับเป็นเสียงประกาศเพียงอย่างเดียว ไม่มีเสียงดนตรี เป็นต้น หากเกิดกรณีแบบนี้ให้กลับไปแก้ไขในข้อ 6.3.5 จนกว่าไฟล์เสียงจะเสร็จสมบูรณ์

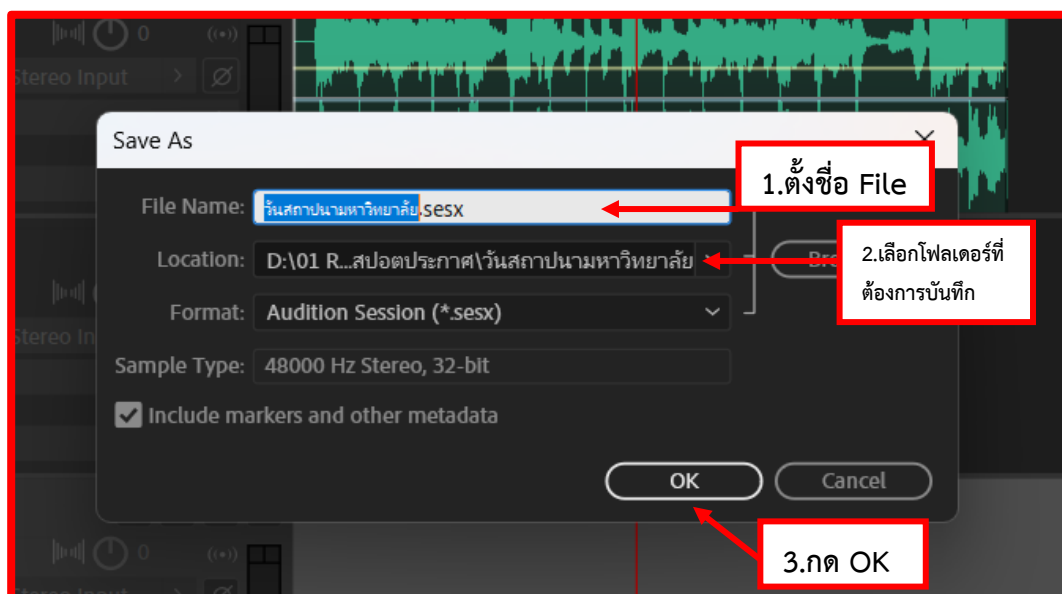
ภาพที่ 44 การตรวจสอบไฟล์เสียง

6.5 บันทึกกระบวนการตัดต่อเสียง

6.5.1 เมื่อกระบวนการทุกอย่างเสร็จสิ้น ก่อนปิดโปรแกรม ให้บันทึกกระบวนการตัดต่อทั้งหมด ซึ่งในที่นี้จะเรียกว่า การบันทึกโปรเจกต์ (Project) ซึ่งจะเป็นการบันทึกการตั้งค่ารูปแบบเสียงทุกอย่างที่ได้สร้างขึ้น อาทิ การปรับความดังเบาของเสียงพูด เสียงดนตรี เสียงประกอบทุกอย่าง จะถูกบันทึกไว้อย่างสมบูรณ์ที่สุด เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถกลับมาแก้ไขไฟล์สเปคตริวิทยูได้ตลอดเวลา หากมีข้อผิดพลาดจุดที่ต้องการแก้ไขหรือต้องการเพิ่มเนื้อหาในภายหลัง ก็จะสามารถแก้ไขได้อย่างง่ายดาย แต่ต้องเปิดโปรแกรม Adobe Audition เท่านั้น โดยมีขั้นตอนบันทึกโปรเจกต์ ดังนี้ (1) เลือกคำสั่ง File (2) เลือก Save as

ภาพที่ 47 การบันทึกโปรเจกต์

ภาพที่ 46 การบันทึกโปรเจกต์ (2)

6.5.2 จากนั้นจะมีหน้าต่าง Save As ปรากฏขึ้นมา ให้ทำตามขั้นตอน ดังนี้ (1) ตั้งชื่อไฟล์ และให้สังเกตว่าไฟล์ที่บันทึกจะมีนามสกุล.sesx ซึ่งไฟล์นามสกุล .sesx นี้คือ ไฟล์โปรเจกต์ของโปรแกรม Adobe Audition (2) ในช่อง Location เลือกโฟลเดอร์ที่ต้องการเก็บไฟล์ไว้ (3) กด OK เพื่อบันทึกโปรเจกต์

ปัญหา : ไฟล์โปรเจกต์หาย ไม่สามารถเปิดเพื่อแก้ไขสเปคตริทิวได้ เกิดจากมีการย้ายโฟลเดอร์หรือไฟล์เสียงต้นฉบับออกจากตำแหน่งเดิม เช่น ย้ายไปต่างโฟลเดอร์ หรือ ลบไฟล์ทิ้งโดยไม่ได้ตั้งใจ ทำให้ ไฟล์ .sesx ไม่สามารถหาจุดที่บันทึกเสียงเหล่านั้นได้

แนวทางการแก้ไขปัญหา : ต้องหาไฟล์เสียงต้นฉบับที่หายไปหรือไฟล์ที่ถูกย้ายตำแหน่งให้เจอ (Relink) ซึ่งจะช่วยให้ไม่ต้องเริ่มทำงานใหม่ทั้งหมด โดยมีวิธีการ คือ

1. ให้ Adobe Audition ค้นหาให้เอง (Auto)
 - 1) เปิดไฟล์ .sesx ด้วยโปรแกรม Adobe Audition
 - 2) จะมีหน้าต่างแจ้งว่า "Media not found" หรือ "Missing files"
 - 3) คลิก "Search" หรือ "Locate"
 - 4) เลือกโฟลเดอร์ที่คิดว่าเก็บไฟล์เสียงนั้นไว้ แล้วให้โปรแกรมค้นหาอัตโนมัติ
 - 5) หากเจอไฟล์ โปรแกรมจะ Relink ให้อัตโนมัติ
2. เลือกไฟล์ใหม่ด้วยตัวเอง (Manual) ซึ่งจะทำให้ได้ในกรณีที่ผู้ปฏิบัติติงงานทราบว่าย้ายไฟล์เสียงไปไว้ตำแหน่งใด หรือเปลี่ยนชื่อไฟล์ใหม่เป็นชื่ออะไร
 - 1) เปิดโปรเจกต์ .sesx
 - 2) เมื่อมีการแจ้งว่าไฟล์หายไป ให้คลิก "Locate" ข้างชื่อไฟล์
 - 3) หน้าต่าง Browse จะเปิดขึ้น → ให้เลือกไฟล์เสียงที่ถูกตัดด้วยตนเอง
 - 4) ทำแบบนี้จนครบทุกไฟล์ที่หายไป
3. เริ่มต้นกระบวนการบันทึกเสียงและตัดต่อใหม่อีกครั้ง หากไม่สามารถแก้ไขได้ทันเวลา

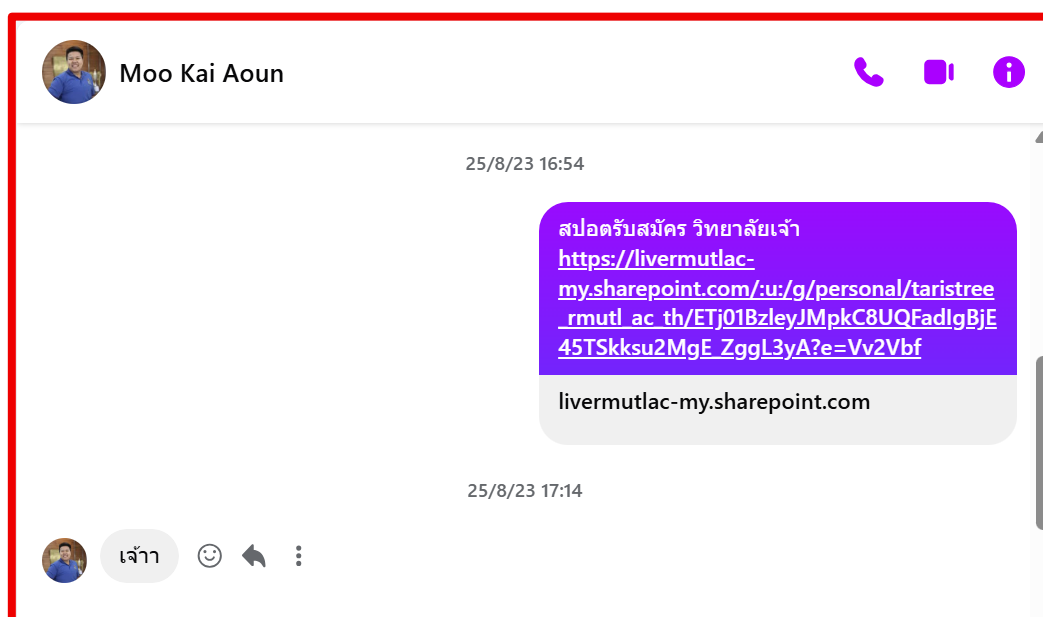
ข้อเสนอแนะ : ควรบันทึกโปรเจกต์ต่าง ๆ ในโฟลเดอร์ที่ถูกจัดแบ่งหมวดหมู่ไว้อย่างเคร่งครัด จะช่วยให้หาไฟล์เสียงที่นำมาใช้ในการผลิตสเปคตริทิวได้อย่างแม่นยำ และให้ตรวจสอบเสียงสเปคตริทิวก่อนบันทึกไฟล์ทุกครั้ง เพื่อลดข้อผิดพลาด

ขั้นตอนที่ 7 การนำเสนอหัวหน้างานหรือผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์

ในขั้นตอนการนำเสนอไฟล์เสียงให้หัวหน้างานสื่อสารองค์กรและข่าวหรือผู้อำนวยการกองฯพิจารณา นี้สามารถเลือกส่งงานให้ท่านใดท่านหนึ่งเป็นผู้พิจารณาเพียงผู้เดียวก็ได้ เนื่องจากบางครั้งผู้อำนวยการกองฯ ติดภารกิจ ก็จะมอบหมายให้หัวหน้างานเป็นผู้รับผิดชอบ ควบคุมดูแลการจัดทำสโปตวิทยุ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานสามารถส่งไฟล์ผ่านช่องทางออนไลน์เช่น LINE หรือ Messenger หรืออัปโหลดผ่าน One Drive เพื่อให้หัวหน้างานตรวจสอบไฟล์เสียง

หากมีการแก้ไข มอบให้ผู้ปฏิบัติงานนำไปแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหาและไฟล์เสียง

หากอนุมัติ มอบให้ผู้ปฏิบัติงานเผยแพร่ผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา คลื่น FM 97.25 MHz ช่องทางออนไลน์ FM9725.RMUTL.AC.TH และเสียงตามสายของมหาวิทยาลัย

ภาพที่ 48 การส่งไฟล์เสียงสโปตวิทยุที่เสร็จเรียบร้อยแล้วให้หัวหน้างานตรวจสอบ ก่อนเผยแพร่

ปัญหา : เมื่อบันทึกไฟล์แล้ว เสียงดนตรีประกอบดังกว่าเสียงพูด

แนวทางการแก้ไขปัญหา : แก้ไขไฟล์ ปรับให้เสียงดนตรีไม่ดังเกินไป และให้ได้ยินเสียงผู้บรรยายอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ : เปิดไฟล์เสียงที่ทำเสร็จแล้วฟังพร้อมหัวหน้างานสื่อสารองค์กรและข่าวหรือผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์ โดยให้เปิดฟังผ่านลำโพงจะทำให้ได้ยินเสียงต่างๆ ชัดเจน เพื่อจะได้แก้ไขปัญหานั้นที่

ขั้นตอนที่ 8 การเผยแพร่สพตวิทยุประชาสัมพันธ์

การเผยแพร่สพตวิทยุประชาสัมพันธ์ จะเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ ขึ้นอยู่กับว่าต้องการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเรื่องใด ดังนี้

1. เผยแพร่ผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ทางคลื่น FM 97.25 MHz ช่องทางออนไลน์ FM9725.RMUTL.AC.TH สำหรับสพตประชาสัมพันธ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้ฟังภายนอกมารับทราบและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ เช่น สพตการรับบริจาคโลหิต สพตการให้ความช่วยเหลือเรื่องอุทกภัย สพตการเปิดรับสมัครนักศึกษาใหม่ เป็นต้น

2. เผยแพร่ผ่านเสียงตามสายของมหาวิทยาลัย

โดยจะเปิดเสียงตามสายเป็นประจำทุกวัน เวลา 08.00 12.00 16.30 และ 18.00 น. จะเป็นสพตที่ต้องการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากร ภายในมหาวิทยาลัยได้รับทราบ เช่น เชิญร่วมกิจกรรมถวายพระพร เชิญร่วมตักบาตรทำบุญ ฟังธรรม หรือ แจ้งกำหนดการลงทะเบียนเรียน เป็นต้น

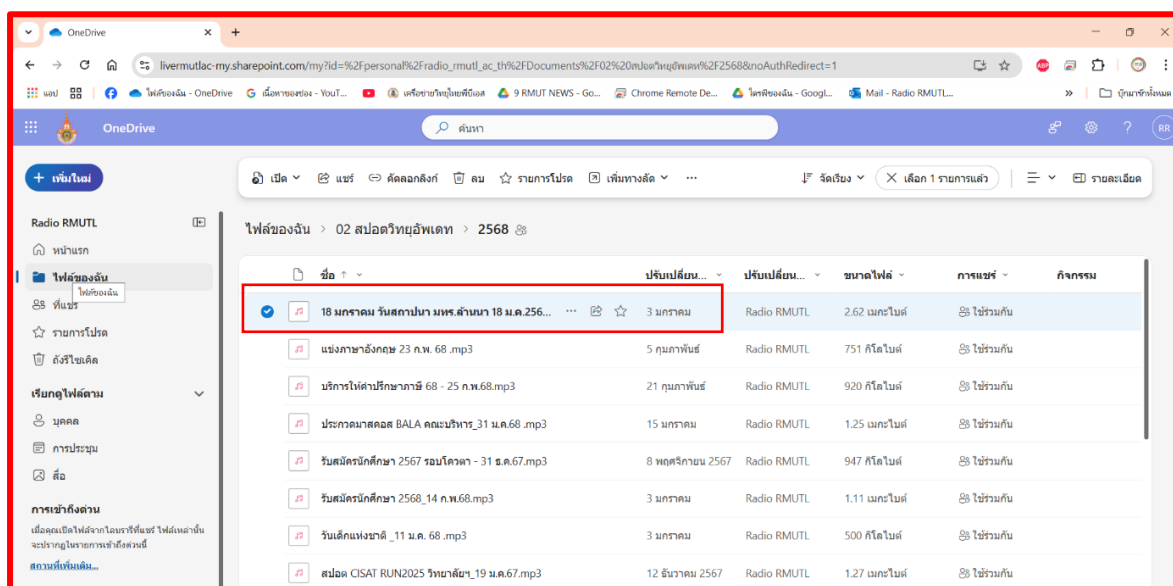
3. เผยแพร่ผ่านสถานีวิทยุเครือข่ายภายนอกมหาวิทยาลัย

โดยส่วนใหญ่จะเป็นสพตประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่ต้องการให้ประชาชนรับทราบ และส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ เช่น สพตพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัย สพตแจ้งกำหนดการจัดกิจกรรมเดิน-วิ่ง เป็นต้น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อการสัญจรของประชาชนในวงกว้าง โดยเผยแพร่สถานีวิทยุเครือข่าย เช่น สถานีวิทยุเสียงทหารเรือ สถานีวิทยุของสถาบันการศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

จากนั้นจะจัดเก็บไฟล์เสียงสพตวิทยุไว้ใน OneDrive ของสถานี ซึ่ง OneDrive คือบริการ พื้นที่เก็บข้อมูลออนไลน์ (Cloud Storage) ของบริษัท Microsoft ซึ่งเหมาะสำหรับการแบ็กอัพ (Back up) ไฟล์ไว้ใช้งานข้ามอุปกรณ์ หรือแชร์เอกสารเพื่อทำงานร่วมกันแบบเรียลไทม์ โดยเมื่อบันทึกไฟล์เสียงสพตวิทยุไว้ใน OneDrive เรียบร้อยแล้ว ให้แจ้งให้ประชาสัมพันธ์ของแต่ละเขตพื้นที่ทราบ พร้อมแชร์ลิงก์ไฟล์ผ่านทางไลน์กลุ่มประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เพื่อให้สามารถนำสพตไปใช้ประชาสัมพันธ์ในหน่วยงานได้

ภาพที่ 50 การส่งลิงก์ไฟล์เสียงให้ประชาสัมพันธ์พื้นที่อื่น

ภาพที่ 49 ไฟล์เสียงสปอตวิทยุที่บันทึกไว้ใน ONE DRIVE

ปัญหา : ไฟล์เสียงที่ส่งไปไม่สมบูรณ์ หน่วยงานไม่สามารถเผยแพร่ได้

แนวทางการแก้ไขปัญหา : ตรวจสอบไฟล์เสียงก่อนอัปโหลดลงใน OneDrive ทุกครั้ง ว่าไฟล์เสียงสมบูรณ์หรือไม่

ข้อเสนอแนะ : ในการอัปโหลดไฟล์งาน ควรทดลองโหลดไฟล์เสียงด้วยตนเอง และฟังอีกครั้งเป็นการตรวจสอบเพิ่มอีกขั้นตอนหนึ่ง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการอัปโหลดไฟล์เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นางสาวธริษตรี ธนรัตน์พิมลกุล

ตำแหน่ง นักประชาสัมพันธ์ ระดับปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ 572086

สังกัด งานสื่อสารองค์กรและข่าว กองประชาสัมพันธ์ สำนักงานอธิการบดี

วันเกิด 7 มิถุนายน 2531 อายุ 37 ปี

เพศ หญิง สัญชาติ ไทย ศาสนา พุทธ สถานภาพ สมรส

อายุราชการ 10 ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน

เลขที่ 38/1 ซ.28 ถ.โชตนา ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300

Email: taristree@rmutl.ac.th

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2556	ปริญญาโท สาขาการสื่อสารเชิงสังคมและวัฒนธรรม
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ.2554	ปริญญาตรี สาขาวิทยุกระจายเสียง คณะการสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พ.ศ.2550	มัธยมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย เชียงใหม่

ประสบการณ์

พ.ศ.2557 – ปัจจุบัน	นักประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
พ.ศ.2557	อาจารย์พิเศษ วิชาการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
พ.ศ.2556 – 2557	ผู้ประสานงานโครงการจัดทำเว็บไซต์ศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ สสส.

บรรณานุกรม

M. C. Keith. (2010). *The radio station: Broadcast, satellite & internet (8th ed.)*. Focal Press.

M. Ratthapoom. (2565). เบลีกระบบเสียงดิจิทัล Sampling Rate และ Bit Depth. (ออนไลน์).

Throngpon jamjaeng. (10 มีนาคม 2565). ไฟล์เสียงแบบ WAV และ MP3 คืออะไร แตกต่างกัน

อย่างไรบ้าง. เข้าถึงได้จาก www.liveforsound.com:

[https://www.liveforsound.com/product/2022/03/01/wave-and-mp3-](https://www.liveforsound.com/product/2022/03/01/wave-and-mp3-file/?utm_source=chatgpt.com)

[file/?utm_source=chatgpt.com](https://www.liveforsound.com/product/2022/03/01/wave-and-mp3-file/?utm_source=chatgpt.com)

คณะกรรมการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (n.d). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การผลิตสื่อเสียง*. เชียงใหม่.

ศรีพิไล ทองพรม. (2531). *เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง*. นนทบุรี:

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อุบลวรรณ ปิติพัฒนาโชค. (2545). *การเขียนสื่อต่าง ๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพมหานคร.

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง
วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เล่ม ๑๒๗ ตอนที่ ๗๘ ก หน้า ๑
ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓

พระราชบัญญัติ

องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ
วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม
พ.ศ. ๒๕๕๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
เป็นปีที่ ๖๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓”

“ส่วนที่ ๓
การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

มาตรา ๔๑ ผู้ใดประสงค์จะใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม ต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสทช. ประกาศกำหนด โดยประกาศดังกล่าวต้องระบุกิจการที่สามารถใช้คลื่นความถี่ที่จะมีการอนุญาตนั้นประกอบกิจการได้ตามแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่

การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ กสทช. อาจกำหนดให้มีการอนุญาตในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น โดยแยกการอนุญาตในแต่ละระดับได้

ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒ การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ให้ดำเนินการโดยวิธีการประมูลคลื่นความถี่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสทช. ประกาศกำหนด

คลื่นความถี่ที่ กสทช. อนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตใช้ตามวรรคหนึ่ง กสทช. อาจอนุญาตให้บุคคลอื่นร่วมใช้ประโยชน์ในย่านความถี่หรือช่องความถี่จากคลื่นความถี่ที่ได้อนุญาตไว้แล้วนั้นได้ แต่การอนุญาตนั้นจะต้องไม่เป็นการรบกวนการใช้ประโยชน์ของผู้ได้รับใบอนุญาต โดย กสทช. จะต้องประกาศเงื่อนไขดังกล่าวให้ทราบเป็นการทั่วไปในการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่นั้นด้วย ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตและการอนุญาตให้บุคคลอื่นร่วมใช้ประโยชน์ในย่านความถี่หรือช่องความถี่ ให้เป็นไปตามที่ กสทช. ประกาศกำหนด

เงินรายได้ที่ได้จากการประมูลคลื่นความถี่ตามวรรคสามเมื่อหักค่าใช้จ่ายในการประมูล และเงินที่ต้องนำส่งเข้ากองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแล้วเหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๔๒ คลื่นความถี่ในกรณีดังต่อไปนี้ กสทช. อาจอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่โดยวิธีการอื่นนอกจากการประมูล

(๑) คลื่นความถี่ที่มีเพียงพอต่อการใช้งาน

(๒) คลื่นความถี่ที่ กสทช. ประกาศกำหนดให้นำไปใช้ในกิจการเพื่อบริการสาธารณะ ความมั่นคงของรัฐ หรือกิจการอื่นที่ไม่แสวงหากำไร

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ กสทช. ประกาศกำหนด

มาตรา ๔๓ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ยื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง หรือกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ หรือ กิจการโทรคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม ที่สามารถใช้คลื่นความถี่ดังกล่าว ประกอบกิจการได้ตามที่กำหนดในประกาศตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง ต่อ กสทช. ภายในระยะเวลา สามสิบวัน นับแต่วันได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่อาจยื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมที่สามารถใช้คลื่นความถี่นั้นประกอบกิจการตามที่กำหนดในประกาศ ตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง เพิ่มเติมได้

เมื่อ กสทช. อนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าได้รับอนุญาตให้มีและใช้เครื่องวิทยุคมนาคมและตั้งสถานี วิทยุคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคมด้วย ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับเครื่องวิทยุคมนาคม ที่ระบุไว้ในคำขออนุญาต

มาตรา ๔๔ การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ที่ก่อให้เกิดหรืออาจเกิดการรบกวนคลื่นความถี่ ที่ได้รับอนุญาตอยู่ก่อนแล้วจะกระทำมิได้ ในกรณีที่ปรากฏว่าเกิดการรบกวนของคลื่นความถี่ใด ๆ อันเป็นผลจากการละเมิดกฎหมาย กสทช. ต้องดำเนินการระงับการรบกวนนั้นโดยเร็ว

มาตรา ๔๔/๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมต้องประกอบกิจการด้วยตนเอง จะมอบการบริหารจัดการทั้งหมด หรือบางส่วนหรือยินยอมให้บุคคลอื่นเป็นผู้มีอำนาจประกอบกิจการแทนมิได้

การให้บุคคลอื่นเช่าเวลาดำเนินรายการบางช่วงเวลาสำหรับการประกอบกิจการกระจายเสียง หรือกิจการโทรทัศน์ให้กระทำได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสทช. ประกาศ กำหนด

มาตรา ๔๔/๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมต้องเสียค่าธรรมเนียมการขออนุญาตและค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ซึ่งต้องชำระเมื่อได้รับใบอนุญาตตามที่ กสทช. ประกาศกำหนดและให้ถือว่าเงินที่ได้จากการประมูล ตามมาตรา ๔๑ เป็นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามมาตรา

บรรดาหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งด้วย แต่ กสทช. จะลดหย่อนให้ตามที่เห็นสมควรก็ได้โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของกิจการของหน่วยงานนั้น

มาตรา ๔๔/๓ ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เป็นสิทธิเฉพาะตัวจะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่ จะได้รับอนุญาตจาก กสทช. และเสียค่าธรรมเนียมการโอน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และ อัตราค่าธรรมเนียมในการโอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ ให้เป็นไปตามที่ กสทช. ประกาศกำหนด

เมื่อ กสทช. อนุญาตให้มีการโอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ใบอนุญาต ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมที่ใช้คลื่นความถี่นั้นของผู้โอน สิ้นสุดลง และให้ กสทช. ออกใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือ กิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี ให้แก่ผู้รับโอนตามลักษณะ ประเภท และขอบเขตของใบอนุญาต ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมของผู้โอนดังกล่าว

มาตรา ๔๔/๔ เมื่อ กสทช. อนุญาตให้ผู้ใดใช้คลื่นความถี่ตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้แจ้ง ไปยังคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคมทราบ

มาตรา ๔๔/๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ผู้ใด

(๑) ไม่ดำเนินการตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง

(๒) ไม่ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมที่สามารถ ใช้คลื่นความถี่นั้นประกอบกิจการตามที่ตนได้รับใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่ กสทช. กำหนด หรือ

(๓) นำคลื่นความถี่ไปใช้ในกิจการนอกวัตถุประสงค์ หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการประกอบ กิจการที่ใช้คลื่นความถี่ หรือกระทำการอันมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในมาตรา ๒๗ (๑๑)

ให้ กสทช. ดำเนินการเพื่อให้มีการแก้ไขให้ถูกต้องหรือมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ใช้ คลื่นความถี่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของส่วนที่ ๔ และความในมาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ ในหมวด ๒ การกำกับดูแลการประกอบกิจการ แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และ กำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน